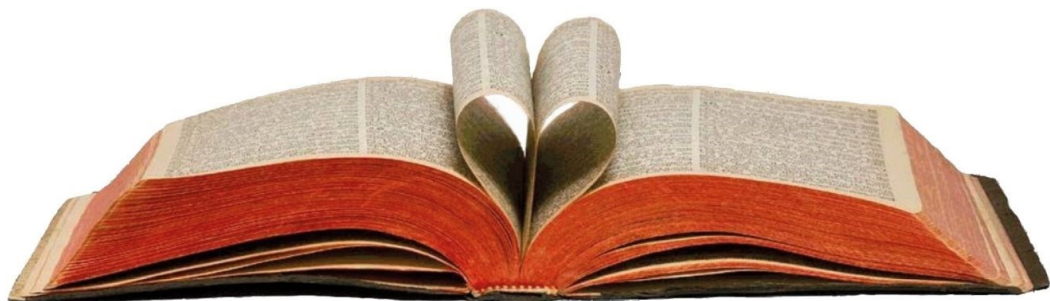

Pagsabot sa Personalidad sa Diyos

Mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw pagpahimayaa ang tawong manggialamon sa iyang kaalam, ni pagpahimayaon ang tawong kusganon sa iyang kusog, ayaw pagpahimayaa ang tawong adunahan sa iyang mga bahandi; **Apan pahimayaa siya nga nagahimaya niini, nga siya nakasabut ug nakaila kanako**, nga ako mao si Jehova nga nagahatag sa mahigugmaong-kalolot, sa justicia ug sa pagkamatarung, dinhi sa yuta: kay niining mga butanga ako nahimuot, nagaingon si Jehova. (Jeremias 9:23-24)

Pagsabot sa Personalidad sa Diyos

Lynnford Beachy

1 Corinto 8:6 apan, alang kanato adunay usa lamang ka Dios, ang Amahan, nga ginikanan sa tanang mga butang ug nga alang kang kinsa kita nanaglungtad; ug usa lamang ka Ginoo, si Jesu-Cristo pinaagi kang kinsa nagalungtad kita ug ang tanang mga butang.

www.maranathamedia-philippines.com

Mga Sulod

Ang Panginahanglan nga Makaila sa Diyos	5
Ang Persona sa Dios.....	6
Pag-ila sa Diyos	8
Ang Pundasyon sa Iglesia.....	12
Ang Pagka-Dios ni Kristo	13
Mga Problema sa Pagsimba.....	15
Ang Anak sa Dios.....	17
Tinuod nga Anak sa Diyos	21
Konklusyon.....	23
Ang Bugtong Matuod nga Dios.....	26
Pagkahibalo Kon Kinsa ang Atong Gisimba.....	28
Paghiusa sa Paganismo ug Kristiyanismo	30
Mga Kalainan Tali sa Amahan ug Anak	32
Siya mao ang Dios sa atong Ginoong Jesu-Cristo.....	39
Konklusyon.....	45
Ang Espiritu Santo sa Dios.....	48
Ang Gisaad nga Maghuhupay	53
Usa ka Mas Maayo	54
Si Kristo diha Kanimong	60
Unsa ang Espiritu.....	62
Duha ka Diosnong Persona	65
Konklusyon.....	70
Ang Pagkamatay sa Anak sa Dios.....	72
Ang Emosyonal nga Pakigbisog.....	72
Sa Tanaman sa Getsemani.....	74

Nasayod ba si Jesus sa Tanang Butang sa dihang ania pa Siya?	76
Gamhanan ba si Jesus sa Tanan sa Dinhi Siya?	77
Imortal ba si Jesus sa dihang dinhi pa Siya?	79
Ang Kahingpitan sa Kamatayon ni Kristo.....	81
Ang mga Patay ba Tinuod nga Patay?.....	82
Unsa man ang Espiritu sa Tawo?	84
Ang Una ug Ikaduhang Kamatayon	86
Ang Kamatayon sa Anak sa Dios	88
Namatay gayud si Kristo	90
Unsa man ang 1 Pedro 3:18-20?.....	93
Dakong Sakripisyo ni Kristo	93
Ang Abilidad ni Kristo sa Pagluwas Kanato	94
Konklusyon.....	95

Ang Panginahanglan nga Makaila sa Diyos

Sukad sa paglalang niining kalibotana, ang Diyos nagtinguha sa pagpakig-uban sa katawhan. Adlaw-adlaw Siya nakigsulti ni Adan ug Eva sa Tanaman sa Eden. Ikasubo, ang kadato niini nga panag-uban nadaot sa dihang si Adan ug Eva mikaon sa gidili nga prutas, apan ang Dios nagpadayon sa pagpangita kanila. Ang Dios wala mohunong sa pagtinguha sa pagpakig-uban sa mga binuhat nga gibuhat sa Iyang kaugalingong dagway. Siya nahigugma kanato pag-ayo ug gusto nga adunay padayon nga pakig-uban kanato. Iyang gipadala ang Iyang bugtong nga Anak aron mamatay alang sa atong mga sala aron kita mapasig-uli ngadto Kaniya ug mapasig-uli ngadto sa pagkasuod sa pakig-uban Niya sa katawhan sa wala pa sila mapukan.

Aron mapasig-uli ang panag-uban sa Iyang kaugalingon, gipadayag sa Dios ang Iyang kinaiya ug mga hiyas sa Iyang pulong, ang Biblia, aron ang katawhan makaila ug mahigugma Kaniya. Ang kahibalo sa Dios mao ang labing importante nga kahibalo nga atong maangkon. Ang Dios miingon, “Mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw pagpahimayaa ang tawong manggialamon sa iyang kaalam, ni pagpahimayaon ang tawong kusganon sa iyang kusog, ayaw pagpahimayaa ang tawong adunahan sa iyang mga bahandi; Apan pahimayaa siya nga nagahimaya niini, nga siya nakasabut ug nakaila Kanako, nga Ako mao si Jehova nga nagahatag sa mahigugmaong-kalolot, sa justicia ug sa pagkamatarung, dinhi sa yuta: kay niining mga butanga Ako nahimuot, nagaingon si Jehova.” (Jeremias 9:23, 24).

Ang usa ka butang nga aduna kitay katungod sa paghimaya mao nga kita nakasabut ug nakaila sa Dios, ug ilabina sa Iyang kinaiya sa gugma. Sigurado nga dili nato masabtan ug mahibal-an ang tanan mahitungod sa Dios, apan kinahanglan natong masabtan ug mahibal-an kung unsa ang Iyang gipadayag mahitungod sa Iyang kaugalingon diha sa Bibliya. Kini nga kahibalo mao ang labing hinungdanon nga kasayuran nga mahimong makuha.

Makaingon ka ba nga nakasabut ug nakaila ka sa Dios kung sa imong hunahuna Siya usa ka butanganan sa mga diyos sama sa gituohan sa mga

Hindu? Sigurado nga dili! Sa India adunay mga rebolto sa halos tanang suok nga gipahinugod sa Hindu nga mga diyos. Nagsimba sila sa mga unggoy, baka, elepante, paboreal, tulo ka ulo ug unom ka mga kamot nga mga estatwa, ug uban pa. Naglibog sila kon kinsa gayod ang Diyos, ug kini nga kalibog nagpugong kanila sa pagpakig-uban Kaniya.

Aron masabtan ug mailhan ang Dios, kinahanglan una nimo nga adunay sukaranan nga pagsabut kung kinsa ang Dios. Kinahanglan nimong masabtan ang usa ka butang mahitungod sa Iyang pagkamao ug mga kinaiya sa dili pa nimo mahimo ang sunod nga lakang sa aktuwal nga pag-ila Kaniya sa personal nga lebel ug pagtukod og relasyon uban Kaniya.

Ang pagbaton ug sukaranang kahibalo sa pagkamao ug kinaiya sa Dios dili igo kung dili ka mohimo sa sunod nga lakang ug magtukod ug relasyon sa Dios. Bisan ang mga yawa adunay sukaranan nga kahibalo bahin sa Diyos, apan nagdumili sila sa pagpasakop sa kontrol sa Diyos. Si Santiago misulat ngadto sa Iyang Judeo nga mga kaigsoonan, “Ikaw mituo nga adunay usa ka Dios; maayo ang imong gibuhat: ang mga yawa usab mitoo, ug mangurog” (Santiago 2:19). Ang pagbaton ug sukaranang kahibalo bahin sa Diyos maayo, apan dili ka matapos didto. Ang kahibalo sa Dios, bisan unsa pa kini ka husto, dili makahimo kanimo nga mas maayo pa kay sa mga yawa kon dili nimo Siya dapiton sa pagpuyo sa imong kasingkasing ug itugyan ang imong kinabuhi aron maumol ug mahilma sa Iyang putli nga kinaiya.

Ang Persona sa Dios

Ang Diyos ba usa ka persona? Siya ba usa ka butang o usa ka komite? Kinsa ang Dios? Importante kini nga mga pangutana nga tubagon ug kinahanglang daling tubagon ni bisan kinsa nga nakasabut ug nakaila sa Dios. Kini ang sukaranang kahibalo bahin sa Diyos. Katingad-an, daghang mga Kristohanon ang nalibog niini nga mga pangutana tungod kay sila gitudloan nga ang Diyos usa ka multo, misteryosong alisngaw nga milukop sa tanan nga kinaiyahan.

Si Daniel gihatagan ug panan-awon nga makatabang kanato nga masabtan ang Diyos. Siya misulat, “Ako nagtan-aw hangtud nga ang mga

trono gihulog [sa literal: 'gipatindog'], ug ang Karaan sa mga adlaw milingkod, kansang bisti maputi sama sa niyebe, ug ang buhok sa iyang ulo sama sa putli nga balhibo sa karnero: ang iyang trono maoy sama sa kalayo nga nagdilaab, ug ang iyang mga ligid sama sa nagdilaab nga kalayo” (Daniel 7:9).

Si Juan gihatagan ug usa ka panan-awon niining sama nga panghitabo ug nag-ingon, “Ug nakita ko sa tuong kamot niadtong nagalingkod sa trono ang usa ka basahon nga gisulatan sa sulod ug sa luyo, nga giselyohan sa pito ka mga selyo” (Pinadayag 5:1). Wala madugay human kini makita ni Juan, si Jesukristo miduol sa trono ug gikuha ang basahon gikan sa kamot sa Iyang Amahan. Sa usab, makita nato nga ang Dios usa ka tinuod nga Persona nga nagalingkod sa trono ug may libro sa Iyang tuo nga kamot.

Ang Dios kinahanglang tinuod nga Persona, kay si Jesus miingon, “Bulahan ang mga putli og kasingkasing: kay sila makakita sa Dios” (Mateo 5:8). Sa laing dapit si Jesus mihatag ug pasidaan, “Pagbantay nga dili ninyo tamayon ang usa niining mga gagmay; kay nagaingon ako kaninyo, nga ang ilang mga manolonda sa langit kanunay nga nagatan-aw sa nawong sa akong Amahan nga atua sa langit” (Mateo 18:10).

Kita kinahanglan nga magdahom nga ang Dios mao ang usa ka tinuod nga Persona, kay kita gilalang sa Iyang dagway ug pagkasama (Genesis 1:26). Inig-abot nato sa langit, atong makita nga kita sama sa Diyos. Dili kita makakita og tulo ka ulo nga mangtas nga adunay unom ka bukton o bisan unsa nga katingad-an nga butang nga sama niana. Ang panggawas nga porma sa Diyos susama kaayo sa atoa. Mao kini ang biblikanhon nga paghulagway sa unsa ang Dios. Siya tinuod nga usa ka Persona.

Ang magsusulat sa Mga Hebreohanon nag-ingon, “Ang Dios, nga sa lain-laing mga panahon ug sa nagkalainlaing paagi misulti kaniadto ngadto sa mga amahan pinaagi sa mga propeta, Niining kataposang mga adlaw misulti kanato pinaagi sa iyang Anak, nga iyang gitudlo nga manununod sa tanang butang, pinaagi sa nga siya usab nagbuhat sa mga kalibutan; Nga mao ang kahayag sa iyang himaya, ug ang dayag nga dagway sa iyang pagkatawo, ug nagsapnay sa tanang mga butang pinaagi sa pulong sa iyang gahum, sa diha nga siya sa iyang kaugalingon naghinlo sa atong mga sala, milingkod sa tuo nga kamot sa Halangdon sa kahitas-an.” (Hebreohanon 1:1-3).

Dinhi atong nakat-onan nga si Jesu-Kristo mao ang dayag nga larawan sa Persona sa Diyos. Busa ang Diyos kinahanglang usa ka persona, ug si Jesu-Kristo tinuod nga Persona usab.

Gipamatud-an kini ni Pablo sa dihang Siya misulat, “Himoa kini nga hunahuna diha kaninyo, nga diha usab kang Kristo Jesus: Nga, ingon nga diha sa dagway sa Dios, wala magdahum nga kawatan ang pagkatupong sa Dios” (Filipos 2:5-6). Ang Griego nga polong nga gihubad nga “porma” nagakahulugan nga, “ang porma nga pinaagi sa usa ka tawo ukon butang nga makita sa palanan-awon, sa gawas nga dagway” (Thayer’s Greek Lexicon). Ang Dios adunay panggawas nga panagway, ug ang Iyang Anak, si Jesu-Kristo, adunay samang matang sa panagway.

Pag-ila sa Diyos

Sa Iyang panapos nga pag-ampo ngadto sa Iyang Amahan, human sa katapusang panihapon, si Jesus miingon, “Ug kini mao ang kinabuhing dayon, nga sila makaila kanimo nga mao ang bugtong matuod nga Dios, ug kang Jesukristo, nga imong gipadala” (Juan 17:3). Gipadayag ni Jesus nga ang kinabuhing dayon nagdepende sa pagkaila sa bugtong tinuod nga Diyos ug kang Jesu-Kristo nga Iyang Anak.

Unsa ang gipasabut sa pagkaila sa Amahan ug sa Anak? Kaila ba ni Satanas ang Dios ug ang Iya Anak sa pinaagi nga ginlarawan ni Jesus? Sigurado nga dili! Kon himuon niya kini, matigayon man niya ang kinabuhi nga walay katapusan, apan nahibalu-an nato nga mawala si Satanas. Ang Bibliya nag-ingon nga siya masunog ug mahimong abo (Ezekiel 28:13-19). Ang pagkaila sa Diyos labaw pa sa pagkahibalo bahin sa Diyos. Kinahanglan nga kita makaila Kaniya sa personal nga lebel. Ang pagkaila sa Dios mao ang paghigugma sa Dios (1 Juan 4:7, 8). Ug kini nagsugod sa pagkahibalo sa Iyang gugma alang kanato (1 Juan 4:19).

Sa labing inila nga bersikulo sa Bibliya, si Jesus miingon, “Gihigugma pag-ayo sa Diyos ang kalibotan, nga tungod niana gihatag Niya ang Iyang bugtong nga Anak, aron ang tanan nga motuo Kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon” (Juan 3:16). Sa dihang si Jesus miingon nga ang Dios “gihigugma pag-ayo sa kalibutan,” Siya nag-ingon

nga ingon niini ang gugma sa Dios kanimo, Siya nahigugma kanimo pag-ayo nga Siya adunay gibuhay alang kanimo—Iyang gipakita ang Iyang gugma kanimo pinaagi sa paghatag sa Iyang labing bililhon nga kabtangan, ang Iyang bugtong. gipanganak nga Anak.

Kung gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibutan nga gihatagan Niya ang usa ka kanding, ikaw ug ako seryoso nga mangutana sa gugma sa Dios alang kanato tungod kay ang kanding usa ka halos wala’y kahulogan nga regalo nga ihatag sa Dios, tungod kay kini usa ka butang nga Iyang gilalang. Kung gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibutan nga gihatag Niya ang usa ka tawo, unsa unya ang atong hunahunaon? Mas maayo kana kay sa usa ka kanding, apan kini gamay nga regalo tungod kay ang mga tawo gilalang usab. Unsa kaha kon gihigugma pag-ayo sa Diyos ang kalibutan nga naghatag Siyag anghel? Mas maayo kana nga gasa kay sa tawo, pero kulang gihapon kini sa pagpasundayag kon unsa ka dako ang gugma sa Diyos kanato. Nakita nimo, ang atong pagsabot sa gugma sa Diyos nagdepende sa bili sa gasa nga Iyang gihatag alang kanato. Kon mas bililhon ang gasa nga Iyang gihatag, mas makita nato ang Iyang gugma kanato.

Gihatag sa Dios ang Iyang bugtong nga Anak. Siya adunay uban nga gitawag nga “mga anak,” apan Siya adunay usa lamang ka Anak. Mahimo kitang “mga anak sa Diyos” pinaagi sa pagsagop (Roma 8:14), ang mga anghel “mga anak sa Diyos” pinaagi sa paglalang (Job 1:6; 2:1), apan si Jesu-Kristo mao ang bugtong Anak sa Diyos. Ang nakapalahi ni Jesu-Kristo gikan sa tanan sa uniberso, ug diin kita makahibalo sa gugma sa Dios alang kanato, mao ang kamatuoran nga Siya gipanganak. Kini nagbutang Kaniya sa labing duol nga posible nga relasyon sa Dios.

Ang Diyos nahibalo, gikan sa personal nga kasinatian, ang labing bililhong kabtangan nga mabatonan sa usa ka tawo. Nasayod siya nga walay mas bililhon sa usa ka tawo kay sa usa ka anak nga ilang gihigugma. Kini mao ang tukma diin gisulayan sa Dios ang gugma ug pagkamaunongon ni Abraham sa dihang Siya mihangyo kaniya sa paghalad sa iyang pinalanggang anak, si Isaac, alang sa usa ka halad (Genesis 22:1-12). Ang pagkaandam ni Abraham sa pagtuman sa sugo sa Diyos nagpamatuod nga siya nahigugma sa Diyos sa tibuok niyang kasingkasing. Kini nagpamatuod nga siya andam sa pagtugyan sa matag kabtangan nga iyang nabatonan alang sa Diyos.

Ang sama nga butang tinuod sa Dios. Sa dihang Iyang gihatag ang Iyang bugtong nga Anak, kini nagpamatuod nga Siya andam sa pagtugyan sa matag kabtangan, pag-antus sa bisan unsa nga kasakit, ug pag-antus sa bisan unsa nga kalisdanan aron sa pagluwas niadtong Iyang gihigugma. Mao kini ang gipasabot ni Pablo sa dihang siya miingon, “Siya nga wala magpugong sa iyang kaugalingong Anak, kondili nagtugyan kaniya alang kanatong tanan, sa unsang paagi dili usab niya ihatag kanato ang tanang butang uban kaniya” (Roma 8:32).

Si Juan misulat, “Kinsa ba siya nga makadaug sa kalibutan, kondili siya nga nagatoo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios?” (1 Juan 5:5). Gipasiugda ni Juan ang kahinungdanon sa pagtuo nga si Jesus mao ang Anak sa Diyos. Kon wala kini nga pagtuo, dili nato mabuntog ang kalibutan. Ngano nga importante kaayo ang pagtuo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios? Komosta kon kita motuo nga si Jesus higala sa Diyos, dili pa ba kana igo nga maayo? Unsa kaha kon atong hunahunaon nga si Jesus ig-agaw sa Dios, o Iyang uyoan? Makahimo ba kini og kalainan sa atong abilidad sa pagbuntog sa kalibutan?

Ibutang ta nga miingon ko nimo, “Gihigugma ko ikaw pag-ayo, ipadala nako ang akong higala, si Frank, aron mamatay alang kanimo.” Unsay imong hunahuna? Tingali maghunahuna ka, Kung gihigugma nimo ako pag-ayo, nganong wala ka moanhi ug mamatay alang kanako sa imong kaugalingon imbes nga magpadala usa ka higala aron buhaton kini? Apan kon moingon ako, “Gihigugma ko ikaw pag-ayo, ipadala ko ang akong anak nga lalaki aron mamatay alang kanimo,” masayod ka nga tinuod ang akong gugma.

Akong mga higala, gipasabot sa Dios ang Iyang gisulti. Siya nag-ingon nga Iyang gihatag ang Iyang bugtong nga Anak. Kon si Jesu-Kristo dili mao ang gipanganak nga Anak sa Dios sa wala pa Siya gipadala sa Dios nganhi sa kalibutan, nan unsa man ang gitugyan sa Amahan? Daghang sinsero nga mga Kristohanon ang nagtuo nga si Jesu-Kristo usa ka managsama, sama nga tigulang nga kauban sa Amahan. Kung kini tinuod, nan ang tanan nga gihatag sa Amahan usa ka higala, usa ka kauban! Kon kini tinuod, nan ang Usa nga nahigugma kanato mao si Kristo, tungod kay siya mao ang Usa nga kinabubut-on nga nagpakamatay alang kanato.

Tinuod nga si Jesukristo nahigugma kaayo kanato, ug kita nagdayeg ug nagpasalamat Kaniya alang niana nga gugma. Apan, ang Bibliya nagtudlo nga ang Diyos, ang Amahan, nag-antos pag-ayo sa dihang ang Iyang Anak nag-antos ubos sa kabug-at sa atong mga sala. (Itandi ang Salmo 18:4-11 sa Mateo 27:45-51.) Sa istorya ni Abraham ug ni Isaac, klaro nga ang amahan, si Abraham, ang nag-antos og labi pa kang Isaac sa dihang gitugyan niya ang iya pinalangga nga anak. Si Jesus miingon, “ang Amahan mismo nahigugma kaninyo” (Juan 16:27). Si Juan misulat, “Tan-awa, unsa nga matang sa gugma ang gihatag sa Amahan kanato” (1 Juan 3:1). Dili nato makita ang gugma sa Amahan kon wala kita mahibalo kon unsay Iyang gitugyan alang kanato. Si Juan misulat, “Niini gipakita ang gugma sa Diyos kanato, kay gipadala sa Diyos ang iyang bugtong nga Anak nganhi sa kalibotan, aron kita mabuhi pinaagi kaniya” (1 Juan 4:9). Ang Dios adunay bugtong Anak nga Iyang gitugyan sa kinabubuton aron ikaw mapasaylo sa imong mga sala ug mabuhi sa kahangturan. Dayega ang Dios tungod sa talagsaong gugma!

Ang atong gugma alang sa Dios direktang nalangkit sa kon unsa ka dako ang atong pagtan-aw sa Iyang gugma alang kanato. Mao kini ang hinungdan ngano nga gipasiugda ni Juan nga kinahanglan kitang motuo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios aron mabuntog ang kalibutan. Kon ikaw nagtuo nga si Jesus higala sa Diyos, ig-agaw, uyoan, o bisan kinsa gawas sa Anak sa Diyos, ang imong panglantaw sa gugma sa Diyos mokunhod. Sa proporsiyon kon unsa ka dako ang imong panglantaw sa gugma sa Diyos mikunhod, ang imong abilidad sa paghigugma sa Diyos isip balos mokunhod.

Ang pagtuo nga si Jesus mao ang gipanganak nga Anak sa Dios makapahimo kanato sa pagbuntog sa kalibutan pinaagi sa pagpataas sa atong panglantaw sa gugma sa Dios ug makahimo kanato sa paghigugma Kaniya sa tibuok natong kasingkasing. Si Juan mipasabut: “Kita nahigugma kaniya, tungod kay siya unang nahigugma kanato” (1 Juan 4:19).

Ang Pundasyon sa Iglesia

Ang kamatuoran nga si Jesus mao ang Anak sa Dios importante kaayo nga si Jesus miingon nga Iyang tukuron ang Iyang Iglesia niini nga kamatuoran.

Usa ka adlaw si Jesus nangutana sa iyang mga tinun-an, “Sumala sa mga tawo, kinsa man ako nga Anak sa tawo? Ug sila miingon: Ang uban nagaingon nga ikaw mao si Juan nga Bautista; ang uban, si Elias; ug ang uban, si Jeremias, o usa sa mga profeta. Siya miingon kanila: Apan kamo, unsa may inyong ikasulti, kinsa man ako? Ug si Simon Pedro mitubag ug miingon: Ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa buhi nga Dios. Ug si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Bulahan ikaw, Simon Barjona! Ug nagaingon usab ako kanimo, nga ikaw mao si Pedro, ug sa ibabaw niining bato pagatukoron ko ang akong iglesia; ug ang mga ganghaan sa impyerno dili makabuntog niini” (Mateo 16:13–18).

Matikdi nga ang hilisgutan niini nga panag-istoryahanay mao ang pagkamao ni Jesus. Sa dihang si Jesus miingon “sa ibabaw niini nga bato pagatukoron ko ang akong iglesia,” Siya wala magtumong kang Pedro ingon nga bato, apan sa kamatuoran nga si Jesus mao ang Anak sa Dios. Niini nga kamatuoran, si Jesus miingon, “Tukoron ko ang akong iglesia.” Kini dayag nga usa ka importante kaayo nga kamatuoran, ang kamatuoran diin ang iglesia sa Dios gitukod.

Ang kamatuoran nga si Jesukristo mao ang Anak sa Dios importante kaayo nga, sa pagtapos sa iyang ebanghelyo, si Juan misulat, “Ug daghan pang ubang mga ilhanan ang tinuod nga gibuhit ni Jesus sa atubangan sa iyang mga tinun-an, nga wala mahisulat niini nga basahon: gisulat, aron kamo unta motuo nga si Jesus mao ang Kristo, ang Anak sa Dios; ug nga sa pagtoo makabaton kamo sa kinabuhi pinaagi sa iyang ngalan” (Juan 20:30).

Si apostol Pedro, kinsa mipuyo uban ni Jesus ug nakadungog mismo sa Iyang mga mensahe, lakip ang daghang mga butang nga Iyang gisulti nga wala marekord, mituaw, “Kami mituo ug nakasiguro nga ikaw mao ang Kristo, ang Anak sa buhi nga Dios” (Juan 6:69). Ang mga disipulo ni Kristo usab mipatugbaw, “Kami nagtuo nga ikaw gikan sa Dios” (Juan 16:30).

Sa dihang nakakat-on si Pablo sa ebanghelyo gikan mismo ni Kristo, “dihadiha siya nagwali kang Kristo sa mga sinagoga, nga siya mao ang Anak sa Dios” (Mga Buhat 9:20).

Human dayon gisangyaw ni Phillip ang ebanghelyo ngadto sa eunuko, “Miingon si Felipe, Kon motoo ka sa tibuok mong kasingkasing, mahimo ka nga [magpabautismo]. Ug siya mitubag ug miingon, Ako mitoo nga si Jesukristo mao ang Anak sa Dios” (Mga Buhat 8:37).

Si Marta, usa ka suod nga higala ni Jesus, kinsa nakadungog sa daghan sa Iyang mga pagtulun-an, miingon ngadto Kaniya, “Ako mituo nga ikaw mao ang Kristo, ang Anak sa Dios, nga moanhi sa kalibutan” (Juan 11:27).

Si Nathaniel, kang kinsa si Kristo miingon diha kaniya “walay limbong,” miingon kang Jesus, “Rabi, ikaw mao ang Anak sa Dios; ikaw ang Hari sa Israel” (Juan 1:47, 49).

Si Kristo miingon, “Sa mga nangatawo sa mga babaye walay usa nga labaw pa ka daku kay kang Juan Bautista” (Lucas 7:28). Si Juan Bautista mipamatuod, “Ug ako nakakita, ug nagpamatuod nga kini mao ang Anak sa Dios” (Juan 1:34).

Sa tanang mga saksi, ang labing dako mao ang Dios nga Amahan Mismo. Duha ka higayon Siya misulti gikan sa langit nga nag-ingon, “Kini mao ang akong Anak nga pinalangga” (Mateo 3:17; 17:5). Ug nahibalo kita nga ang Dios “dili makabakak” (Tito 1:2).

Nakombinsir ko nga mobarog uban sa matinud-anong mga saksi sa Bibliya nga mipahayag nga si Jesu-Kristo tinuod nga Anak sa Diyos. Kini usa ka hinungdanon nga kamatuoran nga kinahanglan naton tuohan sa dili pa nato mahibal-an ang giladmon sa gugma sa Diyos (Efeso 3:16-19).

Ang Pagka-Dios ni Kristo

Ang usa ka talagsaon nga kalidad sa pagka-Dios mao nga ang mga balaang binuhat takus sa pagsimba. Delikado ug makasasala ang pagsimba kang bisan kinsa gawas sa Dios. Adunay pipila ka mga pananglitan sa mga tawo nga ignorante nga misulay sa pagsimba sa mga alagad sa Diyos. Matikdi ang tubag nga gihatag sa matag higayon nga

kini mahitabo: “Ug sa pagsulod ni Pedro, si Cornelio misugat kaniya, ug mihapa sa iyang tilan, ug misimba kaniya. Apan gipatindog siya ni Pedro, nga nagaingon: Tumindog ka; Ako sa akong kaugalingon usa usab ka tawo” (Mga Buhat 10:25, 26). Kini ang hustong tubag alang sa katawhan sa Diyos.

Si Juan misulay sa pagsimba sa anghel sa duha ka higayon. Siya misulat, “Ug ako nga si Juan nakakita niining mga butanga, ug nakadungog niini. Ug sa diha nga ako nakadungog ug nakakita, ako mihapa sa pagsimba sa atubangan sa mga tiil sa manolonda nga nagpakita kanako niining mga butanga. Unya siya miingon kanako, Bantayi nga dili nimo kini buhaton: kay ako imong masigkaulipon, ug sa imong mga igsoon nga mga manalagna, ug kanila nga nagabantay sa mga pulong niini nga basahon: simbaha ang Dios” (Pinadayag 22:8, 9). Atong makita gikan niini nga mga pananglitan nga ang matinumanong mga alagad sa Diyos, tawo man o manulonda, dili modawat ug pagsimba gikan kang bisan kinsa.

Adunay usa ka asoy sa usa ka tawo nga nakadawat ug pagsimba diha sa Josue kapitulo 5. Kini nag-ingon, “Ug nahitabo, sa diha nga si Josue duol sa Jerico, nga giyahat niya ang iyang mga mata ug mitan-aw, ug, ania karon, may mitindog nga usa ka tawo sa iyang atubangan. uban ang iyang espada nga linaas sa iyang kamot: ug si Josue miadto kaniya, ug miingon kaniya: Dapig ba ikaw kanamo, kun sa among mga kabatok? Ug siya miingon: Dili; apan ingon nga kapitan sa panon sa Ginoo mianhi ako karon. Ug si Josue mihapa sa yuta, ug misimba, ug miingon kaniya: Unsay giingon sa akong ginoo sa iyang sulogoon? Ug ang capitan sa panon sa Ginoo miingon kang Josue: Huboa ang imong sapin gikan sa imong tiil; kay ang dapit nga imong gitindogan balaan man. Ug si Josue nagbuhat sa ingon” (Josue 5:13–15).

Si Josue nakahimamat og usa ka nagkinabuhi kinsa miila sa Iyang kaugalingon nga “ang kapitan sa panon sa Ginoo.” Kini nga persona dili ang Ginoo Mismo, kondili ang Iyang punoan nga Kapitan. Ug sa diha nga si Josue miyukbo aron sa pagsimba Kaniya, kini nga Kapitan wala lamang mitugot sa Iyang Kaugalingon nga simbahon, kondili misugo kang Josue sa paghubo sa iyang mga sapin kay siya nagatindog sa balaan nga yuta. Gisultihan si Josue nga dili siya igo nga nagsimba, apan kinahanglan nga magpakita ug dugang nga pagtahod. Ang lain nga

higayon sa Bibliya nga ang bisan kinsa gihangyo nga huboon ang ilang mga sapatos tungod kay naa sila sa balaang yuta mao ang dihang si Moises didto sa atubangan sa nagdilaab nga sapinit.

Busa kinsa kining talagsaong nagkinabuhi nga nagpakita kang Josue? Dili Siya ang Dios, ang Amahan, kay “Walay tawo nga nakakita sa Dios sa bisan unsang panahon” (Juan 1:18). Iyang gipaila ang Iyang kaugalingon isip kapitan sa panon sa Ginoo kay sa Ginoo Mismo. Ang kamatuoran nga kini nga gitugotan sa pagsimba, ug nangayo pa ug dugang nga pagsimba, nagpamatuod nga dili Siya mahimong usa ka anghel, ni usa ka tawo. Dugang pa niini nga tawo giingon nga kapitan sa mga anghel sa Ginoo. Si Jesus mao ang komandante sa mga anghel (Mateo 13:41). Ang bugtong tawo nga mahimo niini mao si Jesukristo, ang Anak sa Dios. Takus Siya nga simbahon, ug bisan ang Dios, ang Amahan misugo sa Iyang mga anghel sa pagsimba sa Iyang Anak. “Sa diha nga siya nagdala sa panganay nganhi sa kalibutan, siya magaingon, Ug ang tanang mga manolonda sa Dios pasimbaha kaniya” (Mga Hebreohanon 1:6). Si Jesus miingon, “Kay ang Amahan dili magahukom kang bisan kinsa, kondili nagtugyan sa tanang paghukom ngadto sa Anak: Aron ang tanang mga tawo magpasidungog sa Anak, maingon nga sila nagpasidungog sa Amahan. Siya nga wala magpasidungog sa Anak wala magpasidungog sa Amahan nga nagpadala kaniya” (Juan 5:22, 23). Gisugo kita sa pagpasidungog ug pagsimba sa Anak.

Mga Problema sa Pagsimba

Si Jesus mihatag og importante nga baruganan mahitungod sa pagsimba sa dihang Siya misulti sa usa ka Samarianhon nga babaye, “ang tinuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran: kay ang Amahan nagapangita sa ingon nga mga magsisimba kaniya” (Juan 4:23). Importante nga simbahon nato ang Diyos sa hustong paagi.

Ang usa ka importante nga bahin sang pagsimba amo ang pagdayeg. Sa tibuok Bibliya adunay daghang mga ehemplo sa mga tawo nga nagsimba sa Dios inubanan sa pagdayeg ug kahimayaan pinaagi sa gisulti nga mga pulong. Halimbawa, girekord ni Juan kon gi-unsang paghimo ang

pagsimba sa langit: “Ug nakita ko, ug nadunggan ko ang tingug sa daghang mga anghel palibot sa trono ug sa mga mananap ug sa mga tigulang: ug ang gidaghanon nila napulo ka libo ka napulo ka libo, ug linibo sa linibo; Nga nagaingon sa makusog nga tingog, Ang Cordero nga gipatay takus sa pagdawat sa gahum, ug mga bahandi, ug kaalam, ug kusog, ug kadunggan, ug himaya, ug pagdayeg. Ug ang tanan nga binuhat nga atua sa langit, ug dinhi sa yuta, ug sa ilalum sa yuta, ug ang anaa sa dagat, ug ang tanan nga anaa kanila, nakadungog ako nga nagaingon: Ang pagdayeg, ug ang kadunggan, ug ang himaya, ug ang gahum, anaa sa kaniya nga nagalingkod sa trono, ug ngadto sa Cordero hangtud sa kahangturan” (Pinadayag 5:11–13).

Dinhi ang tinuod nga mga magsisimba sa langit nagdayeg sa Kordero pinaagi sa pag-ingon nga Siya gipatay aron makadawat sa gahum, bahandi, kaalam, ug uban pa. Matikdi ang katin-aw sa kalainan nga gihimo niining mga magsisimba tali sa Amahan ug sa Anak. Wala sila magdayeg sa Usa nga naglingkod sa trono pinaagi sa pag-ingon nga Siya gipatay o namatay. Wala usab sila moingon nga ang Usa nga naglingkod sa trono nakadawat ug bahandi. Niini nga klasi sa pagsimba dili tinuod nga pagsimba, kay dili kini “sa kamatuoran.” Apan, ngadto kang Kristo, ang Kordero, ilang gidayeg ang Iyang kamatayon, ug nag-ingon nga Siya takus sa pagdawat sa mga bahandi, usa ka butang nga dili madawat sa Amahan, kay Iya na ang tanan. Ang Amahan miingon nga Iyang “gitudlo” ang Iyang Anak nga mahimong “manununod sa tanang butang.” Ang manununod makadawat ug mga butang gikan sa laing tawo. Si Jesus mipamatuod, “Ako nakadawat gikan sa akong Amahan” (Pinadayag 2:27). Dili angay ug dili tinuod ang pag-angkon nga ang Amahan nakadawat ug bahandi gikan sa lain.

Sa usa ka tinguha sa pagpakita sa dungog ug pagtahud kang Jesus, daghan ang mihimo sa hilabihan nga pagsimba Kaniya sa kapildihan sa Amahan. Ang ilang mga awit ug mga pagdayeg napuno sa makalibog nga terminolohiya, sama sa “Nagpasalamat kami kanimo labing halangdon nga Diyos sa pagkanaog aron mamatay alang kanamo,” o “ang imortal nga Diyos namatay alang sa among mga sala,” o susamang mga pahayag nga nagpahanap sa kalainan tali sa Amahan ug Iyang Anak. Atong simbahon ang Anak ingong Anak sa Diyos, dili ingong “labing halangdon nga Diyos.” Tan-awa kon sa unsang paagi ang mga disipulo

misimba ni Jesus: “Unya sila nga didto sa sakayan miduol ug misimba kaniya, nga nagaingon, Sa pagkatinuod ikaw mao ang Anak sa Dios” (Mateo 14:33). Ang Iyang mga disipulo wala maglibog mahitungod sa Iyang pagkamao, ni ang ilang pagsimba naglakip sa makalibog ug nagkasumpaki nga mga pamahayag mahitungod sa Iyang pagkamao. Sila nag-ingon nga si Jesus mao ang Anak sa Dios.

Adunay daghang mga himno nga adunay dili tinuod nga mga pahayag bahin sa Amahan ug Anak. Usahay dili nato hunahunaon nga gisubli nato kining mga pulonga nga wala makaamgo nga wala kita nagsulti sa tinuod. Adunay pipila ka mga higayon nga ako moapil sa pagkanta og mga himno nga kinahanglan nakong pugngan ang akong kaugalingon sa pagsulti sa mga pulong, kay ako nasayud nga kini dili tinuod. Dapat kita magbantay batok sa pagsimba sa Dios ukon kay Cristo sa di-matuod nga paagi.

Ang Anak sa Dios

Si Jesus mipahayag, "Ako miingon, Ako mao ang Anak sa Dios?" (Juan 10:36). Siya miingon nga Siya “ang bugtong Anak sa Dios” (Juan 3:18). Ang pulong nga gipanganak literal nga nagpasabut nga natawo. Si Jesus miingon, “Kay ingon nga ang Amahan adunay kinabuhi sa iyang kaugalingon; sa ingon usab gihatag niya sa Anak ang pagbaton ug kinabuhi diha sa iyang kaugalingon” (Juan 5:26). Sumala sa Iyang kaugalingong pagpamatuod, si Jesus mao gayud ang bugtong Anak sa Dios ug literal nga nakadawat sa kinabuhi gikan sa Iyang Amahan.

Si Pablo mipasabut mahitungod kang Kristo, “Kinsa ang dagway sa dili makita nga Dios, ang panganay sa tanang binuhat” (Colosas 1:15). Ang Barnes New Testament Notes nag-ingon, "ang pulong nga panganay - pro-tot-ok'-os - tukma nga nagpasabut nga panganay nga anak sa usa ka amahan o inahan." Si Jamieson, Fausset, Brown Commentary nag-ingon, "Gipanganak (sa literal, 'natawo') sa wala pa ang matag binuhat." Ang Greek Lexicon ni Thayer nag-ingon, “Si Kristo gitawag, panganay sa tanang binuhat, kinsa mitungha pinaagi sa Diyos sa wala pa ang tibuok uniberso sa mga butang nga gilalang.”

Si Jesukristo gitawag nga “ang dagway sa Dios,” “ang dagway sa dili makita nga Dios,” ug “ang dayag nga dagway sa iyang pagka persona” (2 Mga Taga-Corinto 4:4; Mga Taga-Colosas 1:15; Mga Hebreohanon 1:3). Ang usa ka imahe dili ang orihinal, apan kanunay usa ka pagkasama o pagkopya sa orihinal. Si Kristo mao ang Anak sa Dios ug, busa, ang dayag nga dagway sa Iyang Amahan. Sayop ang pag-ingon nga ang Amahan mao ang larawan sa Iyang Anak tungod kay ang Amahan mao ang orihinal. Sa samang paagi dili husto ang pagtawag kang Kristo ingong tinuod, o orihinal, nga Diyos, tungod kay Siya mao ang larawan sa matuod nga Diyos.

Si Miqueas misulat mahitungod kang Jesus, “Apan ikaw, Betlehem Ephrata, bisan ikaw diyutay sa taliwala sa mga linibo sa Juda, gikan kanimo mogula ang usa nga magamando sa Israel; kansang mga paggula [gigikanan] gikan pa sa karaan, gikan sa walay katapusan [Margin: ‘ang mga adlaw sa kahangturan’]” (Miqueas 5:2). Ang Revised Standard Version naghubad niini, “Kansang gigikanan gikan sa karaan, gikan sa karaang mga adlaw.” Ang sinugdanan sa Anak sa Dios diha sa mga adlaw sa gisuguran. Gipanganak na siya sa wala pa gibuhang bisan unsang butang, bisan sa wala pa ang panahon nga nahibal-an nato, sa mga adlaw sa kahangturan.

Sa unang bersikulo sa Proverbio 8, kini nag-ingon nga ang kaalam mao ang pagsulti. Kinsa ang kaalam? Ang bersikulo 8 nagsulti kanato nga Siya adunay baba ug nagsulti, ug ang bersikulo 17 nag-ingon nga Siya hinigugma. Si Pablo misulat, “Apan alang kanila nga gitawag, mga Judio ug mga Gresyanhon, si Kristo ang gahum sa Dios, ug ang kaalam sa Dios” (1 Mga Taga-Corinto 1:24). “Apan gikan Kaniya anaa kamo kang Kristo Jesus, nga sa Dios alang kanato gihimo nga kaalam, ug pagkamatarung, ug pagkabalaan, ug pagtubos” (1 Mga Taga-Corinto 1:30). Si Kristo mao ang Kaalam, ug nagsulti sa Proverbio kapitulo 8.

Siya miingon, “Sa wala pa ang kahiladman, ako nahimugso; sa diha nga walay mga tuburan nga abunda sa tubig. Sa wala pa mapahamutang ang kabukiran, sa wala pa ang kabungtoran ako nahimugso na” (Proverbio 8:24, 25). Ang 1965 nga Bibliya sa Basic English nag-ingon, “Sa wala pay kahiladman ako nanganak, sa dihang walay mga tuboran nga nagaagay sa tubig. Sa wala pa mabutang ang kabukiran sa ilang mga dapit, Sa wala pa ang kabungtoran ako nahimugso.”

Ang Hebreohanong pulong nga לוה, nga gihubad nga “Ako gipanganak,” maoy usa ka Verbo. Ang Hebreohanong mga Verbo makaplagan sa daghang lain-laing mga porma. Sa Daang Tugon, kining partikular nga Verbo gigamit sa unom ka lain-laing mga porma. Sila mao si Qal, Poel, Pulal, Hophal, Hithpolel, ug Hithpalpel. Depende sa unsa nga porma ang gigamit alang niini nga Verbo, ang kahulogan sa pulong mahimong hingpit nga mausab. Pananglitan, sa dihang kining Hebreohanong Verbo nga לוה gigamit sa Qal nga porma, kini nagkahulogang “pagsayaw, pagtuis, pagkurog, pagtuyok, pagtuyok-tuyok” (Brown-Driver-Brigg’s Hebrew Lexicon). Dayag gikan sa konteksto nga kini nga depinisyon dili mapadapat sa Proverbio 8:24, 25, ug dili kini mapadapat tungod kay gigamit ang Hebreohanong pulong nga לוה, niini nga mga bersikulo sa Pulal nga porma. Ang kahulugan alang sa Pulal nga porma mao ra ang kahulugan nga magamit dinhi. Kini nga depinisyon mao ang mosunod: “mahimo nga makulbaan, himoon nga magpas-an, nga ipanganak” (Brown-Driver-Brigg’s Hebrew Lexicon). Kini nga Verbo niini nga porma gigamit lamang sa tulo ka mga dapit sa Biblia, ug ania ang laing duha ka mga dapit diin kini gigamit: “Ikaw ba ang unang persona nga gipanganak? o gibuhat ka ba [Hebreohanon: לוה sa pormang Pulal] sa atubangan sa kabungtoran?” (Job 15:7). “Tan-awa, ako giuol [Hebreohanon: לוה sa Pulal nga porma] sa kadautan; ug sa sala gipanamkon ako sa akong inahan” (Salmo 51:5). Ingon klaro nga makita nato, ang termino nga “gihimugso” sa Proverbio 8:24, 25 walay uban nga kahulugan kundi ang paghimugso, ukon pag-anak.

Magpadayon kita sa ubang mga bersikulo sa Proverbio kapitulo 8 ug magkat-on pa mahitungod sa mga kinaiya sa Kaalam.

“Samtang nga wala pa niya mabuhat ang yuta, ni ang kapatagan, Ni ang sinugdan sa abug sa kalibutan. Sa diha nga gitukod niya ang kalangitan didto na ako: Sa gipahamutang niya ang usa ka lingin ibabaw sa nawong sa kahilad-man, Sa diha nga gihimo niyang malig-on ang kalangitan sa kahitas-an, Sa diha nga ang mga tuboran sa kahiladman nahimong mabaskog, Sa diha nga gihatag niya sa dagat ang iyang utlanan, Nga ang mga tubig dili magalapas sa iyang sugo, Sa diha nga iyang gilaraw ang mga patukoranan sa yuta; Unya ako didto tupad kaniya, ingon sa usa ka batid nga magbubuhat; Ug ako sa matag-adlaw maoy kahimuot niya,

Nagakalipay sa kanunay sa iyang atubangan, Nagakalipay sa iyang puloy-anang yuta; Ug ang akong kahimuot didto uban sa mga anak sa mga tawo. Busa karon, mga anak ko, patalinghug kamo kanako; Kay bulahan kadto sila nga nagabantay sa akong mga dalan. Pamatia ang pahamaton, ug pagmanggialamon, Ug ayaw kini pag-isalikway. Bulahan ang tawo nga mamati kanako, Nga magabantay matag-adlaw sa akong mga ganghaan, Nga magahulat diha sa mga haligi sa akong mga pultahan. Kay bisan kinsa kadto nga makakaplag kanako makakaplag ug kinabuhi, Ug makabaton sa kalooy kang Jehova. Apan siya nga makasala batok kanako makasala sa iyang kaugalingong kalag: (Proverbs 8:26-36).

Ang mamumulong dinhi nag-ingon nga Siya gimatuto uban sa Ginoo ug adlaw-adlaw Iyang kalipay, ug nagmaya kanunay sa Iyang atubangan. Kini usa ka tinuod nga Persona. Siya dayon miingon, “Kay bisan kinsa nga makakaplag kanako makakaplag ug kinabuhi.” Si Juan misulat, “Siya nga nagabaton sa Anak adunay kinabuhi; ug siya nga walay Anak sa Dios walay kinabuhi” (1 Juan 5:12). Si Jesu-Kristo mao ang nagsulti bahin sa Iyang kaugalingon diha sa Proverbio kapitulo 8. Siya tinuod nga Anak sa Dios, sama sa gisulat ni Juan, “ang Ginoong Jesu-Kristo, ang Anak sa Amahan, sa kamatuoran ug sa gugma” (2 Juan 1:3).

Ang mga termino nga Amahan ug Anak, sa kahulugan, nagpaila sa paglungtad sa usa sa wala pa ang usa. Mao kini ang pagsabot sa mga Israelita. Diha sa basahon sa Mga Proverbio atong mabasa: “Kinsa ang nakasaka ngadto sa langit, o nanaug? kinsa ba ang nakatigum sa hangin sa iyang mga kumo? Kinsa ba ang nakabugkos sa mga tubig sa usa ka saput? kinsa ba ang nagtukod sa tanang kinatumyan sa yuta? unsa ang iyang ngalan, ug unsa ang ngalan sa iyang anak, kon ikaw makahibalo?” (Proverbio 30:4).

Ang ubang mga tawo nasayop sa paghinapos nga ang Dios migamit sa mga termino nga “Amahan” ug “Anak” aron mapasabot sa atong mahuyang nga mga hunahuna ang usa ka balaanong relasyon (dili ang Amahan ug Anak) nga dili nila mapasabot sa atong pinulongan. Sa pag-abot niini nga konklusyon kinahanglan nimo nga hunahunaon nga ang Dios bag-o lang nahitabo niining katingad-an nga matang sa mga binuhat nga adunay lahi nga sinultihan ug paagi sa pagpasanay, ug unya gibiyaan nga nanlimbasug sa pagpatin-aw sa Iyang kaugalingon ngadto niining mga katingad-an nga mga binuhat. Kinahanglan nimong kalimtan nga

gilalang sa Dios ang atong pinulongan ug gidesinyo ang atong paagi sa pagsanay, human nga aduna na Siyay Anak. Gidisenyo kita sa Dios nga adunay abilidad nga makabaton og anak, ug dayon mipatugbaw Siya bahin kang Jesus, “Kini mao ang akong Anak nga pinalangga...” (Mateo 3:17; 17:5). Ang Dios nagpasabot sa Iyang gisulti bisan mahitungod sa atong tawhanong relasyon sa amahan ug anak nga Iyang gidesinyo sa Iyang kaugalingong dagway.

Sumala sa Bibliya, si Jesu-Kristo gipanganak, nga sa literal nagkahulogang gihimugso, sa wala pa malalang ang bisan unsang butang—dugay pa sa wala pa Siya gipadala sa Diyos sa kalibotan. (Tan-awa ang Hebreohanon 1:1-9; Colosas 1:15; Juan 3:16, 17; 18:37; ug 1 Juan 4:9 .) Kon sa unsang paagi Siya gipanganak dili para nato mahibaloon, apan gusto sa Diyos nga kita makaamgo. nga Siya ug ang Iyang Anak adunay suod, tinuod, amahan-anak nga relasyon nga dili lamang usa ka tahas [papel], o usa ka buhat.

Tinuod nga Anak sa Diyos

Ang paglimud nga si Jesus mao ang tinuod nga Anak sa Dios kay antikristo tungod kay kini naglimud sa bato sa pamag-ang sa ebanghelyo. Ang maayong balita nga ang Dios nahigugma kanato nga igo aron ipadala ang Iyang Anak aron mamatay alang kanato walay kahulogan kon atong ilimud nga si Jesus mao ang Anak sa Dios.

Si Jesus nag-ingon “Ako ug ang Amahan usa ra.” (Juan 10:30) Kini maoy hinungdan nga daghan ang nalibog sa paghunahuna nga si Jesus mao ang Amahan, o sa usa ka paagi gihiusa ngadto Kaniya sa paagi nga naghimo sa Amahan ug sa Anak nga usa ka naglangkob nga persona. Apan, kining sayop nga konklusyon dili kinahanglang makab-ot. Makatabang ang pagbasa sa konteksto. Si Jesus miingon, “Unya ang mga Judio namunit na usab ug mga bato aron ilang ilabay kaniya sa pagpatay kaniya. Ug kanila si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Gipakitaan ko kamog daghang mga maayong buhat gikan sa Amahan. Unsa ba niining mga buhata ang hinungdan nga tungod niini inyo akong pagabatoon?" Kaniya mitubag ang mga Judio nga nanag-ingon, "Batoon ikaw namo dili tungod sa imong pagbuhat ug maayo, kondili tungod sa pagpasipala batok sa

Dios; kay ikaw nagpaka-Dios, nga tawo ka ra man unta." Ug kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Dili ba nahisulat man kini sa inyong kasugoan, 'Ako nag-ingon, Mga dios kamo'? Kon iya man ganing ginganlan ug mga dios kadtong mga gisultihan sa pulong sa Dios (ug dili arang mabungkag ang kasulatan), ingnon ba diay ninyo ako, ang gididikar sa Amahan ug gipadala niya nganhi sa kalibutan, 'Ikaw nagpasipala,' tungod lang kay nag-ingon ako, 'Anak ako sa Dios?'" (Juan 10:30-36). Gipanghimakak ni Jesus ang sumbong sa pag-angkon nga Dios, nga nagpunting nga ang Iyang pag-angkon mao lamang ang Anak sa Dios.

Ang mga Hudiyo dayag nga nakasabot sa Iyang mga pulong, tungod kay sa dihang Siya sa kataposan giakusahan tungod sa pagpasipala ug gihukman sa kamatayon, ang akusasyon mao nga Siya nag-angkon nga Anak sa Diyos.

Sa dihang gidala sa atubangan ni Caifas, ang Bibliya nag-ingon, "Si Jesus naghilum. Ug ang labawng sacerdote mitubag ug miingon kaniya, Gipapanumpa ko ikaw sa ngalan sa Dios nga buhi, nga tug-anan mo kami kong ikaw mao ba ang Cristo, ang Anak sa Dios" (Mateo 26:63). Ang asoy ni Lucas nag-ingon, "Unya silang tanan miingon, Busa ikaw ba ang Anak sa Dios? Ug siya miingon kanila: Kamo nag-ingon nga ako mao. Ug sila nanag-ingon: Unsa pa ang kinahanglan ta nga saksi? kay kita sa atong kaugalingon nakadungog sa iyang kaugalingong baba" (Lucas 22:70, 71). Human niini si Jesus gidala sa atubangan ni Pilato, ug sa dihang si Pilato miingon nga siya walay nakitang sayop diha Kaniya, "Ang mga Judio mitubag kaniya, Kami adunay balaod, ug sumala sa among balaod siya kinahanglan nga mamatay, tungod kay siya mihimo sa iyang kaugalingon nga Anak sa Dios" (Juan 19:7).

Ang nagbugalbugal nga kadaghanan sa pagpalansang kang Kristo nag-ingon, "Siya nagtoo sa Diyos; luwason Niya siya karon, kung gusto Niya: kay nag-ingon Siya, Ako ang Anak sa Dios" (Mateo 27:43). Natural, ang pinaka grabi nga akusasyon kang Kristo naggikan sa mga naghukom Kaniya sa kamatayon. Nag-ingon silang tanan nga Siya nag-angkon nga Siya ang Anak ng Diyos. Mao ni mismo ang giingon ni Jesus nga mao Siya (Mateo 26:63, 64; Lucas 22:70, 71).

Konklusyon

Ang ubang mga tawo naghunahuna nga ang Dios labaw pa sa posibilidad nga makabaton og Anak, apan si Jesus miingon, “sa Dios ang tanang mga butang mahimo” (Marcos 10:27).

Ang Bibliya naghisgot kang Kristo ingong Anak sa Diyos labing menos 120 ka beses. Gihimo kini sa Bibliya pinaagi sa paggamit sa mga polong nga “Anak sa Diyos” kap-atan ug pito ka beses. Mahitungod sa pagkaminud-anon sa pagka-Anak ni Kristo, Siya gitawag nga “bugtong” sa lima ka higayon, “ang panganay” sa tulo ka higayon, “ang unang panganay” kausa, ug ang “balaang anak” sa Dios kaduha. Upat ka mga bersikulo nag-ingon nga Siya "gipanganak" sa wala pa ang Iyang pagpakatawo. Upat ka mga bersikulo nag-ingon nga Siya “migula gikan sa,” “migawas gikan” o “migula gikan” sa Amahan. Ang ebidensiya bahin niini nga hilisgutan hilabihan ka daghan. Si Kristo tinuod nga literal nga Anak sa Dios, nga gipanganak gikan sa Amahan sa wala pa ang tanan nga gilalang. Kung ang Dios nagpaabut nga kita motuo sa bisan unsa nga lahi, gibuhat Niya ang dili maayo nga trabaho sa pagpresentar niini sa Bibliya. Sa tinuod, kung gusto sa Dios nga lahi ang atong pagtuo, gituyo Niya nga gilibog kita pinaagi sa paghimo sa daghang klaro nga mga pahayag nga nagpakita nga si Kristo literal nga gipanganak nga Anak sa Dios, nga wala’y bisan gamay nga katin-awan aron ipakita nga dili naton kinahanglan gamiton ang Iyang mga pulong sa kasagarang kahulugan niini. Apan, “Ang Dios dili mao ang taghimo sa kasamok, kondili sa kalinaw” (1 Mga Taga-Corinto 14:33).

Ang bisan kinsa nga magsusulat o mamumulong sa publiko nahibal-an nga kung mogamit sila usa ka pulong o usa ka hugpong sa mga pulong nga dali masabtan, kinahanglan nga himuon ang mga pagpatin-aw aron mapugngan ang mga tawo sa paghimo sa sayup nga mga konklusyon. Apan, sa tibuok Bag-ong Tugon, diin si Kristo giingon nga anak sa Dios, walay bisan unsa nga matang sa pagtul-id o pagpatin-aw aron kini nga mga pulong dili madawat sa natural nga diwa. Si Jesus miingon nga Siya “ang bugtong Anak sa Dios” (Juan 3:18). Mahitungod sa laing hilisgutan, apan ang baruganan mahimong magamit uban sa samang puwersa dinhi, Siya miingon, “Kon dili pa, ako unta mosulti kaninyo” (Juan 14:2).

Mahimong maghunahuna ka, "Nagtuo ako kanunay nga si Jesus mao ang Anak sa Dios." Nindot! Mahimo usab nga mangutana ka, "Dili ba ang tanan nga mga Kristohanon nagtuo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios?" Ang makapasubo nga kamatuoran mao nga kadaghanan sa nag-angkon nga mga Kristohanon sa pagkatinuod dili motuo nga si Jesus mao ang tinuod nga Anak sa Dios kon sila mouyon sa mga pahayag sa ilang mga denominasyon sa pagtuo.

Hapit tanan nga mga Kristohanon mopamatuod, "Si Jesus mao ang Anak sa Dios," apan adunay lahi kaayo nga mga kahulugan nga gilakip niini nga mga pulong. Pananglitan, ang mga Saksi ni Jehova nag-ingon nga si Jesus mao ang Anak sa Diyos, apan sa dihang gipangutana kon unsa ang kahulogan niana, sila mosulti kanimo nga si Jesus mao ang unang manulonda nga gilalang sa Diyos, ug walay kalainan kang Lucifer o sa ubang mga anghel. . Ang mga Katoliko mosulti kanimo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios, apan kon hangyoon sa pagpasabot, moingon nga Siya kabahin sa samang substansiya sa Dios, konektado sa Iyang pagka persona sama ka hingpit sa usa ka Siamese nga kaluha, ug sama sa edad sa Iyang Amahan. . Nakakita ka na ba ug Anak nga sama niini? Ang uban mopatin-aw nga si Jesus usa ka kauban nga walay katapusan nga kauban sa Dios nga gipahayag sa Dios nga Iyang Anak bisan pa nga Siya dili gayud Iyang Anak. Ang uban moingon nga si Jesus nahimong Anak sa Diyos sa dihang Siya natawo sa Betlehem pinaagi sa birhen nga si Maria, ug dili Anak sa Diyos sa bisan unsang laing diwa.

Ang matag usa niini nga mga teoriya naglimud nga si Jesus mao ang Anak sa Dios sa usa ka paagi o sa lain. Ang Bibliya nag-ingon, "Kinsa ang bakakon kondili siya nga nagalimod nga si Jesus mao ang Kristo? Siya mao ang anticristo, nga nagalimod sa Amahan ug sa Anak. Bisin kinsa nga nagalimod sa Anak, wala kaniya ang Amahan: (apan) siya nga nakaila sa Anak adunay Amahan usab" (1 Juan 2:22, 23). Kinahanglang magmatngon kita nga dili ikalimod ang Anak sa Dios aron lang atong mapadayon ang usa ka kredo sa simbahan nga wala itudlo sa Bibliya. Ang pagdumili sa Anak sa Dios moresulta sa atong kawalay katakus sa pagbuntog sa kalibutan ug makapugong sa atong relasyon sa Dios.

Daghang mga tawo ang adunay sayop nga konsepto sa Dios nga naglimud sa tinuod nga pagkaanak ni Kristo. Bisin unsa pa kalisud sa usa ka tawo sa paghigugma sa usa ka dios nga sama niini, dili gayud sila

makahimo sa paghigugma kaniya sa tibuok nilang kasingkasing, kalag, kusog ug hunahuna. Tinuod kini tungod kay ang gugma sa Dios sayop nga girepresentahan sa tanang bakak nga mga teoriya mahitungod Kaniya, ug mahimo lamang nato Siya nga higugmaon pinaagi sa una nga pagkakita sa Iyang gugma alang kanato, sama sa giingon ni Juan, “Kita nahigugma kaniya, tungod kay siya ang unang nahigugma kanato” (1 Juan 4:19).

Ang Bibliya nag-ingon, “Kitang tanan, uban ang bukas nga nawong nga nagtan-aw ingon sa salamin sa himaya sa Ginoo, giusab ngadto sa samang dagway gikan sa himaya ngadto sa himaya, ingon nga pinaagi sa Espiritu sa Ginoo” (2 Corinto 3:18). Kung kita nagtan-aw sa usa ka dios nga igo lamang nahigugma kanato aron magsul-ob sa usa ka buhat, aron magpakaaron-ingnon nga usa ka tawo nga dili siya, nan kita mahigugma kaniya igo lamang nga magsul-ob sa usa ka buhat, aron magpakaaron-ingnon nga mga Kristohanon, sa dihang kita dili diay.

Hinumdomi nga walay bakak nga luwas, bisan unsa pa ka inosente ang pagtuo niini. Si Pablo misulat nga kadtong “mituo sa bakak” “pagahukman nga wala motuo sa kamatuoran, apan nahimuot sa pagkadili matarung” (2 Tesalonica 2:11, 12). Usab, hinumdomi nga ang kadaghanan talagsa rang husto sa relihiyosong mga butang. Si Jesus miingon, “halapad ang dalan, nga nagapadulong ngadto sa kalaglagaan, ug daghan ang nagasulod niini: Kay sigpit ang pultahan, ug sigpit ang dalan, nga padulong sa kinabuhi, ug diyutay ra ang nakakaplag niini” (Mateo 7:13, 14). Ang mga konseho sa mga tawo, ug ang hinimo sa tawo nga mga kredo nga kanunay nga gitamod sa mga Kristohanon, dili ang mga sumbanan diin kita makatino sa kamatuoran. Adunay usa lamang ka sukdanan, ug usa lamang, nga atong masaligan ingon nga dili masayop nga giya sa kamatuoran, ug kana mao ang Pulong sa Dios. Kinahanglang dili kita mosalig sa tawo nga mogiya kanato ngadto sa kamatuoran, kay ang Dios miingon, “ang mga pangulo niini nga mga katawhan maoy nakapasayup kanila; ug sila nga nangulo kanila mangalaglag” (Isaias 9:16).

Ako nag-ampo nga kamo modawat lamang sa usa ka yano nga, “Mao kini ang giingon sa Ginoo” ingon nga usa ka rason alang sa tanan sa inyong mga pagtuo mahitungod sa Anak sa Dios ug nga kamo sa tinuoray modawat ni Jesus alang sa kinsa Siya mipahayag sa Iyang kaugalingon

nga mao, “ang bugtong Anak sa Dios” (Juan 3:18). Ako nag-ampo nga kini nga kamatuoran mag-abli sa mga pultahan alang sa walay pugong nga pakig-uban sa halangdon nga Dios sa langit kinsa mitugyan sa Iyang Anak aron mamatay alang sa inyong mga sala. Karon, “Tan-awa, unsa nga matang sa gugma ang gihatag kanato sa Amahan, nga kita pagatawgon nga mga anak sa Dios” (1 Juan 3:1).

Kapitulo 2

Ang Bugtong Matuod nga Dios

Gusto sa Dios nga ang Iyang mga binuhat nga gibuhat sa Iyang dagway makaila Kaniya, ug isip resulta, higugmaon Siya sa tibuok nilang kasingkasing. Ang pinakadako nga problema sa mga tawo nga wala makaila sa Dios mao nga sila wala makaila Kaniya ingon nga Siya mao gayud. Si Juan misulat, “Siya nga wala mahigugma wala makaila sa Dios; kay ang Dios gugma” (1 Juan 4:8). Daghan ang adunay hiwi nga panglantaw sa kinaiya sa Dios, ug kini maoy hinungdan nga sila dili magpabili o mohigugma sa Dios sumala sa angay Kaniya.

Ang pagpakaylap sa kangitngit mahitungod sa kinaiya sa Dios mao ang nag-unang tumong sa mga pag-atake ni Satanas batok sa gingharian sa Dios. Tungod sa Iyang buhat sa pagpakaylap og mga bakak mahitungod sa Dios nga daghan ang nagpabilin nga ignorante sa gugma sa Dios ug nagdumili sa pagdawat Kaniya ingon nga magmamando sa ilang mga kinabuhi.

Ang kangitngit mahitungod sa kinaiya sa Dios anaa sa lain-laing ang-ang sa lain-laing mga tawo. Ang uban adunay pagsabot sa gugma sa Dios

nga duol sa Iyang tinuod nga mga hiyas ug busa sila nahigugma Kaniya kutob sa mahimo uban sa ilang limitado nga mga panglantaw sa gugma sa Dios. Apan, ang ilang gugma alang sa Dios gibabagan sa matag gimahal nga kabakakan mahitungod sa kinaiya sa Dios. Kini nga mga sayop nagpugong kanila sa paghigugma sa Dios sa tibuok nilang kasingkasing. Niini nga kahimtang ang ilang gugma dili “mahingpit” (1 Juan 4:17).

Kini nga kangitngit dili molungtad hangtod sa hangtod. Ang Dios magpakita sa Iyang kaugalingon ngadto sa Iyang katawhan, ug pinaagi kanila ngadto sa uban. Siya moingon, “Bangon, pagsidlak; kay ang imong kahayag miabut na, ug ang himaya sa Ginoo misidlak diha kanimo. Kay, ania karon, ang kangitngit motabon sa yuta, ug ang mabaga nga kangitngit motabon sa mga katawohan: apan ang Ginoo mosidlak sa ibabaw nimo, ug ang iyang himaya makita sa ibabaw nimo. Ug ang mga Gentil moduol sa imong kahayag, ug ang mga hari sa kahayag sa imong pagsubang” (Isaias 60:1-3).

Ang himaya sa Ginoo mao ang Iyang kinaiya (Exodo 33:18, 19). Ang kinaiya sa Dios ipadayag ngadto sa Iyang katawhan ug sila mausab ngadto sa Iyang dagway. Si Pablo misulat, “Apan kitang tanan, uban ang bukas nga nawong nga nagtan-aw ingon sa salamin sa himaya sa Ginoo, giusab ngadto sa samang dagway gikan sa himaya ngadto sa himaya, ingon nga pinaagi sa Espiritu sa Ginoo” (2 Mga Taga-Corinto 3:18). Ang pagtan-aw sa kinaiya sa Dios ingon nga Iyang gipadayag kini sa Iyang pulong mahinungdanon tungod kay kita mausab ngadto sa dagway sa unsay atong makita. Kon kita makakita sa usa ka dios nga dili mahigugmaon ug mapintas, nan kita mahimong dili mahigugmaon ug mapintas usab.

Ang atong mga kinaiya direktang may kalabutan sa atong mga panglantaw sa kinaiya sa Dios. Mao nga gipasiugda ni Jesus ang kahinungdanon sa pagkaila sa Diyos. Sa dihang nag-ampo sa Iyang Amahan alang kanato, Siya miingon, “Ug kini mao ang kinabuhing dayon, nga sila makaila kanimo nga mao ang bugtong tinuod nga Dios, ug kang Jesukristo, nga imong gipadala” (Juan 17:3). Ang atong kinabuhing dayon nagdepende sa pagkaila sa bugtong tinuod nga Diyos ug sa Iyang Anak, si Jesu-Kristo. Kini ang labing importante nga kahibalo nga atong maangkon. Si Pedro misulat, “Ang grasya ug kalinaw

modagaya unta kaninyo pinaagi sa kahibalo sa Dios, ug kang Jesus nga atong Ginoo” (2 Pedro 1:2).

Pagkahibalo Kon Kinsa ang Atong Gisimba

Si Jesus miingon ngadto sa usa ka Samaritanhon nga babaye nga Iyang nahimamat sa atabay ni Jacob, “Kamo nagasimba sa unsa wala kamo mahibalo: kami nasayud sa among ginasimba: kay ang kaluwasan iya sa mga Judeo. Apan moabut ang takna, ug karon miabut na, nga ang mga matuod nga magsisimba magasimba sa Amahan sa espiritu ug sa kamatuoran; Ang Dios Espiritu: ug sila nga magasimba kaniya kinahanglan magasimba kaniya sa espiritu ug sa kamatuoran” (Juan 4:22-24). Imbes nga daygon kining babayehana tungod sa iyang kawalay-alamag sa pagsimba, si Jesus nagtinguha sa pagpataas sa iyang pagsabot sa Diyos ug sa pagtul-id sa iyang mga sayop nga pagsabot.

Gilakip ni Jesus ang Iyang kaugalingon sa dihang Siya miingon, “kami nahibalo sa among gisimba.” Nahibalo ka ba nga si Jesus nagsimba sa usa ka nagkinabuhi? Siya mismo ang nagsulti niini, ug unya Iyang gipasabot kung kinsa ang Iyang gisimba. Siya miingon, “ang matuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran.” Si Jesus nagsimba sa Iyang Amahan uban sa tanang “tinuod nga mga magsisimba.” Siya nagsimba sa Iyang Amahan, tungod kay ang Iyang Amahan mao ang Iyang Dios. Miingon Siya kang Maria, human gayud sa Iyang pagkabanhaw, “Ayaw ako paghikapa; kay wala pa ako makasaka sa akong Amahan: apan umadto ka sa akong mga igsoon, ug ingna sila, Mosaka ako ngadto sa akong Amahan, ug inyong Amahan; ug sa akong Dios, ug sa inyong Dios” (Juan 20:17).

Gisultihan ni Jesus ang Iyang mga disipulo nga ang Iyang Diyos mao ra nga Diyos sa ilang Diyos. Gipasabot usab niya kon kinsa kining Diyos, ang Amahan. Iyang gipasaligan ang mga disipulo nga ang Iyang Amahan, mao usab ang atong Amahan, ug ang Iyang Dios mao usab ang atong Dios.

Si Jesus misaad, “Siya nga makadaug himoon ko nga usa ka haligi sa templo sa akong Dios, ug siya dili na mogula: ug igasulat ko kaniya ang ngalan sa akong Dios, ug ang ngalan sa siyudad sa akong Dios, nga mao

ang bag-ong Jerusalem, nga nanaug gikan sa langit gikan sa akong Dios: ug igasulat ko kaniya ang akong bag-ong ngalan” (Pinadayag 3:12).

Si Pablo misulat, “Aron ang Dios sa atong Ginoong Jesukristo, ang Amahan sa himaya, maghatag kaninyo sa espiritu sa kaalam ug pagpadayag diha sa kahibalo kaniya” (Mga Taga-Efeso 1:17).

Si Jesus miingon nga ang matuod nga mga magsisimba kinahanglang mosimba sa Amahan “sa espiritu ug sa kamatuoran.” Dili igo ang pagsimba sa Dios sa espiritu, kinahanglan usab nga simbahon nimo Siya sa kamatuoran. Ang pagsimba sa Dios diha sa espiritu nagpasabot sa pag-apil sa imong espiritu sa pagsimba. Nakit-an na ba nimo ang imong kaugalingon nga nagkanta og mga himno samtang ang imong hunahuna naghunahuna bahin sa imong awto, imong balay, o esport sa dula? Nianang mga panahona, makaingon ka ba nga nagsimba ka diha sa espiritu? Dili! Kon ang imong kasingkasing ug hunahuna wala nalangkit, nan kini dili tinuod nga pagsimba.

Komosta kon ang imong kasingkasing nalangkit sa pagsimba, apan nagsimba ka ug idolo? Ikaw ba tinuod nga magsisimba? Sigurado nga dili! Aron mahimong usa ka tinuod nga magsisimba kinahanglan dili lamang imong iapil ang imong kasingkasing ug hunahuna, kondili kinahanglan kang magsimba sa kamatuoran pinaagi sa pagsimba sa matuod nga Diyos. Kinsa ang matuod nga Dios nga kinahanglang simbahon sa tinuod nga mga sumisimba? Si Jesus miingon, “Ang matuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran.” Ang babaye ba sa atabay nagsimba sa Diyos sa kamatuoran? Dili! Si Jesus miingon nga wala siya mahibalo sa iyang gisimba. Usa ka peligroso nga butang ang pagsimba sa lain o wala mailhi nga mga diyos.

Gibadlong ni Pablo ang mga pagano didto sa Mars Hill tungod kay aduna silay altar nga adunay inskripsiyon, “ALANG SA DIOS NGA WALA ILHI” (Mga Buhat 17:23). Ang ignorante nga pagsimba dili tinuod nga pagsimba. Gibadlong sa Dios ang mga Israelita, nga nag-ingon, “Naghalad sila sa mga yawa, dili sa Dios; sa mga dios nga wala nila hiilhi, sa bag-ong mga dios nga bag-o lang mitungha, nga wala kahadloki sa inyong mga amahan” (Deuteronomio 32:17). Dinhi atong nakat-unan nga ang mga yawa sa tinuod makadawat ug pagsimba kon kita mosimba sa mga dios nga wala nato kaila. Si Pablo misulat, “Apan

ako nagaingon, nga ang mga butang nga ginahalad sa mga Gentil, ginahalad nila ngadto sa mga yawa, ug dili sa Dios: ug dili ako buot nga kamo adunay pakig-ambitay sa mga yawa” (1 Mga Taga-Corinto 10:20).

Paghiusa sa Paganismo ug Kristiyanismo

Ang Bibliya nagtagna nga ang usa ka kalibotanong gahom motungha sa talan-awon ug mobuhat ug dulumtanan nga mga butang, lakip ang pagtukod ug bakak nga diyos. (Basaha ang Daniel kapitulo 7, 8, 11 ug Pinadayag 13. Para sa dugang impormasyon, palihog basaha ang Disyembre 2008 nga nigawas ang *Present Truth*.)

Naghisgut sa pagsaka niini nga gahum, ang anghel Gabriel misulti kang Daniel, “Ug ang hari magabuhat sumala sa iyang kabubut-on; ug siya magabayaw sa iyang kaugalingon, ug magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa tagsatagsa ka dios, ug magasulti ug mga katingalahang butang batok sa Dios sa mga dios, ug mouswag hangtud nga ang kasuko matuman: kay kana nga gitagal pagatumanon. Ni magtagad siya sa Dios sa iyang mga amahan, ni sa tinguha sa mga babaye, ni sa bisan unsang dios: kay siya magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa tanan” (Daniel 11:36, 37).

Kini nga paghulagway halos parehas sa paghulagway ni Pablo sa 2 Tesalonica 2:3, 4. Ang pagtuon sa Daniel 7, 8 ug 11 nagpadayag nga kini nga gahum mao ang papado. Matikdi, si Gabriel nag-ingon nga sa dihang ang papado makaabot sa gahum kini dili magtagad sa Dios sa iyang mga amahan. Sa laing pagkasulti, ang Dios ni Abraham, Isaac, ug Jacob, ang Dios ni Pedro, Pablo, ug sa ubang mga apostoles, dili tagdon sa papado. Si Gabriel mipadayon, “Apan sa iyang kahimtang iyang pagapasidunggan ang Dios sa mga kasundalohan: ug ang usa ka dios nga wala hiilhi sa iyang mga amahan pagapasidunggan niya sa bulawan, ug sa salapi, ug sa mga mahal nga bato, ug sa matahum nga mga butang. Sa ingon niana iyang pagabuhaton sa labing malig-on nga mga salipdanan uban sa usa ka dios nga dumuloong, nga iyang ilhon ug dugangan sa himaya: ug iyang himoon sila nga magmando sa daghan, ug bahinon niya ang yuta alang sa ganancia” (Daniel 11:38, 39).

Sama sa gitagna sa Bibliya, sa dihang ang papado migahom, ang “Dios sa [ilang] mga amahan” wala tagda, ug usa ka “katingad-an nga diyos” mitungha nga ang ilang “mga amahan wala makaila.” Kini nga tagna natuman hangtod sa letra sa dihang gidasig ni Satanang ang papado sa pag-imbento ug pagsagop sa doktrina sa Trinidad sa ikaupat nga siglo.

Ang doktrina sa Trinidad dili kanunay nga bahin sa relihiyon sa panguna nga Kristiyanismo. Sa pahina 11 sa libro, *Handbook for Today's Catholic*, atong mabasa, “Ang misteryo sa Trinidad mao ang sentro nga doktrina sa Pagtuo nga Katoliko. Diha niini gibase ang tanang ubang mga pagtulon-an sa Simbahan... Ang Simbahan nagtuon niini nga misteryo uban sa dakong pag-amping ug, human sa upat ka mga siglo sa pagpatinaw, nakahukom sa pagpahayag sa doktrina niining paagiha: diha sa panaghiusa sa Dios nga Kapangulohan adunay tulo ka Persona,—ang Amahan, ang Anak, ug ang Espiritu Santo...”

Ang sentro nga doktrina sa Katolikong pagtuo, nga ilang giangkon nga ilang kaugalingong pormulasyon, mao ang “katingad-an nga diyos” nga gitagna sa Daniel 11:39. Kini nga diyos talagsaon kaayo nga kini popular nga gitawag nga "usa ka misteryo," ug ang mga sumusunod niini gisultihan nga dili magsamok sa pagsulay sa pagsabot sa makalibog nga mga kontradiksyon niini. Kadtong nagsimba sa usa ka misteryosong langyaw nga diyos sama gayod sa pagsimba nga sila “wala mahibalo kon unsa” sama sa babaye sa atabay nga gitambagan ni Jesus sa pagsimba sa Amahan diha sa Espiritu ug sa kamatuoran. Agod masimba ang Dios sa kamatuoran, dapat naton mahibaluan kon sin-o ang aton ginasimba.

Nahibal-an ba nimo kung kinsa ang imong gisimba? Naa ko sa mga simbahan diin gisagol nila ang tanan. Nag-ingon sila, “Nagpasalamat kami kanimo O Amahan sa pagkanaog ug pagkamatay alang sa among mga sala.” Nadungog nako ang mga tawo nga nag-ampo kang Jesus ug nagtapos sa pag-ampo "sa ngalan ni Jesus." Makataronganon ba ang pag-ampo kang Jesus sa Iyang kaugalingong ngalan? Siya ang atong tigpataliwala, ug Siya misulti kanato sa pag-ampo ngadto sa Amahan sa ngalan ni Jesus (Lucas 11:2; Juan 16:23; Mga Taga-Efeso 5:20). Nakadungog ko sa mga tawo nga nag-ampo sa Amahan, ug nagtapos sa, “sa imong ngalan.” Ang Bibliya nag-ingon, “Kay adunay usa ka Diyos, ug usa ka tigpataliwala tali sa Diyos ug sa mga tawo, ang tawo nga si Kristo Jesus” (1 Timoteo 2:5). Mag-ampo kita sa Dios, ang Amahan, sa

ngalan sa atong Tigpataliwala, si Jesukristo. Mopatim-aw nga ang mga tawo nga naglibog sa mga kalainan sa Bibliya ug mga posisyon sa Amahan ug Anak wala makaila kung kinsa ang ilang gisimba, ug sa ingon wala nagsimba sa kamatuoran.

Mga Kalainan Tali sa Amahan ug Anak

Si Pablo misulat, “Ang Diyos, nga sa lain-laing mga panahon ug sa nagkalainlaing paagi misulti kaniadto ngadto sa mga amahan pinaagi sa mga propeta, Niining kataposang mga adlaw misulti kanato pinaagi sa iyang Anak, kinsa iyang gitudlo nga manununod sa tanang butang, pinaagi kang kinsa usab siya misulti kanato pinaagi sa iyang Anak. nagbuhat sa kalibotan” (Hebreohanon 1:1, 2).

Gitudlo sa Dios ang Iyang Anak nga mahimong manununod sa tanang butang. Ang manununod mao ang "usa nga nakadawat sa iyang gigahin nga pagpanag-iya pinaagi sa katungod sa pagkaanak" (Thayer's Greek Lexicon). Ang tanang butang nga naa sa Anak, Iyang nadawat gikan sa Iyang Amahan, lakip ang kinabuhi mismo. Si Jesus miingon, “Kay ingon nga ang Amahan adunay kinabuhi sa iyang kaugalingon; mao usab nga gihatag niya sa Anak ang pagbaton ug kinabuhi diha sa iyang kaugalingon.” (Juan 5:26).

Sa pagpadayon sa Hebreohanon atong mabasa, “Kinsa ingon nga ang kahayag sa iyang himaya, ug ang dayag nga dagway sa iyang persona, ug nagsapnay sa tanang mga butang pinaagi sa pulong sa iyang gahum, sa diha nga siya sa iyang kaugalingon naghinlo sa atong mga sala, milingkod sa tuo nga kamot sa ang Halangdon sa kahitas-an” (Hebreohanon 1:3).

Ang usa ka imahe usa ka pagkasama sa orihinal. Niini nga kaso, si Jesus gitawag, “ang dayag nga larawan” sa Iyang Amahan. Ang Greek Lexicon ni Thayer naghubit sa Griegong pulong nga gigamit dinhi ingong, “eksaktong paghuwad sa tanang bahin.” Isip Anak sa Dios, si Jesukristo mao ang larawan, o hulad, sa Iyang Amahan. Imposible nga mahimong imahe ug orihinal sa parehas nga oras. Mahimong usa ka o ang lain, apan dili pareho. Husto ba o tukma nga isulti nga ang Amahan mao ang dagway sa Anak? Dili, ug mao kana ngano nga Siya wala gayud

maghisgot niini nga paagi, tungod kay Siya mao ang orihinal. Ang mga tawo miduol kanako nga nag-ingon, "Ang imong anak nga lalaki sama kanimo." Panagsa ra nga adunay tawo nga moduol kanako ug moingon, "Murag anak ka." Ngano man? Ang akong anak mao ang akong imahe, dili ang kabaliktaran, tungod kay ako ang nag-una.

Sa pagpadayon, si Pablo misulat, "Nahimong labi pang maayo kay sa mga manolonda, ingon nga pinaagi sa kabilin nakabaton ug usa ka ngalan nga labaw pa ka halangdon kay kanila" (Mga Hebreohanon 1:4). Pinaagi sa katungod sa pagkaanak, si Jesu-Kristo nakadawat ug mas halangdon nga ngalan kay sa mga manulonda. Ang mga anghel dili literal nga mga anak, ug busa dili makadawat sa natural nga napanunod ni Kristo tungod kay Siya tinuod nga Anak sa Dios.

Si Pablo mipadayon, "Kay kinsa man sa mga manolonda ang iyang giingon sa bisan unsang panahon, Ikaw mao ang akong Anak, karong adlaw gipanganak ko ikaw? Ug usab, Ako mahimong Amahan niya, ug siya mahimong Anak nako?" (Hebreohanon 1:5). Matikdi ang argumento nga gigamit ni Pablo sa pag-ila kang Jesus gikan sa mga manulonda. Balik-balik siya nga nangatarungan nga si Jesus mas maayo tungod kay Siya ang Anak sa Dios, tungod kay Siya "gipanganak," tungod kay Siya "ang dayag nga dagway" sa Iyang Amahan, tungod kay Siya mao ang "manununod sa tanang mga butang," tungod kay natural nga makadawat og "kabilin" gikan sa Iyang Amahan.

Si Pablo misulat, "Ug usab, sa diha nga siya nagdala sa panganay nganhi sa kalibutan, siya nagaingon, Ug ang tanang mga manolonda sa Dios pasimbaha kaniya. Ug mahitungod sa mga manolonda siya nagaingon, Nga nagahimo sa iyang mga manolonda nga mga espiritu, ug sa iyang mga alagad ingon nga siga sa kalayo. Apan ngadto sa Anak siya nag-ingon, Ang imong trono, O Dios, hangtud sa kahangturan: ang setro sa pagkamatarung mao ang setro sa imong gingharian" (Mga Hebreohanon 1:6-8). Dinhi, si Pablo nagsulti kanato nga si Jesus balaan tungod kay Siya tinuod nga Anak sa Dios. Ang iyang pinulongan nga gigamit sa pagpasiugda niini dili malikayan. Si Jesus mas maayo pa kay sa mga anghel tungod kay Siya natawo sa Amahan, nga dili ikasulti ni bisan kinsa sa mga anghel.

Sa dihang si Pablo miabot sa punto nga si Jesus gitawag nga Diyos, siya misulat, "Apan ngadto sa Anak siya [ang Amahan] nag-ingon, Ang

imong trono, O Diyos, hangtod sa kahangtoran: ang setro sa pagkamatarong mao ang setro sa imong gingharian. Gihigugma mo ang pagkamatarung, ug gidumtan mo ang kasal-anan; busa ang Dios, bisan ang imong Dios, nagdihog kanimo sa lana sa kalipay labaw sa imong mga kauban” (Mga Hebreohanon 1:8, 9). Isip Anak sa Diyos, si Jesus, pinaagi sa katungod sa kabilin, Diyos sa kinaiyahan. Ang usa ka tinuod nga Anak sa Dios, mahimong walay lain o walay bisan unsa gawas sa Dios sa kinaiyahan.

Adunay balaod sa kinaiyahan nga ang mga linalang makabaton lamang ug mga kaliwat “sumala sa ilang matang” (Genesis 1:24, 25). Ang kaliwat sa usa ka iro kay kanunay nga usa ka iro, ang kaliwat sa usa ka langgam mao ang kanunay nga usa ka langgam, ang mga anak sa usa ka tawo mao ang kanunay nga usa ka tawo, ug ang mga anak sa Dios, natural nga mao ang Dios. Husto ug tukma ang pagtawag kang Jesu-Kristo nga “Dios,” kay ang Dios, ang Amahan Mismo nagtawag Kaniya, “Dios.” Apan, sa samang gininhawa, giklaro sa Amahan nga Siya ang Dios sa Iyang Anak. Siya miingon, “ang imong Dios, nagdihog kanimo...” Si Jesus mao ang Dios, apan Siya adunay usa ka Dios labaw pa Kaniya nga mao usab ang Iyang Amahan.

Ang Dios, ang Amahan nagpadayon sa pagpakigsulti sa Iyang Anak, “Ug, Ikaw, Ginoo, sa sinugdan mao ang nagbutang sa patukoranan sa yuta; ug ang mga langit mao ang mga buhat sa imong mga kamot” (Mga Hebreohanon 1:10). Ang Dios miingon sa Iyang Anak, “Buhaton nato ang tawo sumala sa atong dagway, sumala sa atong dagway” (Genesis 1:26). Si Jesukristo miapil uban sa Iyang Amahan sa paglalang sa tanang butang. Ang Amahan nag-ingon nga ang mga langit buhat sa mga kamot sa Iyang Anak. Ang Bibliya nag-ingon, “Ug giuol sa Ginoong Dios ang tawo gikan sa abog sa yuta, ug gihuypan niya ang mga buho sa iyang ilong sa gininhawa sa kinabuhi; ug ang tawo nahimong kalag nga buhi” (Genesis 2:7).

Sa dinhi pa si Jesus sa yuta ang Iyang mga kamot ang mihikap sa mga sanlahon aron sa paghatag kanila sa kahimsog, ang Iyang mga kamot mao ang mihikap sa mga mata sa mga buta aron sila makakita. Ang Iyang baba mao ang nagsulti sa mga pulong, “maggmahinlo ka” sa pag-ayo sa masakiton. Apan, si Jesus miingon, “Ang mga pulong nga akong isulti kaninyo dili ko isulti sa akong kaugalingon: kondili ang Amahan nga

nagapuyo kanako, siya ang nagabuhat sa mga buhat” (Juan 14:10). Ang Dios, ang Amahan, mao ang migamit sa Iyang gahum sa pag-ayo sa mga masakiton, apan gipili Niya nga buhaton kini pinaagi sa mga kamot sa Iyang Anak. Tinuod usab kini sa paglalang. Sa balikbalik, ang Dios, ang Amahan, gihatagan ug pasidungog sa paglalang sa tanan, ug si Jesus mao ang agianan diin Iyang gibuhat kini. Bisan sa sinugdanan niini nga kapitulo sa Hebreohanon kini nag-ingon, “Ang Dios... nagbuhat sa mga kalibutan” ug kini nag-ingon nga gibuhat Niya sila “pinaagi sa” “Iyang Anak” (Mga Hebreohanon 1:1, 2). Si Pablo misulat, “Ang Dios... milalang sa tanang butang pinaagi ni Jesukristo” (Mga Taga-Efeso 3:9).

Si Jesus mao ang Dios, ug Siya nakigtambayayong sa Iyang Amahan sa paglalang sa tanang butang. Si Juan misulat bahin niini, “Sa sinugdan mao na ang Pulong, ug ang Pulong uban sa Diyos, ug ang Pulong mao ang Diyos. Mao usab kini sa sinugdan uban sa Dios. Ang tanang mga butang gibuhat niya; ug kon wala kaniya walay bisan unsa nga nahimo nga nahimo.” (Juan 1:1-3).

Dinhi si Jesus gitawag nga "Dios," apan adunay klaro nga kalainan tali Kaniya ug "Dios" nga Iyang kauban. Ang Dios nga kauban ni Jesus mao ang Dios, ang Amahan. Si Jesus dili ang sama nga "Dios" nga Iyang kauban, apan hinoon, si Jesus mao ang Dios sa diwa nga balaan sama sa Iyang Amahan. Ang Amahan mao ang Dios, busa, kinahanglan, ang Iyang Anak Dios sa kinaiya. Ang Biblikanhong Gregong mga Iskolar sa katibuk-an nagkauyon nga sa ikaduhang higayon nga ang pulong “Diyos” gigamit sa Juan 1:1, kini gigamit ingong “kwalitatibong nombre” sa paghubit sa mga hiyas sa “Pulong.” Harner nag-ingon nga ang mga nombre “nga adunay anarthrous [walay artikulo] predikato nga nag-una sa Verbo, sa panguna kuwalitatibo sa kahulogan” (The Journal of Biblical Literature, Philip B. Harner, artikulong “Qualitative Anarthrous Prefrdwdicate Nouns: Marcos 15:39 ug Juan 1:1.”) “Ang kalangkob mahimong hubaron, ‘ang sama nga kinaiya sa Diyos.’ Kini maoy usa ka paagi sa pagrepresentar sa hunahuna ni Juan, nga mao, sumala sa akong pagsabot niini, nga ho logos [‘ang pulong’], dili momenos sa ho theos [‘ang Diyos’], adunay kinaiya sa theos.” (ibid.)

Mga Hiyas sa Amahan

Ang pagbasa sa Bibliya nagpadayag ug tin-awng kalainan tali sa Amahan ug sa Anak. Ang mosunod usa ka partial nga listahan sa mga hiyas sa Dios, ang Amahan:

Siya mao ang nagpadala sa Iyang Anak.

Ug kita nakakita ug magapanghimatuod nga ang Amahan mao ang nagpadala sa Iyang Anak ingon nga Manluluwas alang sa kalibutan. (1 Juan 4:14)

Siya ang naghatag sa Iyang Anak ug buluhaton nga buhaton.

Si Jesus miingon, “Dinhi sa yuta gipasidunggan ang buhat nga Imong gitugyan Kanako sanglit natuman Ko man aron Akong pagabuhaton.” (Juan 17:4)

Siya ang nagsugo sa Iyang Anak kon unsay isulti ug ilitok.

Si Jesus miingon, “Kay ako wala magsulti sa kaugalingon kong pagbulot-an, hinonoa ang Amahan nga mao ang nagpadala kanako, siya gayud mao ang naghatag kanakog sugo kon unsa ang akong igaingon ug unsa ang akong igasulti.” (Juan 12:49)

Siya ang naghatag sa Iyang Anak ug gahom ibabaw sa tanang unod.

Si Jesus miingon, “Sanglit gihatagan Mo man Siyag kagahum ibabaw sa tanang katawhan aron sa paghatag ug kinabuhing dayon ngadto sa tanan nga Imong gikatugyan Kaniya.” (Juan 17:2)

Siya ang naghatag ug awtoridad sa Iyang Anak.

Si Jesus miingon nga ang Iyang Amahan, “Ug gihatagan niya siyag kagahum sa pagpanghukom tungod kay siya Anak man sa Tawo.” (Juan 5:27)

Siya ang nagsugo sa Iyang Anak sa paglingkod sa Iyang tuo nga kamot.

“Apan kinsa bang manolundaa ang Iyang giingnan, "Lumingkod Ka sa Akong too, hangtud ang Imong mga kaaway mahimo Ko nang tumbanan sa Imong mga tiil"? (Hebreohanon 1:13)

Siya ang nagdihog sa Iyang Anak.

“Gihigugma mo ang pagkamatarung ug gidumtan mo ang pagkamasupilon; tungod niana, **gidihugan** Ikaw sa Dios, nga Imong Dios, **sa lana** sa kalipay labaw pa kay kanila nga Imong mga sagabay.” (Hebreo 1:9)

Siya ang naghatag sa Iyang Espiritu sa Iyang Anak.

“Kay Siya nga gipadala sa Dios magasulti man sa mga pulong sa Dios, sanglit sa walay sukod ang Dios nagapanghatag man sa Espiritu.” (Juan 3:34)

Siya ang naghatag sa Iyang Anak aron makabaton ug kinabuhi sa Iyang kaugalingon.

“Kay maingon nga ang Amahan may kinabuhi diha sa Iyang kaugalingon, maingon man gitugot Niya sa Anak ang pagpakabaton usab ug kinabuhi diha sa Iyang kaugalingon” (Juan 5:26)

Siya ang naghatag sa Iyang Anak sa tanang gahom sa langit ug sa yuta.

“Mateo 28:18) “Ug si Jesus miduol ug miingon kanila, "Kanakano gikahatag ang tanang kagahum sa langit ug sa yuta.” “Mateo 28:18)

Siya ang nagbayaw sa Iyang Anak.

“Tungod niini, ang Dios nagbayaw Kaniya sa kahitas-an...” (Filipos 2:9)

Siya ang naghatag sa Iyang Anak og ngalan nga labaw sa tanang ngalan.

“...ug mihatag Kaniya sa ngalan nga labaw sa tanang mga ngalan” (Filipos 2:9)

Siya ang naghatag sa tanang butang ngadto sa kamot sa Iyang Anak.

“Ang Amahan nagahigugma sa Anak, ug ang tanang mga butang gitugyan Niya ngadto sa Iyang kamot.” (Juan 3:35)

Siya ang nagtugyan sa tanang paghukom ngadto sa Iyang Anak.

“Ang Amahan dili magahukom kang bisan kinsa, hinonoo ang tanang paghukom gitugyan Niya ngadto sa Anak” (Juan 5:22)

Siya ang usa nga ipasakop ni Kristo hangtod sa kahangturan.

“Ug sa diha nga mahisakop na ang tanang mga butang ilalum kaniya, nan, ang Anak pagasakopon usab ilalum kaniya nga mao ang nagapahiluna sa tanang mga butang ilalum kaniya, aron ang Dios mahimong tanan ngadto sa tanan.” (1 Corinto 15:28)

Siya mao ang ulo ni Kristo.

“Apan buot ko nga inyong sabton nga ang ulo sa matag-usa ka lalaki mao si Cristo, ug ang ulo sa babaye mao ang iyang bana, ug ang ulo ni Cristo mao ang Dios.” (1 Corinto 11:3)

Siya mao ang Dios sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

“nga unta ang Dios sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang mahimayaang Amahan, magahatag kaninyo sa espiritu sa kaalam ug sa pinadayag diha sa kahibalo mahitungod kaniya” Efeso 1:17.

Sa bisan unsang kaso dili nato makita nga ang kaatbang mao ang tinuod. Wala gyud gipadala sa Anak ang Amahan bisan asa. Wala gayud Niya hatagi ang Amahan og buluhaton nga buhaton, o gisugo kon unsay Iyang isulti. Ang Anak wala gayud mohatag og gahum o awtoridad ngadto sa Iyang Amahan. Ang Anak wala gayud magdihog sa Iyang Amahan. Wala Niya gihatag ang kinabuhi sa Iyang Amahan. Ang Amahan wala gayud, ug dili gayud magpasakop sa Iyang Anak. Ang Anak dili ang ulo sa Amahan, ni Siya [ang Anak] ang Iyang [Iya sa Amahan] ang Dios. Giila sa kadaghanan nga ang Amahan maoy naghupot sa labing taas nga ranggo. Ang padayon nga pagsulay sa mga trinitarian sa paghimo sa Anak nga hingpit nga katumbas sa Amahan halos pamatuod nga Siya dili. Wala sila magtinguha sa pagpamatuod nga ang Amahan katumbas sa Anak. Tinuod nga si Jesus managsama sa Iyang Amahan sa daghang bahin, lakip ang kinaiyahan, apan sa matag aspeto nga gihisgotan sa mga bersikulo sa itaas, ang Amahan adunay labing taas nga posisyon. Sa pagkatinuod, Siya lamang ang bugtong nga nagkinabuhi diha sa Bibliya nga gihatagan ug mga titulo, “labing Hataas” o “labing Hataas.”

Usa ka tawo nga nayawaan miduol kang Jesus, “Ug misinggit sa makusog nga tingog, ug miingon, Unsay labut ko kanimo, Jesus, ikaw nga Anak sa Labing Halangdon nga Dios? Gipapanumpa ko ikaw sa Dios, nga dili mo ako pagsakiton” (Marcos 5:7). Kon kini nga tawo nasayup kita adunay kumpirmasyon gikan sa anghel sa Dios, si Gabriel, kinsa miingon mahitungod kang Jesus, “Siya mahimong bantugan, ug

pagatawgon nga Anak sa Labing Halangdon: ug ang Ginoong Dios magahatag kaniya sa trono sa iyang amahan. David” (Lucas 1:32).

Pila ka labing Kataas ang mahimo nimo? Kung adunay labaw pa sa usa nga labing Hataas, nan imong giwagtang ang labing Hataas, tungod kay karon ikaw adunay usa ka komite sa labing Hataas. Adunay usa lamang ka labing Hataas.

Si Pablo misulat, “Apan buot ko nga mahibalo kamo, nga ang ulo sa matag lalaki mao si Kristo; ug ang ulo sa babaye mao ang lalaki; ug ang ulo ni Kristo mao ang Dios” (1 Mga Taga-Corinto 11:3). Sa pagpatin-aw sa kabilin, mihunong si Pablo sa dihang miduol siya sa Diyos. Ngano man? Dili siya mahimong mas taas pa! Ang Amahan mao ang labing hataas nga Dios, ug mao ang ulo ni Kristo.

Mga titulo sa Amahan

Labing Halangdon

Pinakataas

Labaw sa tanan

Mas daku sa tanan

Ang Dios ug Amahan sa tanan

Ang Karaan sa mga adlaw

Ang bugtong tinuod nga Diyos

Ginoo sa langit ug yuta

Ang bugtong Magmamando

Ang Amahan gitawag nga “Ang Karaan sa mga adlaw” sa Daniel 7:9, 13, 22. Siya lamang ang gihatagan niini nga titulo sa Bibliya. Sa imong hunahuna aduna bay rason niini? Ang Dios naningkamot sa pagsulti kanato mahitungod sa Iyang kaugalingon. Mas tigulang siya kay sa bisan kinsang nagakinabuhi sa uniberso.

Si Pablo misulat mahitungod sa Amahan, “Usa ka Dios ug Amahan sa tanan, nga labaw sa tanan, ug anaa sa tanan, ug anaa kaninyong tanan” (Mga Taga-Efeso 4:6). Ang Amahan mao ang Labing Hataas nga Diyos, ug tungod niana “labaw sa tanan.”

Mahitungod sa panapos nga pag-ampo ni Kristo sa kataposang panihapon, ang Bibliya nag-ingon, “Kining mga pulonga gisulti ni Jesus, ug giyahat niya ang iyang mga mata ngadto sa langit, ug miingon,

Amahan, ang takna miabut na; himayaa ang imong Anak, aron ang imong Anak usab maghimaya kanimo: Ingon nga ikaw naghatag kaniya ug gahum sa ibabaw sa tanan nga unod, aron siya maghatag ug kinabuhing dayon sa tanan nga imong gihatag kaniya. Ug kini mao ang kinabuhing dayon, nga sila makaila kanimo nga mao lamang ang matuod nga Dios, ug kang Jesu-Kristo, nga imong gipadala” (Juan 17:1–3).

Gitawag ni Jesus ang Iyang Amahan, “ang bugtong matuod nga Diyos.” Ang Gregong pulong nga movov nga gihubad nga “lamang” nagkahulogang, “nag-inusara, (walay kauban)” (Thayer’s Greek Lexicon). Pila ka tinuod nga mga Diyos ang mahimo, kung adunay usa lamang?

Ang Griyego nga pulong nga αληθινov nga gihubad nga "tinuod" nagpasabut nga, "tinuod [real], tinuod [true] nga tinuod [genuine],... kini nagtandi sa mga reyalidad sa ilang mga panagway" o pagkaparehas (Thayer's Greek Lexicon). Gigamit kini sa Hebreohanon 8:2, diin kini nag-ingon bahin kang Kristo nga Siya “usa ka ministro sa sangtuwaryo, ug sa tinuod nga tabernakulo, nga gipatindog sa Ginoo, ug dili sa tawo.” Gipalahi ni Pablo ang orihinal nga tabernakulo nga gipatindog sa Diyos sa langit gikan sa kopya nga gitukod ni Moises sa yuta.

Sa dihang gitawag ni Jesus ang Iyang Amahan nga “ang bugtong matuod nga Diyos,” wala Niya iapil ang Iyang kaugalingon gikan sa pagka-Dios, apan nag-ingon nga ang Iyang Amahan mao lamang ang orihinal nga Diyos. Si Jesus mao ang larawan sa tinuod nga Dios, apan dili ang tinuod nga Dios Mismo.

Kinabuhing dayon ang pagkaila sa Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo. Tingali nahibulong ka nganong gibiyaan ni Jesus ang usa ka persona gikan niini nga pagkasama. Kon adunay ikatulong dios nga gitawag, “ang Balaang Espiritu,” nan dili kinahanglan sa imong kaluwasan nga ikaw makaila kaniya, tungod kay ang kinabuhing dayon nagdepende sa pagkaila sa duha lamang ka indibidwal, ang Amahan ug ang Iyang Anak, si Jesukristo. (Atong tun-an ang mahitungod sa Balaang Espiritu sa sunod nga kapitulo.)

Si Pablo misulat nga kita kinahanglang mag-ampo alang sa tanan tungod kay ang Diyos, “buot nga ang tanang mga tawo maluwas, ug makadangat sa kahibalo sa kamatuoran. Kay adunay usa ka Diyos, ug usa ka tigpataliwala tali sa Diyos ug sa mga tawo, ang tawo nga si Kristo

Jesus.” (1 Timoteo 2:4, 5). Ang Dios gusto nga ang tanan makahibalo sa kamatuoran mahitungod sa Dios, nga adunay usa lamang ka Dios ug usa ka tigpataliwala tali kanato ug sa Dios, si Jesu-Kristo.

Si Pablo usab misulat, “Busa mahitungod sa pagkaon sa mga butang nga gihalad ngadto sa mga diosdios, kita nahibalo nga ang diosdios walay bili sa kalibutan, ug nga walay laing Dios gawas sa usa. Kay bisan pa adunay mga gitawag nga mga dios, bisan sa langit o sa yuta, (ingon nga adunay daghan nga mga dios, ug mga ginoo daghan,) apan alang kanato adunay usa lamang ka Dios, ang Amahan, nga gikan kaniya ang tanang mga butang, ug kita anaa kaniya; ug usa ka Ginoong Jesu-Kristo, pinaagi kang kinsa ang tanang mga butang, ug kita pinaagi kaniya” (1 Mga Taga-Corinto 8:4–6).

Mahinungdanon kaayo si Pablo niini nga bersikulo. Siya miingon, “walay lain nga Diyos gawas sa usa.” Kon dunay duha o tulo ka Diyos, tinuod kaha nga gisulti ni Pablo kini nga pahayag? Dili! Adunay usa lamang ka Dios, ug wala kita gibiyaaan ni Pablo sa kangitngit mahitungod sa pagkamao niining usa ka Dios. Siya nag-ingon, "Alang kanato adunay usa lamang ka Dios, ang Amahan..." Ang "usa ka Dios" sa Biblia nga tupad kaniya "walay lain" mao ang "Amahan." Klaro kaayo si Pablo niining puntoha. Wala’y kinahanglan nga maglibog bahin niini. Gipunting usab ni Pablo nga ang “tanang butang” Iyaha o gikan Kaniya. Ang Amahan mao ang tinubdan sa tanang butang. Dayon gipunting ni Pablo nga adunay usab “usa ka Ginoong Jesu-Kristo, nga pinaagi kaniya ang tanang butang.” Si Jesus mao ang agianan diin ang tanang panalangin nagaagay. Siya bulag ug lahi sa “usa ka Diyos” sa Bibliya. Sa pagkatinuod, ang terminong “usa ka Diyos” gigamit sa makapito sa Bibliya (Malaquias 2:10; Marcos 12:32; Roma 3:30; 1 Corinto 8:6; Efeso 4:6; 1 Timoteo 2:5; Santiago 2:19), ug sa matag kaso kini nagtumong lamang sa Amahan.

Usa ka adlaw si Jesus nakiglantugi sa mga Pariseo ug Saduseo. “Ug miduol ang usa sa mga escriba, ug sa pagkadungog nila nga nanaglantugi, ug sa hingkit-an niya nga maayo ang iyang pagtubag kanila, nangutana kaniya, Unsa ang unang sugo sa tanan? Ug si Jesus mitubag kaniya: Ang nahauna sa tanang mga sugo mao, Patalinghug, Oh Israel; Ang Ginoo nga atong Dios maoy usa ka Ginoo: Ug higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok

mong hunahuna, ug sa tibuok mong kusog: kini mao ang unang sugo. Ug ang ikaduha sama niini, nga mao, Higugmaon mo ang imong silingan sama sa imong kaugalingon. Wala nay laing sugo nga labaw pa niini” (Marcos 12:28-31). Sa paghatag ug tubag niini nga eskriba, si Jesus misugod pinaagi sa pagpasiugda nga adunay usa ka Diyos.

“Ug ang escriba miingon kaniya, Maayo, Magtutudlo, nagsulti ka sa kamatuoran: kay adunay usa ka Dios; ug walay lain gawas kaniya: Ug ang paghigugma kaniya sa bug-os nga kasingkasing, ug sa bug-os nga salabutan, ug sa bug-os nga kalag, ug sa bug-os nga kusog, ug sa paghigugma sa iyang silingan sama sa iyang kaugalingon, labaw pa kay sa tanang mga halad-nga-sinunog. ug mga halad” (Marcos 12:32, 33). Kini nga tubag sa eskriba klaro kaayo ug eksklusibo sa pag-ingon nga “adunay usa ka Dios; ug wala nay lain gawas kaniya.” Matikdi nga ang eskriba wala moingon, “walay lain gawas kanila.” Gigamit niya ang usa ka pulong nga "siya" sa pagtumong sa usa ka indibiduwal. Ang pulong maoy singular sa Ingles maingon man sa Griego ug sa Aramaic nga hubad sa Griego. Sa matag panahon sa Bibliya diin ang mga pronoun gigamit sa pagtumong sa Amahan ug Anak kanunay silang plural, sama sa “kami,” “kami,” “amo,” “kanila,” ug uban pa. Ang Amahan ug Anak gipasabut sa paggamit og singular pronoun sama sa “Ako,” “ako,” “siya,” “siya,” ug uban pa. Kini nga eskriba nagpasabut sa usa ka indibiduwal sa dihang siya miingon, “adunay usa ka Dios; ug wala nay lain gawas kaniya.”

Makaseguro kita kon kinsay gitumong niini nga eskriba ingong “usa ka Diyos.” Sa laing panahon sa dihang si Jesus nangatarongan sa mga Judeo, “Si Jesus mitubag, Kon ako nagpasidungog sa akong kaugalingon, ang akong dungog walay kapuslanan: ang akong Amahan mao ang nagpasidungog kanako; kang kinsa kamo nagaingon, nga siya inyong Dios” (Juan 8:54). Si Jesus nahibalo nga sa dihang ang usa ka Hudiyong tawo naghigot bahin sa Diyos, iyang gipasabot ang Iyang Amahan. Si Jesus nahibalo nga sa dihang kining eskriba miingon “adunay usa ka Diyos; ug wala nay lain gawas kaniya” nga espesipikong naghigot siya bahin sa Iyang Amahan. Karon kini unta ang hingpit nga kahigayonan alang ni Jesus sa pagtul-id kaniya kon siya nasayop. Makaingon unta si Jesus, “Bueno, sa pagkatinuod adunay tulo ka mga Dios, ug ako usa kanila.” Apan wala kini buhata ni Jesus. Hinuon ang Bibliya nag-ingon,

“Ug sa pagkakita ni Jesus nga mitubag siya nga maalamon, miingon siya kaniya, Dili ka halayo sa gingharian sa Dios. Ug human niadto walay tawo nga nangahas sa pagpangutana kaniya” (Marcos 12:34). Imbes nga tul-iron kining tawhana, gidayeg siya ni Jesus tungod sa iyang maayong tubag.

Ang Bibliya tin-aw bahin sa pagkatawo sa Diyos ug sa Iyang bugtong nga Anak. Matikdi ang pipila ka kamatuoran sa Bibliya bahin sa Amahan, Anak ug Balaang Espiritu.

Amahan

“Dios nga Amahan” 13 ka beses

“Ang Labing Hataas nga Diyos” 11 ka beses

"Ang Pinakataas" 6 ka beses

“Ang bugtong matuod nga Diyos” kausa

Jesus

“Anak sa Diyos” 46 ka beses.

Ang "balaang anak" sa Dios sa makaduha

Ang iyang "panganay" 4 ka beses

Ang "bugtong" 5 ka beses

“Ang unang gipanganak” kausa

Ang Espiritu Santo

Ang “Espiritu sa Diyos” 26 ka beses

“Espiritu sa Diyos” [God’s Spirit] 9 ka beses

"Ang Imong espiritu" 4 ka beses

“Ang Balaang Espiritu sa Diyos” kausa

Sukwahi niining yanong mga kamatuoran sa Bibliya, atong tan-awon ang pipila ka prase nga gigamit sa mga trinitarian ug tan-awon kon sa unsang paagi kini gigamit diha sa Bibliya.

Trinitaryan nga mga Parirala

"Trinidad" 0 ka beses

“Tulo ka Diyos” 0 ka beses

“Dios sa tulo ka mga persona” 0 ka beses

“Tulo ka mga persona” 0 ka beses

“Dios nga Anak” 0 ka beses

“Dios Espiritu Santo” 0 ka beses

Konklusyon

Sa tanang dapit diin si Jesus gitumong sa pinulongan aron ipakita nga Siya Anak sa Diyos, wala gayoy katin-awan nga magpadayag nga dili nato tagdon kining mga pulonga sa natural nga diwa niini. Tulo ka higayon, samtang si Jesus dinhi sa yuta, ang Dios nga Amahan misulti gikan sa langit, ug duha niadtong mga higayona Siya miingon mahitungod kang Jesus, “Kini mao ang akong Anak nga pinalangga...” Kon ang Dios wala magdahom nga kita motuo lamang sa Iyang gisulti mahitungod sa Iyang Anak, nganong wala man Niya kita gisultihan? Daghan siyag kahigayonan sa pagpasabot nga sa pagkatinuod si Jesus mao ang Iyang kauban o gigikanan sa Iyang Kaugalingon sama sa giangkong sa trinidad ug triteismo, apan Iyang gipalabay ang tanang kahigayonan. Wala gayud Siya misulti kanato nga si Jesus usa ka tawo gawas sa Iyang tinuod nga Anak. Kung gusto sa Dios nga motuo kita sa usa ka butang gawas nga si Jesus mao ang Iyang tinuod nga Anak, nan dili maayo ang Iyang gibuhat sa pagpatin-aw niini sa Kasulatan, ug naghimo pa gani Siya og daghan, daghang mga pahayag sa Biblia nga magsilbi lamang nga modala kanato sa pagtuo sa usa ka butang gawas sa kamatuoran. Mga higala, “Ang Dios dili mao ang taghimo sa kalibog” (1 Mga Taga-Corinto 14:33). Gusto sa Dios nga motuo kita sa eksakto kung unsa ang Iyang gisulti bahin sa Iyang Anak. Kon kita motuo sa bisan unsa nga butang atong gihimo ang Dios nga bakakon. “Siya nga nagatoo sa Anak sa Dios adunay pagpamatuod sa iyang kaugalingon: siya nga wala motoo sa Dios naghimo kaniya nga bakakon; tungod kay siya wala motoo sa pagpamatuod nga gihatag sa Dios mahitungod sa iyang Anak” (1 Juan 5:10).

Ang kamatuoran nga si Jesus mao ang Anak sa Dios mao ang pinakaimportante nga doktrina sa Bibliya. Si Jesus miingon nga Iyang tukoron ang Iyang Iglesia niini nga kamatuoran (Mateo 16:13-18). Si Juan miingon nga mao kini ang usa ka punto nga gusto Niyang makuha nimo gikan sa Iyang mga sinulat (Juan 20:30, 31). Si Juan usab miingon

nga ang pagtuo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios mao ang yawe sa pagbuntog sa kalibutan (1 Juan 5:5). Kini nga kamatuoran mao ang nagbukas sa katahum sa gugma sa Dios (1 Juan 4:9, 10), ug kini nga kamatuoran mao ang magbag-o sa imong kinaiya ngadto sa dagway sa Dios (2 Corinto 3:18).

Gusto ko nga maghunahuna ka bahin sa usa ka butang. Bisan ang mga Trinitaryan, sa dihang mangita silag mga kinabig gikan sa kalibotan, dili gayod mogamit sa doktrina sa Trinidad sa pagkabig sa mga makasasala, kondili gamiton hinuon nila ang ilang gitawag ug erehiya, kay nahibalo sila nga kini adunay mas gahom sa pagkabig sa mga tawo kay sa ilang minahal nga doktrina sa Trinidad. Ang mga simbahan sa Trinidad sa tibuok kalibutan mosulti sa mga makasasala nga ang Dios nahigugma kanila pag-ayo nga Iyang gihatag ang Iyang Anak aron mamatay alang sa ilang mga sala. Kini nakaabot sa mga kasingkasing sa umaabot nga mga kinabig ug nagdala kanila og gahum sa ilang mga kinabuhi sa pagbuntog sa sala. Apan, ikasubo, human sila makabig ug mosulod sa simbahan, sila gisultihan nga si Jesus dili tinuod nga Anak sa Dios, kondili ang ikaduhang persona sa Trinidad, ug nga ang Anak dili mamatay alang sa ilang mga sala, tungod kay ang Dios dili mamatay. Sa ingon, ang kamatuoran nga naghatag kanila og gahum sa sinugdanan epektibo nga gikuha, nagbilin kanila sa usa ka dagway sa pagkadiosnon nga walay gahum.

Kung ang usa ka Trinitaryan moduol sa usa ka nawala nga makasasala ug moingon, "Gihigugma ka sa Dios pag-ayo nga gipadala Niya ang Iyang kauban sa kalibutan aron magpakaaron-ingnon nga Iyang Anak ug magpakaaron-ingnon nga nagpakamatay alang kanimo," kini wala'y kapuslanan sa bisan unsang butang, ug dili tingali makapakabig sa usa ka makasasala ngadto sa Ginoo. Si Jesus miingon, "Ang kamatuoran maghimo kaninyong gawasnon." (Juan 8:32) Ang kamatuoran mao ang makapakabig ug nagpahigawas sa mga tawo, dili sa bakak.

Kadaghanan sa mga teologo moangkon nga ang trinidad dili klaro nga gitudlo sa Daang Tugon. Ang uban nakakaplag ug mga bersikulo nga posibleng makahatag og suporta sa ideya, apan kini dili klaro nga gitudlo bisan asa sa Daang Tugon. Kini nga kamatuoran gihulagway sa mga Judio nga, sa kinatibuk-an, nagsalikway sa bisan unsang porma sa

trinidad nga hingpit nga langyaw sa Daang Tugon. Sila estrikto ug hugot nga monoteistiko.

Sa makausa pa, kadaghanan sa mga teologo moangkon nga ang trinidad dili klaro nga gitudlo sa Bag-ong Tugon. Tinuod nga adunay mga bersikulo nga gigamit sa pagsuporta sa ideya, apan ang doktrina wala gilatid sa Bag-ong Tugon, ug adunay daghang mga bersikulo nga nagtudlo nga supak niini. Hangtud nga ang simbahang Romano Katoliko nagsugod sa paghiusa sa paganismo sa Kristiyanismo nga ang "Kristiyano" nga trinidad nga doktrina gipaila sa kalibutan. Kadaghanan sa mga simbahan karon nga nagtuo sa trinidad wala mogamit sa pinulongan sa Kasulatan sa paghubit niini nga doktrina, kondili nanghulam ug pinulongan gikan sa mga amahan sa simbahang Katoliko o mga kredo aron ipahayag ang doktrina.

Hunahunaa kini. Kung ang trinidad mao gayud ang kamatuoran nga gusto sa Dios nga atong tuohan, nan napakyas Siya sa pagpasabot sa punto sa unang 4,000 ka tuig sa kasaysayan sa yuta. Dagkong mga tawo sa karaan, sama ni Noe, Abraham, Isaac, Jacob, Jose, Moises, Haring David, Daniel, ug uban pa, ang tanan namatay nga walay bisan gamay nga timailhan nga ang Dios usa ka trinidad. Si Enoc ug Elias miadto sa langit nga wala makakita sa kamatayon bisan pa nga wala sila makadungog nga ang Dios usa ka trinidad. Ang unang Kristohanong simbahan milambo uban sa linibo nga nakabig sa usa ka adlaw, ug bisan pa ang trinidad langyaw alang kanila. Kung ang trinidad tinuod, unya sa katapusan, mga upat ka gatus ka tuig human mamatay si Kristo, ang Simbahang Katoliko nakahunahuna nga ang Dios usa ka trinidad ug ang Dios sa katapusan nakahimo niini nga tin-aw sa kalibutan pinaagi sa paggamit sa mga pormula ug mga kredo nga gibotohan sa mga konseho sa Nicaea ug Constantinople niadtong 325 ug 381 AD.

Mga higala, dili kini mahimo. Ang mahinungdanong kahibalo alang sa kaluwasan gipadayag ngadto kang Adan ug Eva ug nailhan sa katawhan sa Dios sa matag henerasyon, ug ang trinidad dili bahin niini nga kahibalo. Si Jesus mismo miingon nga ang kinabuhing dayon nagdepende sa pagkaila sa bugtong matuod nga Diyos ug kang Jesu-Kristo, dili sa trinidad. Ang bugtong doktrinal nga pagsugid nga gihatag sa Bibliya sa wala pa ang bunyag mao ang "Ako mituo nga si Jesukristo mao ang Anak sa Dios" (Mga Buhat 8:37). Sa daghang mga simbahan

karon kinahanglan nimo nga isugid ang imong pagtuo sa usa ka trinidad sa wala pa ang bunyag. Dili kini bahin sa unang Kristiyanidad. Wala madugay human sa konseho sa Nicaea niadtong 325 AD diin ang doktrina sa trinidad anaa sa sayong pagkaporma niini, usa ka natingala nga Kristohanon misulat:

“Wala pa gayud kami makadungog, Ginoo, sa duha ka binuhat nga wala pa matawo, ni sa usa nga nabahin sa duha;... apan adunay usa nga wala pa matawo, ug lain nga tinuod gikan Kaniya” (Sulat nga gisulat ni Eusebius sa Nicomedia nga makita sa *An Historical View of the Council of Nice*, ni Isaac Boyle, panid 41. Kini nga libro gilakip sa edisyon sa Baker Book House sa *Ecclesiastical History ni Eusebius*.)

Ang doktrina sa trinidad usa ka katingala ug kakurat sa unang Kristiyanismo. Ikasubo, karon kini halos gidawat sa tibuok kalibutan ingong kamatuoran bisan pa nga wala kini itudlo sa Kasulatan ug ang makalibog nga mga kontradiksyon niini dili mapasig-uli.

Kita giawhag nga “makugihon nga makigbisog alang sa hugot nga pagtuo nga sa makausa gitugyan ngadto sa mga santos” (Judas 1:3), ug ang trinidad dili bahin niana nga pagtuo. Lahi kini sa kasulatan. Kini maoy usa ka lain nga dios nga wala hiilhi sa atong mga amahan.

Ako nag-ampo nga kamo makabaton og “pakig-ambit... sa Amahan, ug sa Iyang Anak nga si Jesukristo” (1 Juan 1:3). Ibilin ko kaninyo ang saludo ni Pablo, “Ang kalinaw maanaa sa mga igsoon, ug ang gugma uban ang pagtuo, gikan sa Dios nga Amahan ug sa Ginoong Jesu-Kristo” (Mga Taga-Efeso 6:23).

Kapitulo 3

Ang Espiritu Santo sa Dios

Sa unang duha ka kapitulo atong gisusi kon unsay giingon sa Bibliya bahin sa Diyos, ang Amahan ug sa Iyang bugtong Anak, si Jesu-Kristo. Atong nakat-unan nga “adunay usa lamang ka Dios, ang Amahan” (1 Mga Taga-Corinto 8:6). kinsa mao “ang bugtong matuod nga Diyos” (Juan 17:3). Atong nakat-unan usab nga ang Diyos adunay tinuod nga

Anak, kinsa mao ang “panganay,” “balaang anak,” ug “bugtong nga Anak sa Diyos” (Colosas 1:15; Mga Buhat 4:30; Juan 3:18).

Bisan pa, dili kini ang katapusan sa istorya. Si Jesus misaad sa pagpadala og “laing Maghuhupay” (Juan 14:16). Sa Iyang kataposang pakigpulong ngadto sa Iyang mga disipulo, sa gabii sa wala pa ang Iyang kamatayon, si Jesus misulti kanila mahitungod sa usa ka gasa nga ihatag aron sa pagtabang kanila human sa Iyang pagbiya.

Si Jesus miingon, “Kon nahigugma kamo kanako, tumana ang akong mga sugo. Ug ako mangamuyo sa Amahan, ug siya magahatag kaninyo ug laing Maglilipay, aron siya magapabilin uban kaninyo hangtud sa kahangturan;...” (Juan 14:15, 16). Ang katuyoan sa gasa sa Maghuhupay mao nga Siya makauban sa mga disipulo hangtud sa kahangturan. Maayo kaayo kini nga balita sa mga tinun-an, kay nasubo sila sa pagkadungog sa dili madugay nga pagbiya ni Kristo. Gipadayon ni Jesus ang Iyang pakigpulong, nga nag-ingon nga Iyang ipadala “ang Espiritu sa kamatuoran; nga ang kalibutan dili makadawat, tungod kay kini wala makakita kaniya, ni makaila kaniya: apan kamo nakaila kaniya; kay siya nagapuyo uban kaninyo, ug maanaa kaninyo” (Juan 14:17).

Si Jesus miingon nga ang kalibutan dili makadawat sa Espiritu sa kamatuoran, tungod kay kini wala makakita kaniya ni makaila kaniya. Ang kalibutan wala makakita nga kini nga gasa anaa kanila, ni kini makaila sa Persona nga mao ang Maghuhupay.

Dihadiha human niini nga pagpatin-aw si Jesus misulti ug usa ka butang nga makapakurat. Siya misulti sa Iyang mga disipulo, “apan kamo nakaila kaniya.” Giunsa pagkahibalo sa mga tinun-an ang gisaad nga “Maghuhupay, nga mao ang Espiritu Santo” (b. 26),* [Footnote: * Matag higayon sa Bibliya diin makita nimo ang termino, “Espiritu Santo,” kini unta hubaron nga “Balaang Espiritu.” Usahay ang mga maghuhubad sa Bibliya mipili sa paghubad sa πνεῦμα ἁγίων (pneuma hagion) ngadto sa “Espiritu Santo,” ug sa ubang mga higayon ilang gihubad ang samang hugpong sa pulong nga “Espiritu Santo” (Lucas 11:13). Ang Balaang Espiritu mao ang labing tukma nga hubad, ug akong gamiton kini sa tibuok kapitulo, lakip sa mga bersikulo sa Bibliya nga akong gikutlo.] Kon si Jesus wala pa mag-ampo alang sa gasa, ug dayag nga wala pa kini ihatag? Si Juan miingon, “ang Espiritu Santo wala pa ikahatag; tungod kay si Jesus wala pa mahimaya” (Juan 7:39).

Si Jesus mipasabut, “kamo nakaila kaniya; kay [o tungod kay] siya nagapuyo uban kaninyo, ug maanaa kaninyo” (Juan 14:17). Kinsa ang nagpuyo uban sa mga disipulo? Jesukristo! Gipasabot ni Jesus nga sa dili madugay kining Persona nga nagpuyo uban kanila maanaa na kanila. Mas maayo pa nga ang Maghuhupay mopuyo sa mga disipulo kaysa magpuyo sa gawas nila. Mao gayod kana ang gisulti ni Jesus sa wala madugay. Sa samang diskurso, si Jesus miingon, “Sultihan ko kamo sa tinuod; Maayo alang kaninyo nga mopahawa ako; apan kon ako mobiya, siya akong ipadala kaninyo” (Juan 16:7).

Si Jesus miingon nga ang Iyang mga disipulo mas maayo pa kon Siya mobiya kanila, moadto sa Iyang Amahan, ug mopadala sa Maghuhupay sa pagpuyo diha kanila. Iyang gipunting usab nga ang pag-abot sa Maghuhupay nagdepende sa Iyang pagbiya, ug paghimaya. Samtang si Kristo nagpuyo pa sa yuta isip usa ka tawo, dili mahimo alang niining gisaad nga Maghuhupay nga moanhi sa pagpuyo diha sa mga disipulo.

Wala gitapos ni Jesus ang Iyang panagsultihanay sa bersikulo 17. Sa sunod nga bersikulo Siya miingon, “Dili ko kamo biyaan nga mga ilo: Ako moanha kaninyo” (Juan 14:18). Naghatag kini og daghang kahayag sa hilisgutan. Kini nagpatin-aw nganong ang Maghuhupay dili makaabot hangtud human si Kristo mipahawa ug gihimaya, kay si Kristo miingon nga Siya, Mismo, mobalik ngadto sa Iyang mga disipulo aron sa paghupay kanila.

Ipadayon nato ang pagbasa sa diskurso ni Kristo aron makita kung giunsa Niya pagpalig-on kini nga punto. Siya miingon, “Hamubo na lamang nga panahon, ug ang kalibutan dili na makakita kanako; apan kamo nakakita kanako: tungod kay ako buhi, kamo mabuhi usab. Nianang adlawa kamo makaila nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako anaa kaninyo” (Juan 14:19, 20). Pipila ka gutlo sa sayo pa si Jesus miingon sa Iyang mga disipulo nga ang Maghuhupay “maanaa kaninyo.” Karon, si Jesus nag-ingon nga inig-abot sa Maghuhupay, “Kamo makaila nga Ako anaa kaninyo.” Gipasaligan ni Jesus ang Iyang mga tinun-an nga dili Siya magpadala ug lain aron sa paghupay kanila, kondili nga Siya mismo moanhi aron mahimong ilang Maghuhupay. Kanindot ba! Ang mga tinon-an nahimong suod nga mga higala ni Kristo; duol kaayo nga si Juan mibati nga komportable nga nagsandig sa Iyang dughan. Kadto maoy usa ka kahupayan kanila sa

dihang si Kristo duol na. Karon gisultihan sila ni Jesus ug talagsaong balita. Siya misulti kanila nga human Siya moadto sa Iyang Amahan, Siya mobalik ngadto kanila ingon nga Maghuhupay, ug sila makahibalo nga Siya mao ang nagpuyo diha kanila—sila makaila nga ang mao ra nga Persona nga mipuyo uban kanila anaa na karon. kanila, pinaagi sa Iyang Espiritu.

Sunod, si Jesus misulti og usa ka butang nga nakapahimo sa usa sa Iyang mga disipulo sa pagpangutana Kaniya kon sa unsang paagi kini mahitabo. Si Jesus miingon, “Siya nga nagabaton sa akong mga sugo, ug nagatuman niini, siya mao ang nahigugma kanako: ug siya nga nahigugma kanako higugmaon sa akong Amahan, ug ako mahigugma kaniya, ug magapakita sa akong kaugalingon ngadto kaniya. Si Judas miingon kaniya, dili si Iscariote, Ginoo, unsaon man sa pagpakita sa imong kaugalingon kanamo, ug dili sa kalibutan? Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, Kon ang usa ka tawo nahigugma kanako, siya magabantay sa akong mga pulong: ug ang akong Amahan mahigugma kaniya, ug kami moduol kaniya, ug kami magapuyo uban kaniya” (Juan 14:21–23).

Daghang mga tawo ang nagtuo nga sa Juan 14, si Jesus naningkamot sa pagtudlo sa Iyang mga disipulo nga ang Dios usa ka trinidad, nga ang Balaang Espiritu maoy ikatulo nga sakop sa Dios nga pamilya. Apan, sa dihang gihangyo si Jesus sa pagpatin-aw sa Iyang Kaugalingon wala Siya moingon, bisan unsa nga susama sa “Ang Diyos maoy usa ka trinidad sa mga persona.” Hinoon, giklaro pag-ayo ni Jesus nga human Siya mobiya sa kalibutan, mobalik Siya aron sa paghimo sa Iyang puloy-anan diha sa mga kasingkasing sa Iyang mga disipulo. Dili lamang Siya mobalik, apan ang Iyang Amahan mouban Kaniya, aron silang duha magpuyo sa kasingkasing sa Iyang mga anak, dili sa pisikal, kondili pinaagi sa Espiritu sa Dios. Niining paagiha, ang mga tinun-an makabaton ug suod nga pakig-uban ug pakig-uban sa Amahan ug sa Iyang Anak. Gipasiugda kini ni Juan sa dihang siya misulat, “Kanang among hingkit-an ug nadungog among ginapahayag kaninyo, aron kamo usab makabaton ug pakig-ambitay uban kanamo: ug sa pagkatinuod ang among pakig-ambitay anaa sa Amahan, ug sa iyang Anak nga si Jesu-Kristo” (1 Juan 1:3).

Sa sinugdanan sa diskurso ni Kristo sa katapusang panihapon Siya miingon, “Ayaw itugot nga malisang ang inyong kasingkasing: tumoo kamo sa Dios, tumoo usab kamo kanako. Sa balay sa akong Amahan adunay daghang puloy-anan: kon dili pa, sultihan ko na unta kamo. Ako moadto aron sa pag-andam ug dapit alang kaninyo” (Juan 14:1, 2). Kon ang pag-abot sa Maghuhupay labaw pa sa Amahan ug sa Anak, Iya unta kitang gisultihan. Kon ang Dios gilangkuban sa tulo ka persona, Iya unta kitang gisultihan. Kon ang bugtong tinuod nga Diyos labaw pa sa Amahan, si Jesus unta nagsulti kanato. Hinoon, sa katapusan niini nga pakigpulong Siya miingon nga ang Iyang Amahan mao “ang bugtong tinuod nga Dios” (Juan 17:3). Kung gusto ni Jesus nga motuo kita nga ang Diyos usa ka trinidad, dili maayo ang Iyang gibuhat sa pagpatin-aw niini. Siya adunay daghang mga oportunidad sa pagpasabut nga ang Dios usa ka trinidad, apan wala gayud Niya buhata. Dili lamang Siya napakyas sa pagsulti kanato nga ang Dios usa ka trinidad, Siya mihimo sa mga pahayag balik-balik nga dili uyon sa doktrina sa trinidad. Kung gusto Niya nga motuo kita nga ang Dios usa ka trinidad, naghimo Siya og daghang mga pahayag nga magsilbi lamang nga makalibog imbes nga maklaro. Apan “ang Dios dili mao ang taghimo sa kalibog” (1 Mga Taga-Corinto 14:33). Gusto ni Jesus nga kita motuo nga “adunay usa ka Dios; ug wala nay lain gawas kaniya,” “Dios nga Amahan,” kinsa mao “ang bugtong tinuod nga Dios” (Marcos 12:32; Juan 6:27; 17:3).

Si Juan mipahayag sa maanindot nga kamatuoran sa Dios, ang Amahan, ug sa Iyang Anak, nga si Jesukristo, nga nagpuyo dinhi kanato sa ubang mga bersikulo. Siya misulat, “Bisan kinsa nga molapas, ug dili magpabilin sa doktrina ni Kristo, walay Dios. Siya nga nagapabilin diha sa doktrina ni Kristo, anaa kaniya ang Amahan ug ang Anak” (2 Juan 1:9). Sa 1 Juan 2:22, 23 siya misulat, “Kinsa ang bakakon kondili siya nga nagalimod nga si Jesus mao ang Kristo? Siya mao ang anticristo, nga nagalimod sa Amahan ug sa Anak. Bisan kinsa nga nagalimod sa Anak, wala kaniya ang Amahan: (apan) siya nga miila sa Anak aduna usab sa Amahan.” Usa gayud ka panalangin nga adunay personal nga pakigdait sa Amahan ug sa Iyang Anak, ug mapasalamaton kaayo ko nga ang Dios mihimo niini nga maanaa kanato.

Ang Gisaad nga Maghuhupay

Sa dihang si Jesus hapit na mokayab ngadto sa langit, Siya misugo sa Iyang mga disipulo “nga sila dili mobiya sa Jerusalem, kondili maghulat sa saad sa Amahan, nga, siya miingon, kamo nakadungog kanako” (Mga Buhat 1:4). Gipunting ni Jesus ang Iyang mga disipulo sa unahan sa adlaw nga ang Balaang Espiritu igabubo kanila uban ang dakong gahum. Siya mipadayon, “Makadawat kamo ug gahum, sa human nga ang Espiritu Santo mokunsad kaninyo: ug kamo mahimong mga saksi kanako sa Jerusalem, ug sa tibuok Judea, ug sa Samaria, ug hangtud sa kinatumyan sa yuta” (Mga Buhat 1:8).

Ang mga disipulo naghulat sa lawak sa itaas sa Jerusalem alang sa Espiritu nga igabubo, ingon sa gisaad. Unya kini miabut, ug sila miwali sa ebanghelyo ni Jesukristo uban sa gahum ngadto sa daghang mga Judeo nga nagkatigum sa Jerusalem. Mahitungod sa pagbubo sa Espiritu, si Pedro miingon, “Kining Jesus gibanhaw sa Dios, diin kaming tanan mga saksi. Busa ingon nga gibayaw sa tuong kamot sa Dios, ug nakadawat sa saad sa Espiritu Santo gikan sa Amahan, iyang gibubo kini, nga karon inyong nakita ug nadungog” (Mga Buhat 2:32, 33).

Ang gasa nga gibubo sa Pentekostes mabatonan gihapon nato karon, ug mabatonan nato kini kon atong ilhon ug dawaton kini. Apan, ang gasa sa Balaang Espiritu dili kanunay anaa sa samang paagi. Sa pagkatinuod, ang Bibliya nagsulti kanato nga ang Dios naghatag ug mas maayo alang kanato, kay sa Iyang gibuhat alang sa tanan nga nabuhi sa wala pa si Kristo mianhi sa yuta. Atong mabasa ang mahitungod niini sa Hebreohanon kapitulo 11. Human sa paghatag ug asoy sa dakong pagtuo sa mga patriarka ug mga propeta sa Daang Tugon, ang kapitulo natapos pinaagi sa pag-ingon, “Ug kining tanan, sa nakabaton ug maayong taho pinaagi sa pagtoo, wala makadawat sa saad: Ang Dios nagtagana ug mas maayong butang alang kanato, aron sila kon wala kita dili mahingpit” (Hebreohanon 11:39, 40). Nindot kana! Ang Dios naghatag ug usa ka butang nga mas maayo alang kanato, kay sa Iyang gitagana alang sa tanang gamhanang mga lalaki ug babaye sa pagtuo diha sa mga Hebreohanon. Namatay silang tanan nga wala makadawat sa saad sa Maghuhupay nga gisulti diha sa Jaun 14 ug sa Buhat uno.

Palihug ayaw kog saypa, ang Balaang Espiritu nagtrabaho sa mga kasingkasing sa mga tawo dugay na sa wala pa ang adlaw sa Pentecostes, nagtabang kanila sa pagbuntog sa sala. Ang Patriarka nga si David misulat, “Ayaw ako isalikway gikan sa imong atubangan; ug ayaw pagkuhaa ang imong balaang espiritu gikan kanako” (Salmo 51:11). Kini nagpakita nga ang Balaang Espiritu naglihok na sa wala pa si Kristo mianhi sa yuta. Dili lang kana, apan sa mas espesipiko, ang Bibliya nag-ingon nga ang Espiritu ni Kristo milihok sa panahon sa Daang Tugon. Si Pedro misulat mahitungod sa mga propeta, “Niining maong kaluwasan ang mga propeta nangutana ug nangita nga makugihon, nga nanagna mahitungod sa grasya nga moabut kaninyo: nagpamatuod nga daan sa mga pag-antus ni Kristo, ug sa himaya nga mosunod” (1 Pedro 1:10, 11). Ang Espiritu ni Kristo nagpuyo sa mga propeta, dugay na sa wala pa ang adlaw sa Pentecostes, apan, sumala sa Kasulatan, adunay usa ka butang nga espesyal mahitungod sa pag-abot sa Maghuhupay sa Pentekostes; usa ka butang nga lahi ug mas maayo kay sa gibubo kaniadto. Atong basahon kining mas maayong gasa.

Usa ka Mas Maayo

Sa Hebreohanon 2:18 atong makita ang yawe nga nagpatin-aw kon unsa ang mas maayo mahitungod sa Pentecostal nga pagbubo sa Balaang Espiritu. Kini nag-ingon: “Kay tungod kay siya sa iyang kaugalingon nag-antus nga gitintal, siya makahimo sa pagtabang kanila nga gitintal.” Ania ang tubag! Kini usa ka butang nga mas maayo nga anaa kanato, karon, nga dili unta magamit sa mga propeta sa karaan. Bisan tuod ang Espiritu ni Kristo nagpuyo diha sa mga propeta, si Kristo wala pa matintal, ug busa dili Siya makatabang kanila sa samang paagi nga Siya makatabang kanato karon. Ang pulong nga "pagtabang" niini nga bersikulo gihubad gikan sa Griyego nga pulong βουθησαι, nga nagpasabut, "pagtabang, paghupay, pagtabang," ug, ingon sa giingon sa Greek Lexicon ni Thayer, nagpasabut usab kini, "pagdagan sa singgit sa kadtong anaa sa peligro.” Ganahan ko ana nga kahulogan! Ang bersikulo nagsulti kanato nga tungod kay si Kristo nag-antus nga gitintal, Siya makahimo sa pagduol kanato sa madali aron sa pagtabang kanato, sa diha

nga kita mangamuyo ngadto Kaniya alang sa tabang sa atong mga pagtintal. Ang Bibliya nag-ingon, “Tawga ako sa adlaw sa kasamok: Ako magaluwas kanimo, ug ikaw magahimaya kanako” (Mga Salmo 50:15). Sa diha nga kita gitintal, kita anaa sa grabe nga kasamok, ug kon kita mosangpit sa Ginoo alang sa tabang, Siya motabang kanato diha-diha dayon, ug mohatag kanato sa kadaugan nga atong gikinahanglan kaayo. Si Kristo makahimo niini alang kanato sa paagi nga dili Niya mahimo alang sa mga propeta sa karaan, tungod kay karon, nasinati na Niya kung unsa ang pagtintal. Mao kini ang hinungdan nga gitawag ni Jesus ang Maghuhupay, "laing Maghuhupay." Ang Griyego nga pulong nga $\alpha\lambda\lambda\omicron\nu$, nga gihubad nga “lain” niini nga bersikulo gigamit sa Griyego nga hubad sa Daang Tugon, sa 1 Samuel 10:6. Dinhi, kini nag-ingon mahitungod kang Saul, “Ug ang Espiritu ni Jehova moabut kanimo, ug ikaw magapanagna uban kanila, ug mabalhin ka ngadto sa laing tawo” (1 Samuel 10:6). Si Saul nahimong laing tawo, tungod sa kasinatian nga iyang naagian. Si Jesus nahimong laing Maghuhupay tungod kay karon nasinati na Niya kung unsa ang pagtintal.

Hunahunaa ang usa ka butang sa makadiyot. Ibutang ta nga ang imong tin-edyer nga anak nga lalaki namatay sa pagkahagsa sa eroplano, ug pagkasunod semana, ang imong kapikas namatay sa aksidente sa sakyanan. Karon huna-hunaa nga moduol ko nimo ug moingon, “Nasayud ko sa eksakto kung unsa ang imong giagian,” bisan tuod wala pa ako makaagi niana nga kasinatian. Makahupay ba ako kanimo niining mga pulonga? Sigurado nga dili! Kung wala pa nako nasinati kung unsa ang imong naagoman, lisud kaayo alang kanako nga masabtan kung unsa ang imong gibati, o kung giunsa nimo pagtabang kini. Bisan pa og gipadala ko sa tawo nga nakasinati sa matang sa kalisdanan nga imong naagian, ang akong paghupay kanimo dili mahimong sama nga ang nakasinati sa imong kasamok maoy mohupay kanimo mismo.

Daghang mga Kristohanon ang mituo nga si Jesus mianhi sa yuta ingon nga usa ka tawo ug nakasinati kung unsa ang gibati nga adunay mga pagsulay ug mga pagtintal, ug dayon mibalik sa langit aron magpadala usa ka tawo aron hupayon kita. Kung tinuod kana, nganong wala man lang Niya ipadala sa una? Ang usa nga nakasinati sa atong mga kasubo mas takos nga mohupay kanato kaysa sa usa ka lahi nga tawo nga gipadala alang kaniya.

Ang Bibliya nag-ingon nga si Jesu-Kristo, “sa tanang bahin gitintal sama kanato, apan walay sala” (Hebreohanon 4:15). Si Jesukristo nakasinati sa unsay atong nasinati sa dihang kita gitintal ug, tungod niini, Siya makahimo sa pagtabang kanato kon kita gitintal sa mas dakong paagi kay sa Iyang mahimo sa wala pa Siya moanhi sa yuta. Siya mao ang nag-ingon, “Dili ko kamo biyaan nga mga ilo: Ako moanha kaninyo.” Dayega ang Ginoo nga ang atong Maghuhupay nasayod sa atong giagian sa atong mga pakigbisog sa tentasyon. Kita gihatagan ug bililhong saad sa 1 Corinto 10:13. Kini nag-ingon, “Walay bisan unsa nga pagtintal nga miabut kaninyo gawas niadtong maantus sa tawo: apan ang Dios matinumanon, nga dili motugot kaninyo nga pagatintalon labaw sa inyong maaranan; apan uban sa pagsulay magabuhat usab siya ug usa ka paagi sa pag-ikyas, aron kamo makahimo sa pag-antus niini.” Ang paagi sa pag-ikyas nga gi-orden sa Dios alang kanato mao ang pagtawag sa Ginoo alang sa tabang. Sa matag higayon nga kita gitintal, kon kita mosangpit Kaniya, Siya motabang kanato. Ug ang Dios nagsaad nga Iyang gihimo kini nga paagi sa pag-ikyas alang sa matag pagsulay. Kadto nga karaan nga panultihon, "gipugos ako sa yawa sa pagbuhat niini," hingpit nga bakak. Ang yawa dili makapahimo kanimo sa bisan unsa. Makagamit siyag kusog nga mga pangdani, apan dili ka niya mapugos sa pagpakasala. Adunay kanunay nga paagi sa pag-ikyas, ug ang atong Maghuhupay naghinam-hinam sa paghatag kanato sa kadaugan.

Si Jesus miingon nga inig-abut sa Maghuhupay, “iyang badlongon ang kalibutan sa sala, ug sa pagkamatarung, ug sa paghukom” (Juan 16:8). Mao gayud kini ang giingon sa Bibliya nga buhaton ni Jesus sa dihang mobalik Siya kanato isip atong Maghuhupay. Ang Bibliya nag-ingon, “Tungod kay kamo mga anak man, ang Dios nagpadala sa Espiritu sa iyang Anak nganhi sa inyong mga kasingkasing, nga nagasinggit, Abba, Amahan” (Galacia 4:6). Ug sa basahon sa Mga Buhat atong mabasa, “Kaninyo una ang Dios, sa gibanhaw niya ang iyang Anak nga si Jesus, gipadala siya aron sa pagpanalangin kaninyo, sa pagpatalikod sa matag-usa kaninyo gikan sa iyang mga kadautan” (Mga Buhat 3:26). Human gibanhaw sa Dios ang Iyang Anak gikan sa mga patay, Iyang gipadala ang Iyang Espiritu nganhi sa atong mga kasingkasing, aron sa pagpanalangin kanato sa pagpahilayo kanato gikan sa atong mga sala. Si Jesukristo mao ang labing maayong Persona nga kuwalipikado sa

pagbuhat niini nga trabaho, tungod kay Siya “gitintal sa tanang bahin sama kanato, apan walay sala” (Mga Hebreohanon 4:15). Dayega ang Ginoo nga kita adunay Maghuhupay nga nasayod sa atong giagian sa atong mga pakigbisog sa tentasyon, ug makatabang kanato sa pagtagubang niini nga mas maayo kay sa uban.

Mao kini ang gasa nga gitinguha sa Dios nga ihatag sa tanan nga nangayo (Lucas 11:13). Mao kini ang gasa nga “ang kalibutan dili makadawat, tungod kay kini dili makakita kaniya, ni makaila kaniya” (Juan 14:17). Ang kalibutan wala makaila nga kini nga gasa anaa; wala sila makaila kinsa ang ilang Maghuhupay, ug busa, sila dili makadawat Kaniya. Mga higala, dili gusto sa Dios nga mahisama ka sa ubang bahin sa kalibutan, gusto Niya nga mahibal-an nimo kung kinsa ang imong Maghuhupay, aron madawat nimo ang hingpit nga mga benepisyo niining bulahan nga regalo. Si Jesus miingon, “Dili ko kamo biyaan nga mga ilo: Ako moanha kaninyo” (Juan 14:18). Si Jesukristo, ang Anak sa Dios, mao ang atong Maghuhupay. Sa pagkatinuod, si Juan nagsulti kanato sa tukma niana sa 1 Juan 2:1. Matikdi kon unsay iyang gisulat dinhi: “Mga anak ko, kining mga butanga gisulat ko kaninyo, aron kamo dili magpakasala. Ug kon si bisan kinsang tawo makasala, kita adunay manlalaban [παράκλητος: Maghuhupay] uban sa Amahan, si Jesukristo ang matarung.” Ang laing upat ka higayon nga παράκλητος gigamit sa Bibliya kini gihubad, Maghuhupay. Sa Griego walay kalainan tali sa Manlalaban niini nga bersikulo ug sa Maghuhupay sa ubang mga sinulat ni Juan, ug dinhi si Juan klaro nga nagsulti kanato nga ang Maghuhupay mao si Jesukristo.

Ang Bibliya nag-ingon bahin kang Jesus, “Busa siya makahimo usab sa pagluwas kanila sa bug-os nga moduol sa Dios pinaagi kaniya, sanglit siya buhi man sa gihapon aron sa pagpangamuyo alang kanila” (Hebreohanon 7:25). Si Jesus mao ang atong tigpataliwala, atong tigpataliwala. Ang Bibliya nag-ingon, “Kay adunay usa ka Diyos, ug usa ka tigpataliwala tali sa Diyos ug sa mga tawo, ang tawo nga si Kristo Jesus” (1 Timoteo 2:5). Pila ka mga tigpataliwala ang naa kanato tali kanato ug sa Dios? Sa usa ka! Bisin pa niana, ang Bibliya nag-ingon, “Sa samang paagi ang Espiritu usab nagatabang sa atong mga kaluyahon: kay kita wala mahibalo kon unsa ang atong iampo ingon nga angay nato: apan ang Espiritu sa iyang kaugalingon nagapangamuyo alang kanato uban

ang mga pag-agulo nga dili malitok” (Roma 8:26). Ang Espiritu nangamuyo alang kanato isip atong Manlalaban ug Maghuhupay. Kini nga Espiritu nga nagpataliwala alang kanato mao ang Espiritu ni Jesukristo. Niini nga bersikulo ang Espiritu gipasabut uban sa pronombre nga "sa iyang kaugalingon." Sa English morag katingad-an kini tungod kay dili nato tawgon ang usa ka persona nga “kini” o “niini mismo,” apan ang Bibliya naghigot sa Balaang Espiritu niining paagiha sa makadaghang higayon.

Si Pablo misulat, “Ang Espiritu mismo nagpamatuod uban sa atong espiritu, nga kita mga anak sa Diyos” (Mga Taga-Roma 8:16). Si Pedro misulat, “Nagasusi kon unsa, o unsang paagiha sa panahon ang gipasabut sa Espiritu ni Kristo nga diha kanila, sa dihang kini nagpamatuod nga daan sa mga pag-antus ni Kristo, ug sa himaya nga mosunod” (1 Pedro 1:11). Dinhi ang Espiritu ni Kristo gitawag nga “kini.” Si Juan Bautista mihimo sa samang butang sa dihang siya miingon, “Nakita ko ang Espiritu nga mikunsad gikan sa langit sama sa usa ka salampati, ug kini mipabilin sa ibabaw niya” (Juan 1:32).

Ang reyalidad mao nga dili na sayop ang pagtawag sa Espiritu ni Kristo ingon nga "kini" ingon nga kini nagpasabut sa "hunahuna ni Kristo" nga "kini." Sa pagkatinuod, sa Grego, ang pulong nga πνευμα, nga gihubad nga “Espiritu,” maoy usa ka dili [neuter] babaye o lalaki [noun], ug sumala sa gikinahanglan sa gramatika nga mga lagda, ang tanang pagtawag [pronoun] nga nagtumong sa Espiritu kay neuter, bisan tuod daghang beses nga kadaghanan sa English nga Bibliya naghubad niini nga mga pronoun ingong “siya” o “niya.”

Ang Griego nga pulong alang sa Maghuhupay kay masculine, ug busa ang tanang pronoun nga direktang nagtumong sa Maghuhupay kay masculine. Bisan pa, wala kini magpasabut nga ang Balaang Espiritu usa ka literal nga lalaki nga bulag sa Amahan ug sa Iyang Anak. Pananglitan, usa ka anghel miingon, “Ug kini mao ang timaan nganha kanimo; Makitan ninyo ang bata [βρεφος neuter] nga giputos sa mga bakbak, nga naghigda sa pasungan [φωτην feminine].” (Lucas 2:12) Ania ang usa ka pananglitan kon sa unsang paagi ang sekso sa Griegong mga nombre dili masaligan sa pagtino sa personalidad sa mga nombre. Ang Griego nga pulong nga gihubad nga babe usa ka neuter noun bisan kung ang bata usa ka lalaki. Sa parehas nga sentence ang Griyego nga pulong nga gihubad

nga pasungan usa ka feminine noun bisan kung ang pasungan usa ka butang nga walay kinabuhi. Kon adunay bisan unsa nga Griego nga mga pronoun niini nga bersikulo nga nagpasabut sa bata o sa pasungan, ang mga pronoun lagmit nga parehas og sekso sa mga nombre nga ilang girepresentahan.

Nag-ingon ako nga "lagmit" tungod kay adunay pipila ka mga kaso nga kini nga mga lagda sa gramatika nabuak o naguba sa mga magsusulat sa Bibliya aron ipakita ang personalidad sa persona nga gihawasan sa usa ka Griego nga pagtawag [pronoun].

Ang mga magsusulat sa Bibliya nagsunod sa mga lagda sa Griegong gramatika bahin sa mga pronoun sa kadaghanang panahon. Pananglitan, si Juan misulat, “Kay ang Kordero [αρτιον neuter] nga [το neuter] anaa sa taliwala sa trono magapakaon kanila,...” (Pinadayag 7:17). Dinhi estrikto nga gisunod ni Juan ang mga lagda sa gramatika sa Griego ug migamit ug neuter pronoun alang sa “Kordero” bisan pag napamatud-an na nga ang Kordero mao ang Anak sa Diyos. Apan sa ulahi, si Juan misulat, “Ug ako mitan-aw, ug, ania karon, ang usa ka Cordero [αρτιον neuter] mitindog sa bukid sa Sion, ug uban kaniya [αυτου masculine] usa ka gatus kap-atan ug upat ka libo, nga adunay ngalan sa iyang [αυτου masculine] Amahan nahisulat. sa ilang mga agtang” (Pinadayag 14:1). Dinhi gilapas ni Juan ang mga lagda sa gramatika sa Griego ug gipunting ang Kordero gamit ang mga panglalaki nga pronoun bisan kung ang pulong nga "Kordero" neuter sa Griego.

Dili lamang si Juan ang magsusulat sa Bibliya nga nakalapas sa mga lagda sa gramatika sa Griego aron ipakita ang literal nga personalidad sa usa nga gihawasan sa usa ka pronombre. Si Marcos misulat, “Ug gikuptan niya sa kamot ang dalaga [παιδιου neuter], ug miingon kaniya [αυτη feminine], Talitha cumi; nga sa ato pa, kon hubaron, Inday, magaingon ako kanimong, bumangon ka” (Marcos 5:41). Para sa dugang nga mga pananglitan nga sama niini, basaha ang Mateo 2:13, 14, 20, 21; Lucas 1:59, 80; 2:21.

Adunay pasiuna sa Bibliya nga gilapas ni Juan ang mga lagda sa gramatika sa Griego sa dihang nagpunting sa Balaang Espiritu aron hatagan kini nga personalidad pinaagi sa paggamit sa mga pronoun nga lalaki sa paghisgot niini. Apan wala gayod niya kini buhata! Ang ubang mga trinitarians nangatarungan nga si Juan sa pagkatinuod milapas sa

mga lagda sa gramatika pinaagi sa paggamit sa masculine pronouns sa pagtumong sa Balaang Espiritu. Apan, niining mga kaso ha si Juan sa tinuod nagtumong sa masculine noun, Maghuhupay, kay sa neuter noun, Espiritu, ug wala maglapas sa bisan unsang lagda sa gramatika. Kining giingong nalapas nga mga lagda sa gramatika anaa sa Juan 14:26; 15:26; 16:7, 8, 13, 14, apan kining tanan nga masculine pronoun nagtumong balik sa masculine noun nga Maghuhupay imbes sa neuter noun nga Espiritu. Sa pagkatinuod si Juan wala molapas sa mga lagda sa Griego nga gramatika sa pagtumong sa Balaang Espiritu nga adunay mga panglalaki nga pronoun. Sa tanang dapit diin si Juan aktuwal nga naggamit ug mga pronoun sa pagtumong sa Espiritu, siya migamit ug neuter pronoun.

Si Juan misulat, “Ug ako mag-ampo sa Amahan, ug siya mohatag kaninyo og lain nga Maghuhupay [παρακλητον masculine], aron siya mopuyo uban kaninyo sa kahangturan; Bisan ang Espiritu [πνευμα neuter] sa kamatuoran; kang kinsa [ο neuter] ang kalibutan dili makadawat, tungod kay kini makakita kaniya [αυτο neuter] wala, ni makaila kaniya [αυτο neuter]: apan kamo nakaila kaniya [αυτο neuter]; kay siya nagapuyo uban kaninyo, ug maanaa kaninyo” (Juan 14:16, 17). Alang sa dugang nga mga pananglitan diin ang mga neuter pronoun gigamit alang sa Espiritu basaha ang Juan 7:39; Buhat 5:32; Roma 8:16, 26; 1 Corinto 2:12; 6:19; ug 1 Juan 3:24. Akong nabasa ang matag bersikulo diin ang usa ka pronoun gigamit alang sa Balaang Espiritu, ug wala akoy nakit-an nga usa ka kaso diin ang mga lalaki nga pronoun gigamit alang sa Espiritu. Mopatim-aw nga walay usa sa mga magsusulat sa Bibliya ang nakasabut sa Balaang Espiritu ingong aktuwal nga bulag nga persona gikan sa Amahan ug sa Anak.

Si Kristo diha Kanimo

Kung naa nimo ang Espiritu ni Kristo, naa nimo si Kristo Mismo. Si Pablo misulat, “aron si Kristo magpuyo sa inyong mga kasingkasing pinaagi sa pagtuo” (Mga Taga-Efeso 3:17). Niining paagiha mahimo kang “mga umalambit sa diosnong kinaiya” (2 Pedro 1:4). Kon wala kini nga kasinatian, si Jesus miingon, “kamo walay kinabuhi diha kaninyo.”

“Siya nga nagabaton sa Anak may kinabuhi; ug siya nga walay Anak sa Dios walay kinabuhi” (1 Juan 5:12).

Si Pablo mipatugbaw, “Si Kristo anaa kaninyo, ang paglaum sa himaya” (Colosas 1:27). Kini lamang ang atong paglaom sa kaluwasan. “Kon bisan kinsa nga tawo walay Espiritu ni Kristo, siya dili iya” (Mga Taga-Roma 8:9). Kinahanglan kitang tanan makaingon, uban ni Pablo, “Gilansang ako sa krus uban ni Kristo: bisan pa niana buhi ako; apan dili ako, kondili si Kristo ang nabuhi sa sulod nako: ug ang kinabuhi nga akong gikinabuhi karon sa unod gikinabuhi ko pinaagi sa pagtoo sa Anak sa Dios, nga nahigugma kanako, ug mitugyan sa iyang kaugalingon alang kanako” (Mga Taga-Galacia 2:20). “Labaw pa siya nga anaa kanimo, kay kaniya nga ania sa kalibutan” (1 Juan 4:4).

Sa dihang si Kristo dinhi pa, Siya mituaw ngadto sa Dios, nagtawag Kaniya nga, “Abba, Amahan” (Marcos 14:36). Kini nga termino nagpahayag sa usa ka suod, personal nga relasyon uban sa Iyang Amahan. Kining sama nga relasyon gihatag kanato. “Kay kamo wala makadawat sa espiritu sa pagkaulipon pag-usab ngadto sa kahadlok; apan nakadawat kamo sa Espiritu sa pagkasinagop, nga pinaagi niini kita nagatuaw, Abba, Amahan” (Roma 8:15). Sa diha nga kita makadawat niini nga Espiritu, kita usab mosinggit, “Abba, Amahan.” Si Pablo mipasabut, “Tungod kay kamo mga anak man, ang Dios nagpadala sa Espiritu sa iyang Anak nganhi sa inyong mga kasingkasing, nga nagasinggit, Abba, Amahan” (Mga Taga-Galacia 4:6). Kini mao si Kristo diha kanimo nga nagsinggit “Abba, Amahan.” Pinaagi sa paghatag kanato sa Espiritu sa Iyang Anak, ang Dios naghatag kanato nianang suod, personal nga relasyon uban sa Iyang kaugalingon nga anaa sa Iyang Anak uban Kaniya. Nindot kana!

Ang labing kaayo nga gasa nga gihatag sa Dios mao ang gasa sa Iyang bugtong nga Anak, nga Iyang gihatag aron mamatay alang sa atong mga sala aron kita mabuhi sa kahangturan (Juan 3:16). Dili lamang nga Iyang gihatag ang Iyang Anak aron mamatay alang kanato, Iyang gihatag Siya aron mabuhi sulod kanato isip atong Maghuhupay. Dayega ang Dios tungod sa maong talagsaong gasa! Ako nag-ampo nga imong gamiton kini nga gasa sa bug-os nga potensyal ni Kristo diha kanimo, ug nga ikaw mahimong andam sa pagsugat ni Jesus sa kalinaw sa diha nga Siya mobalik alang sa Iyang katawhan.

Unsa ang Espiritu

Atong nakat-unan nga ang Dios nagpadala sa Espiritu sa Iyang Anak nganhi sa atong mga kasingkasing aron sa paghupay kanato, apan unsa ang espiritu? Ang ubang mga tawo naghunahuna nga ang usa ka espiritu usa ka multo, ang uban nga walay lawas nga multo nga naglutaw sa palibot. Mao ba kini ang gipadala sa Dios sa kalibutan aron sa paghupay kanato? Sigurado nga dili! Sumala sa The American Heritage Dictionary, ang kalag nagkahulogan: “Ang espiritu sa usa ka patay nga tawo, ilabina ang usa nga gituohang makita diha sa dagway sa lawas ngadto sa buhing mga tawo o sa pagdumot sa kanhing mga pinuy-anan.” Ang Balaang Espiritu dili usa ka multo sama sa gihulagway sa ibabaw. Atong basahon ang Bibliya ug tan-awon kon unsay giingon niini bahin sa usa ka espiritu.

Diha sa basahon ni Job kini nag-ingon, “Adunay espiritu diha sa tawo: ug ang inspirasyon sa Makagagahum naghatag kanila ug salabutan” (Job 32:8). Si Daniel mipasabut, “Ako si Daniel nasubo sa akong espiritu sa taliwala sa akong lawas” (Daniel 7:15). Ang espiritu maoy bahin sa usa ka persona nga mahimong maguol. Sa ebanghelyo ni Marcos atong mabasa, “Ug dihadiha sa dihang si Jesus nakasabut diha sa iyang espiritu nga sila nangatarongan sa ingon sa ilang mga kaugalingon, siya miingon ngadto kanila, Nganong nagtolotimbang kamo niining mga butanga sa inyong mga kasingkasing?” (Marcos 2:8). Ang espiritu mao ang bahin sa usa ka persona nga makasabut o makasabut sa mga butang. Ang hari sa Babilonia adunay usa ka damgo, ug siya misulti sa iyang maalamon nga mga tawo, “Ako nagdamgo ug usa ka damgo, ug ang akong espiritu nasamok sa pagkahibalo sa damgo” (Daniel 2:3). Ang espiritu mao ang bahin sa usa ka persona nga mahimong masamok. Kining mga tekstoha sa Bibliya nagpamatuod sa kahubitan sa “espiritu” nga makaplagan sa The American Heritage Dictionary, nga nag-ingon, “Ang bahin sa tawo nga nalangkit sa hunahuna, kabubut-on, ug pagbati.”

Ang Bibliya naghigot ug daghang lainlaing matang sa espiritu. Atong mabasa sa Bibliya ang bahin sa “baho nga espiritu,” “daotan nga espiritu,” “mahugaw nga espiritu,” “amang nga espiritu,” “maayong espiritu,” “mapainubsanong espiritu,” “nasamdan nga espiritu,” “masulub-on nga espiritu,” “mapahitas-on nga espiritu,” “matinud-anon nga espiritu,” “maayong espiritu,” ug uban pa. Kining tanan nga mga

espiritu mailhan pinaagi sa adhetibo nga naghulagway kanila. Nasayud kita nga ang Dios nga Amahan adunay espiritu (Mateo 10:20), ug kana nga espiritu mahimo bang bisan unsa pa, o bisan unsa nga mas ubos, kay sa Balaan? Ang pulong nga "Balaan" kay adhetibo sa matag kaso, sa English man o sa Griego. Ang "Espiritu Santo" dili usa ka ngalan, kondili usa ka paghulagway sa Espiritu sa Dios.

Tan-awa giunsa pagtandi ni Pablo ang espiritu sa tawo ngadto sa Espiritu sa Dios: "Kay kinsa bang tawohana ang nasayud sa mga butang sa usa ka tawo, gawas sa espiritu sa tawo nga anaa kaniya? maingon man usab ang mga butang sa Dios walay tawo nga nahibalo, kondili ang Espiritu sa Dios" (1 Mga Taga-Corinto 2:11). Dinhi ang espiritu sa tawo gipakasama sa Espiritu sa Dios. Sama nga ang tawo adunay espiritu, mao usab ang Dios adunay Espiritu, ug ang Iyang Espiritu, sama sa espiritu sa tawo, mao ang bahin Kaniya nga "nalambigit sa hunahuna, kabubut-on, ug mga pagbati." Ang Espiritu Santo mao ang "balaan nga Espiritu sa Dios" (Mga Taga-Efeso 4:30). Sama sa espiritu sa tawo, ang Espiritu sa Dios mahimong masakitan o maguol. Ang Espiritu sa Dios iya sa Dios, maingon nga ang akong espiritu iya kanako. Kini angayng paabuton, tungod kay kita gibuhat sa dagway sa Dios (Genesis 1:26).

Pananglit giingnan ko ikaw, "Nasayud ko nga nagkita na ta kaniadto, apan nahimamat ba nimo ang akong espiritu? Gusto ko nga ipaila kanimo ang akong espiritu, naglingkod siya didto sa lingkuranan." Unsay imong hunahuna? Makaila dayon ka nga naa koy gituis nga konsepto kung unsa ang akong espiritu. Dili kini laing tawo, bulag ug lahi kanako. Ang akong espiritu mao gyud ako, kini kung kinsa ako. Kon ako moingon, "Ang akong inahan makapahimuot kaayo nga kauban, siya adunay maayo kaayong espiritu," dili ka maghunahuna nga duha ka tawo ang akong gihisgotan. Usa ra ka tawo ang akong hisgutan, ang akong inahan, nga adunay nindot nga personalidad ug kinaiya.

Gusto ko nga mamatikdan nimo kung giunsa paggamit ang termino nga "Espiritu Santo" sa Bibliya. Girekord ni Lucas ang panag-istoryahanay ni Jesus uban sa Iyang mga disipulo. Si Jesus miingon, "Kon dad-on kamo nila ngadto sa mga sinagoga, ug ngadto sa mga maghuhukom, ug mga kagamhanan, ayaw kamo pagkabalaka unsaon o unsa nga butang ang inyong itubag, o unsa ang inyong igasulti: Kay ang Espiritu Santo magatudlo kaninyo nianang taknaa unsa ang inyong

igatubag. kinahanglan isulti” (Lucas 12:11, 12). Girekord ni Mateo kining sama nga panag-istoryahanay, apan matikdi ang lain-laing mga pulong nga iyang gigamit sa paghulagway sa Balaang Espiritu: “Sa diha nga sila itugyan kaninyo, ayaw kamo pagkabalaka unsaon o unsa ang inyong igasulti: kay niadtong taknaa igahatag kaninyo ang inyong igasulti. Kay dili kamo ang magasulti, kondili ang Espiritu sa inyong Amahan ang magasulti diha kaninyo” (Mateo 10:19, 20).

Dinhi atong makita nga ang Balaang Espiritu gitawag, “ang Espiritu sa imong Amahan.” Haom kaayo kini, tungod kay sa ulahi si Jesus miingon, “Apan inig-abut na sa Maglilipay, nga akong ipadala kaninyo gikan sa Amahan, ang Espiritu sa kamatuoran, nga nagagikan sa Amahan, siya magapamatuod kanako” (Juan 15: 26). Dinhi gipasabot ni Jesus nga “ang Maglilipay, nga mao ang Espiritu Santo” (Juan 14:26), nagagikan sa Amahan. Sa laing pagkasulti, ang Amahan mao ang tinubdan sa Balaang Espiritu, tungod kay kini mao ang Iyang Espiritu. Palihug ayaw kalibog dinhi. Atong nakita sa sayo pa nga si Jesukristo mao ang atong Maghuhupay. Matikdi, sa bersikulo nga atong nabasa, si Jesus miingon nga Iyang ipadala ang Maghuhupay, nga gikan sa Amahan. Mao kini ang gisulti ni Pedro sa adlaw sa Pentecostes, sa dihang iyang gipasabut nga si Jesus, “ingon nga gibayaw sa tuo nga kamot sa Dios, ug sa nakadawat sa Amahan sa saad sa Espiritu Santo, iyang gibubo kini, nga karon inyo nang giula. makakita ug makadungog” (Mga Buhat 2:33). Ang Maghuhupay nagagikan sa Amahan, pinaagi sa Anak, ngari kanato. Gipatin-aw kini ni Pablo niining paagiha, “Dili tungod sa mga buhat sa pagkamatarung nga atong nahimo, kondili sumala sa iyang kalooy siya nagluwas kanato, pinaagi sa paghugas sa bag-ong pagkatawo, ug sa pagbag-o sa Espiritu Santo; Nga iyang gibubo kanato sa madagayaon pinaagi kang Jesu-Kristo nga atong Manluluwas” (Tito 3:5, 6).

Busa atong makita nga ang Balaang Espiritu mao ang Espiritu sa Amahan, nga Iyang gipadala kanato pinaagi ni Jesu-Kristo, ug sa dihang kita makadawat sa Espiritu, kita makadawat sa Espiritu sa Amahan, ug sa Espiritu sa Iyang Anak. Duha ka Persona ang mianhi aron mopuyo kanato, ug kita adunay pakig-ambitay sa Amahan ug sa Iyang Anak. Ang Maghuhupay mahimong tawgon nga ang Espiritu sa Amahan o ang Espiritu ni Kristo, o ang duha. Atong makita nga gibaylo ni Pablo kini

nga mga termino sa mosunod nga kasulatan: “Apan kamo wala diha sa unod, kondili diha sa Espiritu, kon mao nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha kaninyo. Karon kon adunay tawo nga walay Espiritu ni Cristo, siya dili iya. Ug kon si Cristo anaa kaninyo, ang lawas patay tungod sa sala; apan ang Espiritu mao ang kinabuhi tungod sa pagkamatarung. Apan kon ang Espiritu niadtong nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga patay nagapuyo diha kaninyo, siya nga nagbanhaw kang Kristo gikan sa mga patay magahatag usab ug kinabuhi sa inyong mga lawas nga may kamatayon pinaagi sa iyang Espiritu nga nagapuyo diha kaninyo” (Roma 8:9-11).

Duha ka Diosnong Persona

Ang ubang mga tawo naglibog mahitungod sa Balaang Espiritu, ingon nga kini usa ka ikatulo nga indibidwal, bulag ug lahi sa Dios, ang Amahan, ug sa Iyang Anak, si Jesukristo. Gusto ko nga mamatikdan nimo ang pipila ka mga kamatuoran gikan sa Bibliya.

Adunay 27 ka libro sa Bag-ong Tugon. Ang 15 kanila nagsugod sa pagtimbaya nga susama niini: “Ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw gikan sa Dios nga Amahan, ug gikan sa atong Ginoong Jesu-Kristo” (Galacia 1:3). Niining tanan nga mga pangomosta, walay usa kanila ang naghigot sa Balaang Espiritu ingong usa ka bulag nga indibiduwal.* [Nota: * Ang Pinadayag 1:4 naghigot sa “pito ka Espiritu nga anaa sa atubangan sa trono [sa Amahan],” apan wala kini magtumong sa usa ka bulag nga indibidwal nga gitawag, “ang Espiritu.” Kon mao kini nagtumong sa pito ka mga tawo. Sa Pinadayag 3:1 Si Jesus giingon nga adunay “pito ka Espiritu sa Dios,” nga nagpakita nga ang pito ka Espiritu iya sa Dios. Ang pito maoy usa ka hingpit nga numero, nga nagpakita sa pagkakompleto. Ang pito ka Espiritu sa Diyos mahimong magrepresentar sa kompletong pagpadayag sa Espiritu sa Diyos o lagmit ang tibuok panon sa mga anghel. (Alang sa dugang nga impormasyon, kontaka kami sa paghangyo sa libro nga nag-ulohang, *Pagtubag sa mga Pagsupak*.)]

Gisugdan ni Pablo ang iyang sulat ngadto sa mga taga-Tesalonica, “Si Pablo, ug si Silvano, ug si Timoteo, ngadto sa iglesia sa mga taga-

Tesalonica nga anaa sa Dios nga Amahan ug sa Ginoong Jesu-Kristo: Ang grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan, ug ang Ginoong Jesukristo.” (1 Tesalonica 1:1-3). Si Pablo mitudlo nga ang Dios mao ang Amahan ug si Jesus mao ang atong Ginoo. Si Pablo misulat ngadto niini nga mga Hentil, “...unsa nga kamo mitalikod sa Dios gikan sa mga diosdios aron sa pag-alagad sa buhi ug matuod nga Dios; Ug sa paghulat sa iyang Anak gikan sa langit, nga iyang gibanhaw gikan sa mga patay, nga mao si Jesus, nga nagluwas kanato gikan sa kaligutgut nga umalabut.” (1 Tesalonica 1:9, 10). Klaro nga sa hunahuna ni Pablo, ang “matuod nga Dios” mao ang Dios, ang Amahan lamang, sama sa giingon ni Jesus (Juan 17:3). Si Pablo usab mituo sa Balaang Espiritu, apan matikdi ang iyang gisulti mahitungod niini, “Busa siya nga nagatamay, wala magtamay sa tawo, kondili sa Dios, nga naghatag usab kanato sa iyang Espiritu Santo” (1 Tesalonica 4:8). Ang Balaang Espiritu mao ang kabtangan sa usa ka nagakinabuhi, kini mao ang Dios, ang Amahan, kaugalingong Espiritu, nga balaan.

Sa dihang ang awtoridad ug pagkamatitud-anon ni Jesus gihagit sa mga Hudyo, si Jesus naghisgot ug duha ka tawo nga nagpamatuod bahin Kaniya: Siya Mismo, ug ang Iyang Amahan. Siya miingon, “Kon ako maghukom, ang akong hukom tinuod: kay ako dili mag-inusara, kondili ako ug ang Amahan nga nagpadala kanako. Nahisulat usab sa inyong balaod, nga ang pagpamatuod sa duha ka tawo tinuod. Ako usa nga nagpamatuod sa akong kaugalingon, ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagpamatuod kanako” (Juan 8:16–18). Kung nahibal-an ni Jesus ang usa ka ikatulo nga balaan nga persona nga makapamatuod alang Kaniya, lagmit nga Iyang gihisgutan siya dinhi (Ecclesiastes 4: 9-12), apan wala Niya gihimo.

Si Jesus balikbalik nga naghisgot bahin sa Iyang Kaugalingon ug sa Iyang Amahan, nga nagtumong sa Iyang Amahan ingong Diyos ingon man sa paggamit sa mga pagtawag nga “Niya,” “Siya,” o “Iya,” nga nagpaila nga ang Diyos maoy usa ka persona nga lahi kay sa Iyang Kaugalingon. Si Jesus miingon sa Iyang mga disipulo, “Ayaw itugot nga malisang ang inyong kasingkasing: tumoo kamo sa Dios, tumoo usab kamo kanako” (Juan 14:1). Si Jesus misulti sa Iyang kaugalingon ingon nga usa ka dugang sa Dios. Para kang Jesus, ang Dios mao ang Iyang Amahan, ug Siya ang Anak sa Dios. Wala gayud gipunting ni Jesus ang

Iyang Kaugalingon ug ang Iyang Amahan sa kinatibuk-an nga “Niya” o “Siya.” Hinoon Siya kanunay nga nag-ingon nga "kami," "kami," o "among," ug sa matag usa niini nga mga kaso wala gayud Niya iapil ang ikatulo nga indibidwal nga gitawag og "Balaan nga Espiritu."

Sa dihang gihangyo si Jesus sa pagpatin-aw sa Iyang pakigpulong sa Maghuhupay, “Si Jesus mitubag kanila, "Kon kinsa ang nahigugma Kanako, iyang pagabantayan ang Akong pulong, ug ang Akong Amahan mahigugma kaniya, ug moanha Kami kaniya ug anha kami mopuyo diha kaniya.” (Juan 14:23) Ang “kami” ug “among” niini nga bersikulo nagtumong lamang sa Amahan ug sa Iyang Anak. Siya wala maghisgot sa ikatulo nga indibidwal nga nagpuyo sa Iyang mga disipulo. Si Jesus miingon, “Wala ka ba motoo nga Ako anaa sa Amahan, ug ang Amahan ania kanako? ang mga pulong nga akong gisulti kaninyo wala ko isulti sa akong kaugalingon: kondili ang Amahan nga nagapuyo kanako, siya ang nagabuhat sa mga buhat. Tuohi ako nga ako anaa sa Amahan, ug ang Amahan ania kanako: o kon dili, tuohi ako tungod sa mismong mga buhat” (Juan 14:10, 11). Walay timailhan sa usa ka ikatulo nga balaan nga indibidwal niini nga hulagway.

Sa dihang si Jesus naghisgot sa mga Judio nga nagdumot Kaniya, Siya miingon, “Siya nga nagadumot kanako nagadumot usab sa akong Amahan. Kon wala ko pa mahimo diha kanila ang mga buhat nga walay laing tawo nga nakahimo, wala unta silay sala: apan karon sila nakakita ug nagdumot kanako ug sa akong Amahan” (Juan 15:23, 24). Si Jesus balik-balik nga misulti mahitungod sa Iyang Kaugalingon ug sa Iyang Amahan, nga walay paghisgot sa laing indibidwal.

Si Jesus mipadayon, “Ug kining mga butanga ilang pagabuhaton nganha kaninyo, tungod kay sila wala makaila sa Amahan, ni kanako” (Juan 16:3). Sa usa sa labing klaro nga mga pagpasabut kon kinsa ang Dios, si Jesus miingon, “Ug kini mao ang kinabuhi nga walay katapusan, nga sila makaila kanimo nga mao ang bugtong matuod nga Dios, ug kang Jesukristo, nga imong gipadala” (Juan 17:3). Ang kinabuhing dayon nagdepende sa pagkaila lamang sa Amahan ug sa Iyang Anak. Dili kinahanglan nga makaila sa ikatulo nga indibidwal.

Sa panapos nga pag-ampo ni Jesus ngadto sa Iyang Amahan, Siya miingon, “Ug karon wala na ako sa kalibutan, apan kini sila ania sa kalibutan, ug ako moanha kanimo. Balaan nga Amahan, bantayi pinaagi

sa imong kaugalingong ngalan sila nga imong gihatag kanako, aron sila mahimong usa, maingon nga kita mao” (Juan 17:11). Sa makausa pa, ang “kita” niini nga bersikulo nagtumong lamang sa Amahan ug sa Iyang Anak.

Sa sayo pa niini nga pag-ampo, si Jesus mihangyo, “Ug karon, O Amahan, himayaa ako uban sa imong kaugalingon sa himaya nga akong nabatongan uban kanimo sa wala pa ang kalibutan” (Juan 17:5). Daw katingad-an nga ang Amahan makahatag sa Iyang kaugalingon ngadto sa Iyang Anak, apan mao gayud kini ang Iyang gibuhat. Mao kini ang gibuhat sa Dios sa dihang Iyang gihatag ang Iyang Espiritu; Iyang gihatag ang Iyang kaugalingon.

Si Juan misulat, “Kay siya nga gipadala sa Dios [Jesus] nagasulti sa mga pulong sa Dios: kay ang Dios wala maghatag sa Espiritu sa sukod ngadto kaniya” (Juan 3:34). Ang Dios mihatag sa Iyang Anak, ang Iyang kaugalingong Espiritu (kaugalingon) nga walay sukod.

Sa kaulahian sa pag-ampo ni Kristo, Siya miingon, “Aron silang tanan mahimong usa; maingon nga ikaw, Amahan, ania kanako, ug ako anaa kanimo, aron sila usab mahiusa kanato: aron ang kalibutan motoo nga ikaw mao ang nagpadala kanako. Ug ang himaya nga imong gihatag kanako gihatag ko kanila; aron sila mahimong usa, maingon nga kita usa” (Juan 17:21, 22). Tan-awa ang koneksyon dinhi. Bag-o lang gipasabut ni Jesus nga ang himaya nga Iyang nadawat gikan sa Iyang Amahan mao ang “kaugalingon” sa Iyang Amahan. Unya Siya miingon nga Iyang gihatag kini nga himaya kanato. Si Jesus naghatag kanato sa kaugalingon sa Iyang Amahan, sa Iyang presensya, sa Iyang Espiritu. Ang Espiritu sa Dios mao ang Iyang “kinaugalingon nga kaugalingon.”

Sa dihang gisugo ni Pablo si Timoteo sa pagtuman sa mga butang nga gitudlo kaniya, iyang gitawag ang langit aron sa pagsaksi niining solemne nga sugo. Siya misulat, “Ako magasugo kanimo sa atubangan sa Dios, ug ni Ginoong Jesukristo, ug sa pinili nga mga manolonda, nga ikaw magabantay niining mga butanga sa walay pagpalabi sa usag usa, nga walay pagbuhat nga walay pagpihigpihig” (1 Timoteo 5:21). Kon may nahibaluan pa si Pablo nga ikatlo nga balaan nga indibiduwal, pat-od gid nga ginsambit niya sia diri, apang wala niya ginhimo. Kon may ikatlo nga diosnon nga persona, mapilasan kuntani sia ni Pablo paagi sa indi pagsambit sa iya, kag sa pagdugang sang insulto sa kahalitan, ginsambit

pa niya ang mga anghel sa baylo nga sa iya. Dayag nga wala motuo si Pablo nga adunay ikatulo nga balaang persona.

Sa dihang si Jesus naghisingot sa Iyang pagbalik Siya miingon, “Kay bisan kinsa nga magakaulaw kanako ug sa akong mga pulong, igakaulaw siya sa Anak sa tawo, kong siya moanhi sa iyang kaugalingong himaya, ug sa himaya sa iyang Amahan, ug sa balaan. mga anghel” (Lucas 9:26). Si Jesus miingon nga Siya mobalik sa Iyang kaugalingong himaya, ang himaya sa Iyang Amahan, ug ang himaya sa mga anghel. Ang himaya sa tibuok langit maanaa sa pagbalik ni Kristo, ug wala iapil ni Jesus ang himaya sa Balaang Espiritu nga daw wala Siya mahibalo sa paglungtad niini isip usa ka bulag nga indibidwal.

Palihug paghunahuna og usa ka butang sa makadiyot. Adunay daghang mga dapit sa Bibliya diin ang Anak nakigsulti sa Amahan. Adunay usab daghang mga dapit diin ang Amahan nakigsulti sa Iyang Anak. Apan, walay bisan unsa nga rekord nga ang Amahan nakigsulti sa ikatulong tawo nga gitawag, “ang Espiritu Santo.” Walay bisan unsa nga rekord sa Anak nga nakigsulti sa Balaang Espiritu. Ni adunay bisan unsang rekord sa Balaang Espiritu nga nakigsulti sa Amahan o sa Anak. Talagsaon kaayo alang sa usa ka gituohan nga ikatulo nga miyembro sa pamilya sa Dios nga wala sa tanan nga mga panag-istoryahanay, lakip ang bahin sa atong kaluwasan. Ang Bibliya nag-ingon nga “ang tambag sa pakigdait anaa sa taliwala nilang duha” (Zacarias 6:13). Adunay duha lamang ka Binuhat nga nagtinambagay alang sa atong kaluwasan. Walay ikatulo nga nagakinabuhi ang gitugotan nga makasulod sa maong konseho.

Nasayud kita nga ang Dios nahigugma kanato pag-ayo, tungod kay Iyang gipadala ang Iyang bugtong nga Anak aron mamatay alang sa atong mga sala (Juan 3:16). Nasayud kita nga si Jesukristo nahigugma kanato pag-ayo, tungod kay Siya mianhi sa yuta aron magpakamatay alang kanato. Apan, kon ang Balaang Espiritu maoy ikatulo nga indibidwal, wala kitay paagi sa pagkahibalo nga siya nahigugma kanato, tungod kay wala niya ihatag ang iyang anak, ni ihatag ang iyang kaugalingon. Sa pagkatinuod, wala siyay gihatag alang kanato, busa ang iyang gugma dili mailhan. Ni bisan unsang mga bersikulo sa Bibliya nga naghisingot bahin sa gugma sa Balaang Espiritu alang kanato. Sa dihang si Jesus naghisingot bahin sa gugma sa Diyos, Siya kanunay nga nagtultol sa

mga tawo ngadto sa gugma sa Amahan. Si Jesus misulti sa Iyang mga disipulo, “Kay ang Amahan mismo nahigugma kaninyo” (Juan 16:27). Bisan pa, wala gayud ipasabut ni Jesus nga ang Balaang Espiritu nahigugma kanato, nga daw ang Balaang Espiritu maoy ikatulo nga lahi nga indibiduwal gikan sa Amahan ug sa Anak.

Kita gisugo sa pagsimba sa Dios, ang Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo. Si Jesus miingon, “Kay ang Amahan dili magahukom kang bisan kinsa, kondili nagtugyan sa tanang paghukom ngadto sa Anak: Aron ang tanang mga tawo magpasidungog sa Anak, maingon nga sila nagpasidungog sa Amahan. Siya nga wala magpasidungog sa Anak wala magpasidungog sa Amahan nga nagpadala kaniya” (Juan 5:22, 23). Ang Bibliya nag-ingon, “Ug usab, sa diha nga siya nagdala sa panganay nganhi sa kalibutan, siya nag-ingon, Ug ang tanang mga manolonda sa Dios pasimbaha kaniya” (Mga Hebreohanon 1:6). Kita gisugo sa pagsimba, sa Amahan ug sa Anak, apan kita wala gayud sugoa sa pagsimba sa Balaang Espiritu. Adunay daghang mga panig-ingnan sa Bibliya sa mga tawo nga nagsimba sa Amahan ug sa Anak, apan wala’y pananglitan sa bisan kinsa nga nagsimba o nag-ampo sa Balaang Espiritu. Diha sa basahon sa Pinadayag, si Juan misulat, “Ug ang tanang binuhat nga anaa sa langit, ug sa yuta, ug sa ilalum sa yuta, ug ang anaa sa dagat, ug ang tanan nga anaa kanila, nakadungog ako nga nagaingon, Panalangin, ug dungog, ug himaya, ug gahum, alang kaniya nga naglingkod sa trono, ug sa Kordero [Jesukristo] hangtud sa kahangturan” (Pinadayag 5:13). Mao kini ang makanunayon nga ehemplo sa pagsimba sa langit. Kini gihatag lamang sa Dios, ang Amahan ug ang Iyang Anak. Sa bag-ong yuta, si Juan nakakita og “walay templo niini: kay ang Ginoong Dios nga Makagagahum sa Tanan ug ang Kordero mao ang templo niini” (Pinadayag 21:22). Klaro nga ang mga magsisimba sa langit wala magsimba sa usa ka trinidad, kondili sa Amahan lamang ug sa Iyang Anak.

Konklusyon

Ang gasa sa Espiritu sa Dios mao ang usa sa labing bililhon nga mga gasa nga gihatag sa Dios kanato. Aron makadawat sa mga kaayohan niini

nga gasa sumala sa tuyo sa Dios, kinahanglan natong ilhon kon unsa kini. Ang gasa sa Espiritu sa Dios mao ang paghatag sa Iyang kinabuhi dinhi kanato, ang paagi diin Siya ug ang Iyang Anak personal nga makapuyo sa atong mga kasingkasing. Ang dakong panalangin sa kasinatian sa Pentekostes mao ang pagdawat sa Espiritu sa Dios nga mianhi kanato uban sa dugang nga kaayohan sa Espiritu sa madaugong Anak sa Dios nga mianhi sa atong mga kasingkasing aron sa pagtabang kanato sa atong pakigbisog batok sa sala ug sa tentasyon. Gusto ni Satanang maghunahuna ka nga si Jesukristo wala kanato, apan nagpadala Siya ug lain aron mopuli sa Iyang dapit. Mga higala, kana usa ka imbensyon ni Satanang, nga espesipikong gidisenyo aron kuhaon ang imong paglaum sa himaya. Si Pablo misulat, “Ngadto kang kinsa ipahibalo sa Dios kon unsa ang kadagaya sa himaya niini nga tinago taliwala sa mga Hentil; nga mao si Kristo diha kaninyo, ang paglaum sa himaya” (Colosas 1:27).

Ayaw itugot nga makuha ni bisan kinsa kining paglaoma, kining bililhong gasa ni Kristo diha kanimo. Kung ang usa ka regalo dili mailhan, kini dili magamit. Pahimusli sa bug-os ang ministeryo ni Kristo alang kaninyo; pasulod Siya sa imong kasingkasing, ug buhata ang buhat nga Siya lamang ang makahimo. Pangutan-a si Kristo sa imong kasingkasing, ug Siya mosulod, ug dad-on ang Iyang Amahan uban Kaniya. Si Jesus nag-ingon kanimo karon, “Tan-awa, ako nagatindog sa pultahan, ug nagatuktok: kon kinsa ang magapatalinghug sa akong tingog, ug moabli sa pultahan, ako mosulod ngadto kaniya, ug manihapon uban kaniya, ug siya uban kanako” (Pinadayag 3:20). Pasudla Siya, ug malipay ka nga imong gibuhad. Dili nako masulti nimo kung unsa ko ka malipayon nga gipangutana nako Siya sa akong kasingkasing. Bisang ako usa ka dautang kaayo nga makasasala, nalambigit sa daghang mga dautang butang, sa dihang akong giablihan ang pultahan sa akong kasingkasing ngadto Kaniya, Siya malipayon nga misulod.

Mga higala, bisang unsa pa ka dautang, si Hesus nagsaad nga dawaton ka Niya kung moduol ka Kaniya. Siya miingon, “Siya nga moari kanako dili ko gayud isalikway” (Juan 6:37). Duol Kaniya karon, dawata Siya ingon nga imong Manluluwas, ug dawata ang gasa sa Iyang Espiritu sa imong kinabuhi aron mahatagan ka sa kadaugan sa imong pakigbisog sa mga tentasyon. Dili ka, dili gyud magbasol nga imong gihimo kini nga desisyon.

Ang Pagkamatay sa Anak sa Dios

“Gipasig-uli kita ngadto sa Dios pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak” (Roma 5:10). Ang Dios wala nagpadala ug ordinaryo nga tawo, dili lang tawo. Ang balaan nga Anak sa Dios nahimong unod ug unya namatay aron sa pagpasig-uli kanato ngadto sa Dios (Juan 1:14).

Ang Dios nahigugma kanato pag-ayo nga Iyang gipadala ang Iyang bugtong nga Anak dinhi sa kalibutan aron mamatay alang sa alaot nga mga makasasala sama kanimo ug kanako. Ang ideya nga anaa niining mga pulonga nagpakita sa dakong sakripisyo nga gihimo sa Diyos alang kanato. “Siya nga wala magpogong sa iyang kaugalingong Anak, kondili nagtugyan kaniya alang kanatong tanan, unsaon man niya nga dili usab niya ihatag kanato ang tanang mga butang uban kaniya?” (Roma 8:32). Kon ang Dios andam nga motugyan sa Iyang kaugalingong Anak alang kanato, kini nagpamatuod, sa walay duhaduha, nga Siya andam sa pagtugyan sa tanan nga Iyang gipanag-iya alang sa atong kaayohan, tungod kay ang Iyang Anak mas importante Kaniya kay sa bisan unsang butang sa uniberso. Kung atong masabtan kung unsa ang nahitabo sa krus, kini matunaw sa atong mga kasingkasing nga wala’y mahimo. Makabenepisyo gid kita nga maghinguyang sing tion kada adlaw sa pagpamalandong sa kabuhi ni Kristo, ilabi na sa Iya pag-antos kag kamatayon.

Ang Emosyonal nga Pakigbisog

Ang hilabihang kasakit nga nasinati ni Kristo didto sa krus gihulagway sa Salmo 88. Si David, nga nanagna sa kasinatian ni Kristo, misulat, “Ako giisip uban kanila nga nanganaug sa gahong: Ako ingon sa usa ka tawo nga walay kusog” (Salmo 88: 4). Si Kristo giisip uban kanila nga nanganaug sa gahong. Si Isaias naghulagway ug susamang asoy sa kapitulo 53 sa iyang basahon. Naghisgot bahin kang Kristo, si Isaias misulat, “Iyang gibubo ang iyang kalag ngadto sa kamatayon: ug siya giisip uban sa mga malapason; ug iyang gipas-an ang sala sa daghan, ug nagpataliwala alang sa mga malapason” (Isaias 53:12).

Sa pagpadayon sa Salmo 88, atong mabasa, “Imong gibutang ako sa kinahiladman nga gahong, sa kangitngit, sa kahiladman. Ang imong kasuko midat-og sa ibabaw nako, ug gisakit mo ako sa tanan nimong mga balud” (Salmo 88:6, 7). Si Kristo nag-antus sa pinakagrabe nga kamatayon nga bisan kinsa nga sukad, o pagaantuson sukad. Ang uban nag-antus nga managsama o mas dako pa kon atong limitahan ang Iyang pag-antus sa Iyang pisikal nga kasakit lamang. Ang kamatayon ni Kristo mao ang pinakagrabe tungod kay ang Iyang relasyon sa Iyang Amahan mas duol kay sa bisan kinsa nga nasinati sukad. Busa, ang pagkawala niana nga relasyon nakapahimo Kaniya sa labing dakong kasakit nga mahimong antuson ni bisan kinsa. Samtang Iyang naamgohan ang kasuko sa Iyang Amahan, nahadlok nga ang Iyang panagbulag mahangturon, kini literal nga nakapasakit sa Iyang kasingkasing. Si Jesus miingon pinaagi sa Salmista, “Gibubo ako sama sa tubig, ug ang tanan ko nga mga bukog nangalisa: ang akong kasingkasing sama sa talo; kini natunaw sa taliwala sa akong mga ginhawaan” (Salmo 22:14). “Ang pagpakaulaw nakadugmok sa akong kasingkasing; ug ako napuno sa kaguol: ug nangita ako ug uban nga malooy, apan walay mausa; ug alang sa mga maglilipay, apan ako walay hikaplagnan” (Salmo 69:20). Sa dihang ang Iyang kilid gidughang, ang tubig ug dugo miagay (Juan 19:33, 34). Kini nagpakita nga ang Anak sa Dios namatay sa usa ka masulub-on nga kasingkasing, dili tungod sa pagsakit o sa mga lansang sa Iyang mga kamot ug tiil.

Si Kristo nakasinati og pag-antus nga mas labaw pa kay sa pisikal nga kasakit nga Iyang giantos. Grabe ang pag-antos nga mamatay unta Siya bisag wala pa Siya gibunalan sa mga sundalong Romano ug gibitay sa krus. Sa wala pa moabut ang mga sundalo aron bihagon Siya, si Jesus nangamuyo sa Iyang Amahan sa ikatulong higayon, “Nag-ingon, Amahan, kon buot ka, kuhaa kanako kining kopa: apan dili ang akong pagbuot ang matuman, kondili ang imo. Ug mipakita kaniya ang usa ka manolonda gikan sa langit, nga nagpalig-on kaniya. Ug sa diha sa kasakit siya nag-ampo sa labi pa ka mainiton: ug ang iyang singot ingon sa mga tinulo sa dugo nga nangatagak sa yuta” (Lucas 22:42-44). Kung wala pa mianhi ang anghel aron paglig-on Kaniya, namatay unta Siya didto mismo sa tanaman ilalom sa lulan sa atong mga sala. Ang Iyang pag-antos hilabihan ka dako nga Siya singot sama sa dagkong tulo sa dugo.

Kini mahitabo lamang ubos sa grabeng kapit-os. Dayag kaayo nga ang tinuod nga mga pag-antos ni Kristo mas lawom pa kay sa pisikal nga kasakit nga gipahamtang Kaniya sa Romanong mga sundalo.

Sa Tanaman sa Getsemani

Si Kristo mikaon sa Iyang kataposang panihapon uban sa Iyang mga disipulo ug, pagkahuman, “miabot sila sa usa ka dapit nga ginganlag Getsemani: ug siya miingon sa iyang mga tinun-an, Panglingkod kamo dinhi, samtang mag-ampo ako. Ug iyang gidala uban kaniya si Pedro ug si Santiago ug si Juan, ug misugod siya sa pagkatingala ug pagkaguol; Ug nag-ingon kanila, Ang akong kalag nasubo sa hilabihan ngadto sa kamatayon: pabilin kamo dinhi, ug pagtukaw” (Marcos 14:32–34).

Sa dihang si Kristo misulod sa Tanaman sa Getsemani Siya misugod, sa unang higayon, nga “nahingangha pag-ayo,” sa literal nagpasabut nga: “gihampak sa kalisang” (Thayer’s Greek Lexicon). Adunay nahitabo kang Kristo nga nakapahadlok Kaniya. Atong mabasa usab nga Siya “mabug-at kaayo,” literal nga nagpasabut: “naa sa kasamok sa hunahuna, (nga mabusog sa kasilag)” (Strong’s Greek Dictionary). Ang “mabusog sa pagdumot” nagpasabot ug bug-os nga pagtagbaw sa gana o tinguha nga mopahinabog kalit nga mapintas nga pagdumot o kasuk-an sa mga pagbati, hangtod sa pagdumot niini. (Tan-awa ang Grolier’s New Webster’s Dictionary sa “sated.”)

Sa unang higayon sa kinabuhi ni Kristo, gibahaan Siya sa kalisang, ug napuno sa mga pagbati nga dulumtanan Kaniya. Unsa kadtong mga pagbati? Ang Bibliya nag-ingon, “Kitang tanan sama sa mga karnero nanghisalaag; kita mingtipas ang tagsatagsa sa iyang kaugalingong dalan; ug ang Ginoo nagbutang kaniya sa kasal-anan natong tanan” (Isaias 53:6). Ang sala (uban ang pagkasad-an) sa tibuok kalibutan gibutang sa Anak sa Dios. Ang resulta sa sala gipasabut ni Isaias, “Ang inyong mga kasal-anan maoy nakapahamulag kaninyo ug sa inyong Dios, ug ang inyong mga sala nakapatago sa iyang nawong gikan kaninyo, aron siya dili makadungog” (Isaias 59:2). Sa matag higayon nga ang usa ka tawo makasala batok sa Dios, kini hinungdan sa usa ka panagbulag tali sa iyang kaugalingon ug sa Dios. Ang pagkaamgo niini nga panagbulag

sagad inubanan sa pagbati sa pagkasad-an. Hunahunaa lang ang labing sad-an, hugaw nga pagbati nga imong nasinati sukad, ug padaghana kana nga binilyon sa binilyon ka beses, ug makabaton ka og ideya sa pagkasad-an nga nasinati ni Kristo sa Tanaman sa Getsemani. Kanunay niyang gibuhat kadtong mga butang nga makapahimuot sa Iyang Amahan. Siya miingon, “Siya nga nagpadala kanako ania uban kanako: ang Amahan wala ako pasagdi nga mag-inusara; kay ginabuhat ko kanunay kadtong makapahimuot kaniya” (Juan 8:29). Si Jesukristo nalipay sa pagbuhat sa kabubut-on sa Iyang Amahan, ug Siya nasayud nga ang Iyang Amahan nahimuot Kaniya. Wala gayud Siya makasala batok sa Dios, bisan sa hunahuna, mao nga wala Siya masayud kon unsa ang gibati sa pagbati sa kasuko sa Iyang Amahan ug sa makalilisang nga pagbati sa pagbasol ug kaulaw.

Kining tanan nausab sa dihang Siya misulod sa Tanaman sa Getsemani. Sa diha nga ang akong mga sala ug ang imong mga sala gibutang diha Kaniya, ug Siya mibarug sa atubangan sa Dios nga daw Iyang gibuhat ang dautan nga mga butang nga ikaw ug ako nabuhay, niana sa unang higayon kanang hingpit nga kalinaw tali Kaniya ug sa Iyang Amahan nabungkag. Siya nagsusapinday ubos sa kabug-at sa atong mga sala. Iyang gibiyaan ang Iyang mga disipulo ug, dili na makabarog, “Siya milakaw ug diyutay sa unahan, ug mihapa sa yuta, ug nag-ampo nga, kon mahimo, ang takna mosaylo kaniya. Ug siya miingon: Abba, Amahan, ang tanang mga butang mahimo kanimong; kuhaa kanako kining kopa: apan dili ang akong pagbuot, kondili ang imong gusto” (Marcos 14:35, 36). Tulo ka higayon Siya nangamuyo sa Iyang Amahan nga kuhaon kini nga kasinatian gikan Kaniya.

Ang Anak sa Dios misulod sa usa ka kasinatian nga bisan Siya wala makakita sa hingpit. Pipila lang ka oras ang milabay Iyang gisultihan ang Iyang mga disipulo, “Tan-awa, ang takna moabut, oo, karon miabut na, nga kamo magkatibulaag, ang matag usa ngadto sa iyang kaugalingon, ug biyaan ako nga mag-inusara: ug bisan pa niana ako wala mag-inusara, tungod kay ang Amahan uban kanako” (Juan 16:32). Niingon siya, Ako nakahibalo nga biyaan ko ninyong tanan karong gabhiona. Nasayod ako nga biyaan ako sa akong mga higala, apan pwedi ra kana, tungod kay ang akong Amahan magauban kanako. Dili ko niya pasagdan.

Apan, sa dihang misulod Siya sa Tanaman sa Getsemani, ug ang mga sala sa tibuok kalibutan gibutang diha Kaniya adunay nahitabo nga wala Niya masabti sa hingpit. Bag-o lang Niyang gisultihan ang Iyang mga disipulo nga dili Siya pasagdan sa Iyang Amahan nga mag-inusara, apan karon misugod Siya sa pagbati sa pagkahimulag gikan sa Iyang Amahan, hilabihan ka dako nga Siya naluya ubos sa gibug-aton niini.

Nasayod ba si Jesus sa Tanang Butang sa dihang ania pa Siya?

Ang uban tingali moingon, “Paghulat kadiyot, si Jesus dili matingala sa bisan unsa tungod kay sa dihang nia Siya dinhi, Siya nahibalo sa tanang mga butang.” Apan dili kana ang giingon sa Bibliya; hinonoa usa kini ka bunga nianang karaan nga Trinitaryan nga kabuang. (Alang sa usa ka bug-os nga pagtuon sa doktrina sa trinidad, nga nagpatin-aw sa pagsaka niini ug naglatid sa mga kapeligrohan niini, palihog kontaka kami ug hangyoa ang libro nga nag-ulohang, *Gugma sa Diyos Diha sa Pagsulay*.) Kabahin kini sa babag nga gibutang sa dalan sa mga tawo, pinaagi kang Satanas, sa pagtago sa gugma sa Diyos. Sa dihang dinhi pa si Jesus miingon Siya, “Apan mahitungod nianang adlaw ug nianang taknaa walay tawo nga nahibalo, bisan pa ang mga manolonda sa langit, bisan ang Anak, kondili ang Amahan [lamang]” (Marcos 13:32; itandi sa Mateo 24). :36). Kini usab nag-ingon, “Si Jesus mitubo sa kaalam ug sa gidak-on, ug sa kahimuot sa Dios ug sa mga tawo” (Lucas 2:52). Imposible nga madugangan ang kaalam kung naa na nimo ang tanan. Sa dihang si Jesus mianhi sa yuta, Siya gilimitahan sa tawhanong lawas nga giandam alang Kaniya, ug Siya kinahanglang makakat-on sa mga butang sama nga ikaw ug ako kinahanglan. “Bisan siya Anak, nakakat-on siya sa pagkamasinugtanon pinaagi sa mga butang nga iyang giantus” (Mga Hebreohanon 5:8). Nahibal-an lamang Niya ang Iyang nakat-unan pinaagi sa normal nga proseso sa kinabuhi, ug unsa ang milagrosong gipadayag sa Iyang Amahan ngadto Kaniya. Tinuod nga nahibal-an ni Jesus ang mga hunahuna sa uban usahay, apan dili kini timailhan nga nahibal-an Niya ang tanan, kay si Pedro, Eliseo, Daniel, ug uban pa, ang

tanang adunay mga hunahuna sa uban nga gipadayag sa Dios kanila. (Tan-awa sa Mga Buhat 5:1–4; 2 Hari 5:25–27; Daniel 2:28–30.)

Sa diha nga ang kasal-anan sa tibuok kalibutan gibutang diha Kaniya, si Jesus tinuod nga misulod sa wala mahibaloi. Usa ka butang ang pag-ingon, "Nahibalo ako nga mamatay ako," apan lain nga butang nga masinati kini. Makasulti ko nimo nga mamatay na ko, pero dili nako masulti nimo kung unsa kini. Tinuod usab kini kang Kristo. Adunay usa ka elemento nga nakapakurat Kaniya. Iyang gisultihan ang Iyang mga disipulo nga ang Iyang Amahan mag-uban Kaniya niining tibuok nga kasinatian, apan sa dihang misulod Siya sa Tanaman sa Getsemani Siya misugod sa pagbati nga ang Iyang Amahan mikuha sa Iyang presensya. Ang panagbulag migrabe hangtud sa Kalbaryo Siya sa katapusan misinggit sa makusog nga tingog, "Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo ako?" (Mateo 27:46). Ang tagna sa Salmo 88 naghulagway kang Kristo nga nag-ingon, "Ginoo, nganong gisalikway mo ang akong kalag? nganong gitagoan mo man ang imong nawong gikan kanako?" (Salmo 88:14). Sa pagkatinuod Siya "nagiyatak sa pug-anan sa bino nga nag-inusara" (Isaias 63:3).

Ang panagbulag hilabihan ka makalilisang nga Siya nangamuyo sa Iyang Amahan nga luwason Siya gikan niining makalilisang nga takna, nag-ingon, "Amahan, kon buot ka, kuhaa kining kopa gikan kanako" (Lucas 22:42). Siya "naghalad ug mga pag-ampo ug mga pangamuyo uban ang makusog nga paghilak ug mga luha ngadto kaniya nga arang makaluwas kaniya gikan sa kamatayon" (Mga Hebreohanon 5:7).

Gamhanan ba si Jesus sa Tanan sa Dinhi Siya?

Ang uban moingon, "Paghulat kadiyot, si Jesukristo gamhanan kaayo sa dihang ania pa Siya, mao nga wala na Siya magsalig sa Iyang Amahan alang sa tabang." Ania na usab ang selyo ni Satanas, usa ka bunga sa Trinidad nga doktrina nga espesipikong gidesinyo sa pagtago sa gugma sa Dios. Si Jesus miingon "Ako walay mahimo sa akong kaugalingon" (Juan 5:30). Ang tanang mga milagro nga gihimo ni Kristo samtang dinhi pa Siya nahimo pinaagi sa gahum sa Iyang Amahan. Matag dakong milagro nga gihimo ni Jesus, gihimo sa samang paagi sa Iyang mga

disipulo o sa mga propeta sa Daang Tugon, lakip ang paglakaw sa tubig ug pagbanhaw sa mga patay. (Tan-awa sa Mateo 14:29; 1 Mga Hari 17:22; Mga Buhat 20:9, 10). Dili kini timailhan nga naa nila ang tanan nga gahum, apan usa ka timaan nga ang Dios nag-uban kanila, ingon nga Siya nag-uban kang Jesus. Si Pedro miingon, “Ang Dios nagdihog kang Jesus nga Nazareton sa Espiritu Santo ug sa gahum: nga naglakawlakaw sa pagbuhat ug maayo, ug nag-ayo sa tanan nga gisakit sa yawa; kay ang Dios nag-uban kaniya” (Mga Buhat 10:38). Si Jesus miingon, “Ang Amahan nga nagapuyo kanako, siya nagabuhat sa mga buhat” (Juan 14:10).

Samtang si Kristo nanlimbasug ubos sa kabug-at sa sala, nangamuyo sa Iyang Amahan nga luwason Siya gikan sa kamatayon, Siya mihimo sa mahunahunaon nga desisyon nga kon kini nagpasabut nga Siya kinahanglan nga mamatay sa kahangturan aron ikaw ug ako makapuyo uban sa Dios sa kahangturan, nan Siya andam nga makabuhat niini. Nakahukom Siya nga mas gusto Niya nga mamatay sa kahangturan kaysa mabuhi nga wala kita. Kana usa ka talagsaon nga kantidad sa gugma. Ang uban andam nga mohatag sa ilang kaugalingong temporal nga kinabuhi aron sa pagluwas sa uban, apan gamay ra kaayo ang andam nga mohatag sa ilang kinabuhing dayon alang sa lain.

Apan, may usa pa ka tawo nga andam nga mamatay sa walay katapusan kay sa mabuhi nga wala ang iyang mga kauban. Ang iyang ngalan mao si Moises. Siya nangamuyo sa Dios alang sa mga anak sa Israel, nag-ingon, “Apan karon, kon ikaw mopasaylo sa ilang sala—; ug kon dili, palaa ako, nangaliyupo ako kanimo, gikan sa imong basahon nga imong gisulat” (Exodo 32:32). Si Moises nagtumong sa basahon sa kinabuhi. Siya nag-ingon, kung dili nimo sila mapasaylo, ug mahatagan sila sa kinabuhing dayon, nan dili ko usab gusto ang kinabuhing dayon. Si Jesu-Kristo mihimo sa samang desisyon, apan ang dugo sa walay buling, balaang Anak sa Diyos adunay katakos sa aktuwal nga pagluwas kanato gikan sa kamatayon. Iyang gihatag ang Iyang kinabuhing dayon alang kanato. (Tan-awa sa Juan 10:15). Mao nga ang 144,000 mokanta sa awit ni Moises ug sa Kordero. Sila usab “mohigugma sa ilang mga kinabuhi [mga kalag] hangtod sa kamatayon” (Pinadayag 15:3; 12:11).

Sa bisan unsang gutlo ang Anak sa Dios makasangpit unta sa Iyang Amahan aron sa pagluwas Kaniya, apan Siya mipadayon, nga nahibalo

nga ang uban maluwas. Sa dihang ang usa ka grupo sa mga sundalo migawas aron sa pagdakop kang Kristo, si Pedro misugod sa pagpakig-away alang Kaniya, apan gibadlong siya ni Kristo nga nag-ingon, “Naghunahuna ka ba nga dili na ako makaampo karon sa akong Amahan, ug sa pagkakaran Siya magahatag kanako ug labaw sa napulo ug duha ka legion sa mga anghel?” (Mateo 26:53). Matikdi nga si Kristo wala mag-ingon nga Siya adunay gahum sa pagluwas sa Iyang kaugalingon, apan nga Siya makahangyo sa Iyang Amahan alang sa kaluwasan, nga mao lamang ang Iyang paagi sa pag-ikyas. Bisan pa niana, Siya determinado nga dili gayud mohunong, bisan kon kini nagpasabut nga Siya dili na mabuhi pag-usab. Nakahukom Siya sa pagtugyan sa Iyang kabubut-on ngadto sa Iyang Amahan, nga nag-ingon, “Dili ang akong pagbuot, kondili ang imong pagbuot” (Marcos 14:36). Ang Anak sa Dios “masulundon hangtud sa kamatayon, bisan sa kamatayon sa krus” (Mga Taga-Filipos 2:8). Sa katapusan, samtang Siya namatay sa krus, human gayud Siya misinggit, “Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaaan mo ako?” (Mateo 27:46), Iyang gitugyan ang Iyang kinabuhing dayon ngadto sa mga kamot sa Iyang Amahan, nag-ingon, “Amahan, nganha sa imong mga kamot itugyan ko ang akong espiritu” (Lucas 23:46). Miingon siya, “Amahan, ihatag ko kanimo ang akong kinabuhing dayon. Kung gusto nimo nga banhawon ako gikan sa mga patay, o kung gipili nimo nga biyaan ako sa lubnganan hangtod sa kahangturan, itugyan ko kana sa imong mga kamot.

Imortal ba si Jesus sa dihang dinhi pa Siya?

“Paghulat kadiyot!” nag-ingon ang misupak, “Ang Anak sa Dios gibayaw pag-aayo nga Siya dili mamatay o mohunong sa paglungtad.” Atong makita pag-usab ang dili balaan nga trinidad nga doktrina nga naggamit sa dili balaan nga impluwensya niini. Kini nga doktrina nagtudlo nga si Jesukristo parehas gayud sa Iyang Amahan sa tanang paagi. Busa, giangkong nga tungod kay ang Amahan dili mamatay, ang Iyang Anak dili usab mamatay. Apan ang Bibliya nag-ingon nga adunay usa lamang ka Persona nga dili mamatay sa bisan unsang kahimtang, ug Siya mao ang Dios nga Amahan. Ang Bibliya nag-ingon nga sa dihang

magpakita si Jesus, “iyang ipakita, kon kinsa ang bulahan ug bugtong Magmamando [Soberano, o supremong magmamando], ang Hari sa mga hari, ug Ginoo sa mga ginoo; Nga mao lamang ang walay kamatayon, nga nagapuyo sa kahayag nga walay tawo nga arang makaduol; nga walay tawo nga nakakita, ni makakita: kaniya ang kadungganan ug ang gahum nga walay katapusan. Amen” (1 Timoteo 6:14-16). Kini walay lain kondili ang Dios, ang Amahan, kay Siya mao ang Usa nga “Walay tawo nga nakakita... sa bisan unsang panahon” (Juan 1:18). Ang Amahan mao ang “kinsa lamang ang adunay pagka-imortal.” Bisan pa niana, kita nasayud nga kita “mosul-ob sa pagka-imortal” (1 Mga Taga-Corinto 15:53), daghang mga anghel ang adunay pagka-imortal, ug si Jesukristo “buhi hangtud sa kahangturan” (Pinadayag 1:18).

Sa dihang ang Bibliya nag-ingon nga ang Amahan “ang may pagka-imortal lamang” kini nagpasabot ug pagka-imortal sa bug-os ug walay kinutuban nga diwa. Ang Amahan mao lamang ang Usa nga dili mamatay sa bisan unsang kahimtang. Si Jesukristo gipailalom sa kamatayon, ug “namatay alang sa atong mga sala” (1 Mga Taga-Corinto 15:3). Ang tawo mahimong mamatay; “Ang kalag nga makasala, kini mamatay” (Ezekiel 18:20). Ang mga anghel mahimong mamatay; “kalayo nga walay kataposan,” “giandam alang sa yawa ug sa iyang mga anghel” (Mateo 25:41). Kini nga kalayo init kaayo, kini molamoy kanila. Ang Dios miingon kang Satanas, “Ako magapagula ug usa ka kalayo gikan sa imong taliwala, kini magalamoy kanimo, ug ikaw himoon ko nga abo sa ibabaw sa yuta sa atubangan sa tanan nga makakita kanimo... labaw pa” (Ezequiel 28:18, 19). Gani tinuod gyud nga ang Dios, ang Amahan, mao lamang ang Persona nga dili mapatay sa bisan unsa nga kahimtangan. Kini wala maglakip sa Iyang Anak, kinsa nakatilaw sa “kamatayon alang sa matag tawo” (Mga Hebreohanon 2:9). Napugos kita niini nga bersikulo sa paghinapos nga si Jesukristo dili imortal sa dihang ania pa Siya sa Yuta. Sa pagkatinuod, ang nag-unang rason nga Siya nahimong tawo mao nga Siya mamatay alang sa atong mga sala. Ang Anak sa Dios nag-antus sa tinuod nga kamatayon alang sa atong mga sala. (Tan-awa ang Isaias 53:6 ug 1 Juan 2:2.). Dili kini pagpakaaron-ingnon, dili kini usa ka buhat, kini tinuod.

Ang Kahingpitan sa Kamatayon ni Kristo

Adunay pipila nga nag-angkon, isip resulta sa trinidad nga doktrina, nga si Kristo nanaog gikan sa langit ug nagpuyo sa usa ka lawas sa tawo ug nga, sa diha nga panahon na sa pagkamatay, ang lawas sa tawo lamang ang namatay samtang ang balaang binuhat nga nanaog gikan sa langit nagpabiling buhi. Uban niini nga panglantaw kita kinahanglan nga mohinapos nga adunay usa lamang ka tawo nga sakripisyo nga gihimo alang sa atong katubsanan. Bisan unsa pa ka gibayaw ang naglungtad nga Anak, bisan unsa ka mahimayaon, unsa ka gamhanan, o bisan sa kahangturan, kung ang pagkatawo mamatay lamang, ang sakripisyo tawo lamang. Dili makatarunganon ang pagtuo nga ang usa ka tawo nga sakripisyo igo na aron sa pagtubos sa katawhan, ug kini supak sa Kasulatan nga nag-ingon nga katunga lamang ni Kristo ang namatay. Kon si Kristo nagpakaaron-ingnon lamang nga namatay sa dihang Siya ania dinhi, kini nagkuha sa panginahanglan nga Siya mahimong usa ka tawo, kay Siya “gihimo nga ubos ug diyutay kay sa mga manolonda tungod sa pag-antus sa kamatayon” (Mga Hebreohanon 2:9). Kung nagplano Siya nga magpakaaron-ingnon nga mamatay, mahimo unta Niya kana nga dili mahimong tawo.

Sa unang kapitulo sa Mga Hebreohanon si Pablo naghulagway kang Kristo ingon nga gibayaw pag-ayo, ang usa nga gipanganak sa dayag nga larawan sa persona sa Iyang Amahan. Unya, sa Hebreohanon kapitulo dos, gipatin-aw ni Pablo ang panginahanglan ni Kristo nga mahimong tawo. Gipasiugda niya kini nga punto sa daghang mga paagi. Sa bersikulo 9 niini nga kapitulo siya mipasabut, “Apan atong makita si Jesus, nga gihimo nga ubos ug diyutay kay sa mga manolonda tungod sa pag-antus sa kamatayon, gipurongpurongan sa himaya ug dungog; aron siya pinaagi sa grasya sa Dios makatilaw sa kamatayon alang sa matag tawo” (Hebreohanon 2:9). Gipatin-aw ni Pablo ang kamahinungdanon sa pagkahimong tawo ni Kristo, gihimong ubos ug diyutay kay sa mga anghel, aron Siya mamatay; dili aron ang lawas sa tawo mamatay, kondili aron ang balaang Anak sa Diyos mamatay.

Ang kamatuoran nga si Kristo namatay gipasiugda usab sa mosunod nga mga bersikulo: “Himoa nga kining hunahunaa anaa kaninyo, nga diha usab kang Kristo Jesus: Nga, ingon nga diha sa dagway sa Dios,

wala magdahum nga pagkatupong sa Dios dili kawatan. sa iyang kaugalingon nga walay dungog [Greek: naghaw-as sa Iyang kaugalingon], ug mikuha diha kaniya sa dagway sa usa ka ulipon, ug nahimo nga sama sa mga tawo: Ug sa hingkaplagan siya diha sa dagway sa usa ka tawo, siya nagpaubos sa iyang kaugalingon, ug nahimong masinugtanon hangtud sa kamatayon, bisan pa ang kamatayon sa krus. Busa gibayaw usab siya sa Dios ug gihatagan siya ug ngalan nga labaw sa tanang ngalan” (Filipos 2:5–9). Ang parehas nga managsama nga Nagakinabuhi nga anaa sa dagway sa Dios sa bersikulo unom, namatay sa bersikulo otso. Si Jesu-Kristo Mismo miklaro pag-ayo kang Juan nga Siya patay na. Si Jesus miingon, “Ako mao siya nga buhi, ug namatay; ug, tan-awa, Ako buhi hangtud sa kahangturan, Amen; ug adunay mga yawe sa impyerno ug sa kamatayon” (Pinadayag 1:18). Si Jesukristo sa tinuod “namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga Kasulatan” (1 Mga Taga-Corinto 15:3).

Kapitulo 5

Ang mga Patay ba Tinuod nga Patay?

Kini usa ka importante nga pangutana nga kinahanglang tubagon sa dili pa nato tinuod nga masabtan ang mga pag-antos ni Kristo. Patay na gyud ba ang mga patay? Gusto ni Satanang atong tuohan nga ang mga patay dili tinuod nga patay, apan sa tinuyo nagkinabuhi sa paraiso o kaalaotan. Si Satanang miingon gikan pa sa sinugdanan, “Dili gayud kamo mamatay” (Genesis 3:4). Si Satanang nagtudlo nga ang tawo makasupak sa Diyos ug mabuhi sa walay katapusan nga dili mamatay. Kini nga pahayag direkta nga misupak sa Dios kinsa miingon, “Ikaw sa pagkatinuod mamatay” (Genesis 2:17). Sukad niadtong adlaw si Satanang nagpadayon sa pagtudlo sa mga tawo nga sila dili gayod mamatay. Sumala kang Satanang, ang tanan nga tawo nga namatay dili gyud patay. Ikasubo, daghang Kristohanon ang nagtuo sa bakak ni Satanang karon. Naghunahuna sila nga ang kamatayon dili tinuod nga kamatayon, kondili usa ka pagpadayon sa kinabuhi sa laing gingharian. Kini nga pagtulon-an sa Kristiyanismo usa ka bunga sa dili balaan nga

trinidad nga doktrina. Ang Iglesia Katolika miangkon nga ilang gimugna ang trinidad nga doktrina, ug sila nangangkon, “Ang misteryo sa Trinidad mao ang sentrong doktrina sa Katolikong Pagtuo. Diha niini gibase ang tanang ubang mga pagtulun-an sa Simbahan” (Handbook for Today’s Catholic, pahina 11). Ang ideya nga ang mga patay dili tinuod nga patay gibase sa bakak nga doktrina sa trinidad. Matikdi kon unsay gisulti ni Augustine, usa sa nag-unang mga tawo nga nagmugna sa doktrina sa trinidad, mahitungod sa kamatayon ni Kristo:

“Walay patay nga tawo nga makabanhaw sa iyang kaugalingon. Siya [Kristo] lamang ang makahimo sa pagbanhaw sa Iyang kaugalingon, nga bisan ang Iyang Lawas patay na, wala mamatay. Kay gibanhaw niya ang patay. Iyang gibanhaw ang Iyang kaugalingon, kinsa sa Iyang kaugalingon buhi, apan sa Iyang Lawas nga pagabanhawon patay. Kay dili lamang ang Amahan, kang kinsa giingon sa Apostol, 'Tungod niini gibayaw usab siya sa Dios,' nagbanhaw sa Anak, kondili gibanhaw usab sa Ginoo ang iyang kaugalingon, nga mao, ang Iyang Lawas” (Nicene & Post-Nicene Fathers, series 1, volume 6, pahina 656, St. Augustine, “Mga Sermon sa Pinili nga mga Leksyon sa Bag-ong Tugon”).

Tinuod nga ang usa ka patay nga tawo dili makabangon sa iyang kaugalingon gikan sa mga patay, kay siya dili gani makahunahuna. Mao kini ang giingon sa Ginoo, “Ang mga patay walay nahibaloan nga bisan unsa” (Ecclesiastes 9:6). Sa mga pulong ni Augustine atong makita ang mismong mga benhe nianang dili balaan nga pagtulon-an mahitungod sa kamatayon nga nag-ingon nga ang mga patay nga tawo dili patay. Matikdi sa iyang pahayag nga si Augustine hustong nag-ingon nga ang mga patay nga tawo dili makabangon sa ilang kaugalingon, tungod kay sila dili buhi, apan unya siya nagpadayon sa paghimo sa pangagpas nga si Jesu-Kristo dili patay. Kini nga ideya dali nga mabag-o aron maapil ang matag patay nga tawo. Kay kon, sa Bibliya, si Kristo giingon nga namatay, apan ang trinidad nga doktrina nag-angkon nga Siya wala mamatay, nan makatarunganon lamang nga tuohan nga sa dihang ang Bibliya naghisgot sa uban nga nangamatay nga sila usab nagpabiling buhi. Ingon niini ang paagi nga kadaghanan sa mga Kristohanon karon nalimbongan nga nagtuo nga ang mga patay nga mga tawo tinuod nga buhi sa usa ka lugar, bisan kung ang Bibliya klaro kaayo bahin sa hilisgutan. Atong matikdan ang pipila ka mga bersikulo niini nga punto:

“Ayaw ibutang ang inyong pagsalig sa mga prinsiphe, ni sa anak sa tawo, nga kaniya walay tabang. Ang iyang gininhawa mogula, siya mobalik sa yuta; nianang adlaw mahanaw ang iyang mga hunahuna.” (Salmo 146:3, 4). Sa diha nga ang usa ka tawo mamatay ang iyang mga hunahuna mawala; dili na siya makahunahuna. Nagpabilin siya nga natulog sa abog, walay nahibaloan nga bisan unsa, hangtod nga banhawon siya sa Ginoo gikan sa mga patay.

Ang kamatayon gitawag ug pagkatulog. “Ug daghan kanila nga nangatulog sa abog sa yuta mahigmata, ang uban ngadto sa kinabuhing dayon, ug ang uban ngadto sa kaulawan ug walay katapusan nga pagtamay” (Daniel 12:2). Si Isaias misulat, “Ang imong mga patay mangabuhi, uban sa akong patay nga lawas sila mangabanhaw. Pagmata ug pag-awit, kamong nanagpuyo sa abug: kay ang imong yamog sama sa yamog sa mga utanon, ug ang yuta mosalibay sa mga patay” (Isaias 26:19). Ang unang butang nga atong namatikdan mahitungod niini nga bersikulo mao nga ang mga patay nga tawo, sa usa ka panahon sa umaabot, mabuhi pag-usab. Kini nga mga tawo wala magkinabuhi karon, apan sila mabuhi sa usa ka panahon sa umaabot. Sa pagkakaran sila ang nagpuyo sa abog. Kon kita mamatay mobalik kita sa abog, didto magpabilin sa walay panimuot nga pagkatulog hangtod nga banhawon kita sa Ginoo gikan sa mga patay.

Unsa man ang Espiritu sa Tawo?

Diha sa basahon ni Job kini nag-ingon, “Adunay espiritu diha sa tawo: ug ang inspirasyon sa Makagagahum naghatag kanila ug salabutan” (Job 32:8). Si Daniel mipasabut, “Ako si Daniel nasubo sa akong espiritu sa taliwala sa akong lawas” (Daniel 7:15). Ang espiritu maoy bahin sa usa ka tawo nga mahimong maguol. Diha sa ebanghelyo ni Marcos atong mabasa, “Ug dihadiha sa dihang si Jesus nakasabut diha sa iyang espiritu nga sila nangatarongan sa ingon sa ilang kaugalingon, siya miingon ngadto kanila, Nganong nagtolotimbang kamo niining mga butanga sa inyong mga kasingkasing?” (Marcos 2:8). Ang hari sa Babilonia adunay usa ka damgo, ug siya misulti sa iyang maalamon nga mga tawo, “Ako nagdamgo ug usa ka damgo, ug ang akong espiritu

nasamok sa pagkahibalo sa damgo” (Daniel 2:3). Ang espiritu mao ang bahin sa usa ka tawo nga makaila o makasabut sa mga butang, ug mahimong maguol o masamok. Kining pipila ka teksto sa Bibliya nagpamatuod sa kahubitan sa “espiritu” nga makaplagan sa The American Heritage Dictionary, nga nag-ingon, “Ang bahin sa tawo nga nalangkit sa hunahuna, kabubut-on, ug pagbati.”

Unsay mahitabo niini nga espiritu sa dihang ang usa ka tawo mamatay? Si Solomon misulat, “Unya ang abug mobalik sa yuta ingon sa kaniadto: ug ang espiritu mobalik ngadto sa Dios nga naghatag niini” (Ecclesiastes 12:7). Matikdi nga kini nagtumong sa tanang tawo nga nangamatay, bisan sila ang labing matarong nga santos, o ang labing daotan nga makasasala. Kon ang tawo mamatay, adunay panahon nga siya mabuhi pag-usab, mabanhaw man siya sa pagkabanhaw sa mga matarung, o sa mga dili matarung (Mga Buhat 24:15). Ang iyang hunahuna, nga naglangkob sa iyang kasaysayan sa kinabuhi, ihatag kaniya pag-usab sa iyang pagkabanhaw. Siya mogula gikan sa lubnganan uban sa samang kinaiya ug paagi sa panghunahuna nga iyang nabatonan sa wala pa ang kamatayon. Sa dihang banhawon na ang mga patay, ibalik sa Diyos kanila ang ilang espiritu (o hunahuna), nga diha kanila kaniadto. Sa ilang pagkatulog sa lubnganan wala silay kinabuhi bisan asa.

Ang matag tawo pagabanhawon, busa, ang Dios kinahanglang maghupot ug talaan sa iyang kinabuhi, aron ang mao nga tawo makabalik sa pagkabanhaw; Gipabilin sa Dios ang ilang mga espiritu sa walay panimuot nga kahimtang. Si Solomon misulat, “Kinsa may nahibalo sa espiritu sa tawo nga mosaka ngadto sa itaas, ug sa espiritu sa mananap nga mokanaug ngadto sa yuta?” (Ecclesiastes 3:21). Sa kamatayon, ang espiritu sa mananap mokanaog sa yuta tungod kay dili na kinahanglan nga huptan kini sa Diyos, kay walay pagkabanhaw sa mga mananap. Apan ang espiritu sa tawo mosaka ngadto sa Diyos, didto magpabilin sa walay panimuot nga kahimtang hangtod sa pagkabanhaw.

“Apan,” tingali moingon ang uban, “dili ba ang mga matarong moadto sa langit kon sila mamatay, ug ang mga daotan moadto sa usa ka dapit sa pagsakit?” “Mga kaigsoonan, tugoti ako sa pagsulti kaninyo nga may kagawasan mahitungod sa patriarka nga si David, nga siya namatay ug gilubong, ug ang iyang lubnganan ania kanato hangtud niining adlaw... Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo, Lumingkod ka sa akong

tuo nga kamot” (Mga Buhat 2:29, 34). Si David atua sa langit, apan wala pa siya mokayab sa langit. Ang iyang espiritu mibalik sa Diyos sa walay panimuot nga kahintang, naghulat nga mahiusa pag-usab sa iyang lawas. Tinuod usab kini sa mga daotan. “Nga ang daotan gitagana hangtod sa adlaw sa kalaglagan? sila pagadad-on ngadto sa adlaw sa kaligutgut?” (Job 21:30). Gitagana sa Ginoo ang mga daotan alang sa adlaw sa kalaglagan. Sila pagadad-on, o banhawon gikan sa mga patay, ngadto sa adlaw sa kaligutgut. Wala sila nag-antos karon.

Gusto kong mogamit ug cassette tape sa pag-ilustrar sa giingon sa Bibliya. Ibutang ta nga magbutang ko og cassette tape sa cassette recorder ug magsugod sa pagrekord og impormasyon sa tape. Hangtud nga ang tape anaa sa tape player, kini mahimo nga molihok. Mahimo nakong irekord ang impormasyon niini, ug i-play balik ang narekord. Apan sa diha nga akong gikuha ang cassette tape gikan sa cassette recorder, kini dili na molihok. Ang tape nga walay recorder walay kapuslanan, sama nga ang tape recorder walay kapuslanan nga walay tape. Dili ni makalihok sa ilang kaugalingon. Kung akong tangtangan ang tape ug gub-on ang tape player, mahimo nako kini ilisan, apan kung akong gub-on ang tape, nan nawala ang kasayuran, dili kini mapulihan. Ang lawas ug espiritu managsama. Hangtud nga sila magkahiusa, sila makalihok, apan sa diha nga ang espiritu makuha gikan sa lawas, ang lawas mahimong abog pag-usab, ug ang espiritu walay panimuot, dili na makalihok. Sa pagkabanhaw, kuhaon sa Diyos ang samang espiritu ug ibutang kini sa usa ka bag-ong lawas, ug kini molihok pag-usab sama sa kaniadto. Apan kon ang espiritu malaglag, nan walay pagkabanhaw. Mao kini ang mahitabo sa ikaduhang kamatayon.

Ang Una ug Ikaduhang Kamatayon

Si Juan misulat, “Bulahan ug balaan siya nga adunay bahin sa unang pagkabanhaw: kanila ang ikaduhang kamatayon walay gahum, kondili sila mahimong mga sacerdote sa Dios ug ni Kristo, ug magahari uban kaniya sa usa ka libo ka tuig” (Pinadayag 20: 6). Dinhi gisultihan kita nga ang mga bulahan ug balaan nga mga tawo moapil sa unang pagkabanhaw, ug ang ikaduhang kamatayon walay gahum ibabaw kanila. Ang unang

pagkabanhaw mahitabo sa ikaduhang pag-anhi ni Kristo. “Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug gikan sa langit uban ang usa ka singgit, uban ang tingog sa arkanghel, ug uban ang trumpeta sa Dios: ug ang mga nangamatay diha kang Kristo mangabanhaw pag-una” (1 Tesalonica 4:16). Diha-diha dayon nga mosunod, ang mga matarung “mopuyo ug magahari uban kang Kristo sa usa ka libo ka tuig” (Pinadayag 20:4).

“Apan ang uban sa mga patay wala mabuhi pag-usab hangtud nga matuman ang usa ka libo ka tuig” (Pinadayag 20:5). Sulod sa usa ka libo ka tuig ang mga daotan dili mabuhi bisan asa. Sa diha nga ang usa ka libo ka tuig mahuman, sila mangabuhi pag-usab; sila pagabanhawon sa ikaduhang pagkabanhaw. Unya adunay usa ka dakung puti nga trono nga paghukom diin ang mga dautan “pagahukman ang matag tawo sumala sa ilang mga buhat. Ug ang kamatayon ug ang inferno itambog ngadto sa linaw nga kalayo. Kini ang ikaduhang kamatayon. Ug bisan kinsa nga wala hikaplagi nga nahisulat sa basahon sa kinabuhi gitambog ngadto sa linaw nga kalayo” (Pinadayag 20:13-15). Ang linaw nga kalayo gitawag nga ikaduhang kamatayon, usa ka kamatayon nga gikan niini walay pagkabanhaw. Dinhi ang Dios “molaglag sa kalag ug lawas didto sa impyerno” (Mateo 10:28). “Sila maingon nga sila wala matawo” (Obadias 1:16). Dili sila mabuhi hangtod sa kahangtoran aron masunog hangtod sa kahangturan, kay wala silay pagka-imortal. “Tan-awa, sila mahisama sa tuod sa balili; ang kalayo magasunog kanila; sila dili makaluwas sa ilang kaugalingon gikan sa gahum sa siga: walay uling nga kainiton, ni kalayo nga palingkuron sa atubangan niini” (Isaias 47:14). Sa diha nga ang kalayo sa impyerno nakahimo sa iyang trabaho ug milamoy sa mga dautan, nan ang kalayo mapalong sa hingpit.

“Apan,” tingali moingon ang uban, “ang kalag dili mamatay.” Dili kana ang giingon sa Bibliya. Sa kasukwahi, ang Bibliya nag-ingon, “Ang kalag nga makasala, kini mamatay” (Ezekiel 18:20). Kini wala maghisgot mahitungod sa unang kamatayon, diin ang tanan mobalik; kondili ang ikaduhang kamatayon, nga gikan niini walay usa nga makabalik. Kana kon ang kalag mamatay. Walay ingon nga natural nga pagka-imortal sa kalag, kay ang mga tawo lamang nga mahimong imortal mao ang mga matarung kinsa “magsul-ob sa pagka-imortal” (1 Mga Taga-Corinto 15:54). Sa dihang nakasala ang tawo, gidid-an siya sa pagkaon sa bunga sa kahoy sa kinabuhi aron dili siya mabuhi sa walay kataposan sa

makasasalang kahimtang. “Ug ang Ginoong Dios miingon, Tan-awa, ang tawo nahimo nga ingon sa usa kanato, sa pagkahibalo sa maayo ug sa dautan: ug karon, tingali unya nga ibayaw niya ang iyang kamot, ug mokuha usab sa kahoy sa kinabuhi, ug mokaon, ug mabuhi sa walay katapusan. : Busa gipapahawa siya sa Ginoong Dios gikan sa tanaman sa Eden” (Genesis 3:22, 23). Kadto lamang nga makabaton ug katungod sa pagkaon gikan sa kahoy sa kinabuhi ang mabuhi hangtod sa kahangtoran. “Bulahan sila nga nagatuman sa iyang mga sugo, aron sila makabaton sa katungod sa kahoy sa kinabuhi, ug makasulod agi sa mga ganghaan ngadto sa siyudad” (Pinadayag 22:14).

Ang ideya nga ang tawo adunay kinaiyanhong imortal nga kalag maoy bunga nianang karaan nga Trinitarian nga kabuang, nga nagpahuyang sa katahom sa gugma sa Diyos nga gipakita diha sa kamatayon sa Iyang Anak. Kung naglibog kita bahin sa kamatayon ug pagka-imortal imposible alang kanato nga masabtan kung unsa ka dako ang gisakripisyo ni Kristo alang kanato. (Alang sa bug-os nga pagtuon sa kahimtang sa mga patay ug sa ilang kataposang kalaglagan, hangyoa ang mga pagtuon nga nag-ulohang, *Unsay Mahitabo Human sa Kamatayon ug ang Gugma sa Diyos Gipadayag sa Impiyerno.*)

Ang Kamatayon sa Anak sa Dios

Ang Bibliya nag-ingon, “Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon; apan ang gasa sa Dios mao ang kinabuhing dayon pinaagi kang Jesu-Kristo nga atong Ginoo” (Roma 6:23). Ang silot sa sala mao ang kamatayon. Dili ang unang kamatayon, nga nailhan nato ingong “pagkatulog,” kondili ang ikaduhang kamatayon. Kadtong mosalikway sa kaluwasan ug mobarog atubangan sa Diyos aron mag-antos sa “ikaduhang kamatayon” makaamgo nga dili na gayod sila mabuhi pag-usab, kay nahibalo nga ilang giwala ang tanang himaya sa langit. Kining hingpit nga pagkabulag gikan sa Dios, ug ang pagkaamgo nga sila dili na gayud mabuhi pag-usab, mao ang labing dautan nga kasinatian nga pagaantuson sa mga dautan. Ang ilang pisikal nga kasakit, nga mahimong grabe, usa lamang ka gamay nga bahin sa ilang pag-antus, ang

pinakagrabe nga bahin mao nga sila makahibalo nga “sila maingon nga sila wala pa” (Obadias 1:16).

Ang Bibliya nag-ingon, “Gipasig-uli na kita sa Diyos pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak” (Roma 5:10). Siya nakatilaw sa “kamatayon alang sa matag tawo” (Mga Hebreohanon 2:9). Ang minahal nga Anak sa Dios namatay puli kanako, “ang matarung alang sa dili matarung” (1 Pedro 3:18). Iyang gikuha ang silot nga angay kanako, ug kana nga silot mao ang ikaduhang kamatayon. Akong nasabtan nga adunay kalainan kang Kristo, tungod kay Siya nabanhaw gikan sa mga patay, ug ang tanan nga mamatay sa ikaduhang kamatayon dili na mabanhaw. Bisan pa niana, ang kasinatian nga Iyang giantos katumbas sa kasinatian sa mga dautan kon sila mamatay, nasayud nga sila dili na mobalik. Mao kini ang panabut nga nabatongan ni Kristo sa dihang misinggit Siya sa mapait nga kasakit, “Dios ko, Dios ko, nganong gitalikdan mo ako” (Mateo 27:46). Si Kristo kinahanglang makabaton niini nga kasinatian aron mabayran ang silot sa sala. Ang uban tingali moingon, “Apan wala Siya modilaab sa linaw nga kalayo.” Tinuod, apan hinumdomi, ang bayad sa sala mao ang kamatayon, dili ang pag-antos. “Si Kristo namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga kasulatan” (1 Mga Taga-Corinto 15:3).

Sa Isaias 53 atong mabasa ang mosunod nga asoy: “Kini nakapahimuot sa Ginoo sa pagsamad kaniya; iyang gibutang siya sa kasubo: sa diha nga imong himoon ang iyang kalag nga usa ka halad alang sa sala,... iyang gibubo ang iyang kalag ngadto sa kamatayon: ug siya giisip uban sa mga malapason; ug iyang gipas-an ang sala sa daghan, ug nagpataliwala alang sa mga malapason” (Isaias 53:10-12).

Sumala sa Kasulatan, ang kalag ni Kristo namatay; ang kalag ni Kristo gihimo nga halad alang sa sala. Ang kalag sa usa ka tawo naglangkob sa tibuok nga pagkatawo. Kung ang usa ka kalag mamatay, ang tibuok nga binuhat patay. Ang kalag labaw pa sa lawas. Si Jesus miingon, “Ayaw kahadlok kanila nga makapatay sa lawas, apan dili arang makapatay sa kalag: kondili kahadloki hinoon ninyo siya nga arang makalaglag sa kalag ug lawas didto sa impyerno [γεεννα-gehenna]” (Mateo 10:28).

Gisultihan kita nga ang kalag ni Kristo didto sa lubnganan. Sa adlaw sa Pentecostes si Pedro miingon, “Siya nga nakakita niini kaniadto nagsulti mahitungod sa pagkabanhaw ni Kristo, nga ang iyang kalag wala

pasagdi sa inferno, ni ang iyang unod makakita sa pagkadunot” (Mga Buhat 2:31). Ang pulong impyerno sa nag-unang bersikulo gihubad gikan sa lintunganayng pulong nga hades sa Griyego. Kini nga pulong nagpasabut nga grabe sa matag kaso. Ang kalag ni Kristo mipahulay uban sa Iyang lawas sa lubnganan. Si Kristo tinuod nga namatay alang sa atong mga sala.

Kapitulo 6

Namatay gayud si Kristo

Ang Espiritu ni Kristo midasig ni David sa pagsulat mahitungod sa kamatayon ni Kristo, “Ako gitakpan, ug ako dili na makagula” (Salmo 88:8). Si Kristo gitakpan sa lubnganan, ug Siya dili makagula. Ang Bibliya nag-ingon nga kapin sa katloan ka beses nga ang Dios, ang Amahan, nagbanhaw kang Kristo gikan sa mga patay. (Binuhatan 2:24, 30, 32; 3:15, 26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:23, 30, 33, 34, 37; 17:31; 26:8; Roma 4) :24, 25; 6:4; 8:11; 10:9; 1 Corinto 6:14; 15:15; 2 Corinto 4:14; Galacia 1:1; Efeso 1:20; Colosas 2:12; 1 Tesalonica 1:10; 2 Timoteo 2:8; Hebreohanon 13:20; 1 Pedro 1:2 .) Si Pablo misulat nga siya usa ka apostol, “dili sa tawo, ni sa tawo, kondili pinaagi kang Jesu-Kristo, ug sa Diyos, ang Amahan, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay” (Galacia 1:1).

Gipasiugda usab ni Pablo, diha sa Efeso 1:19, 20 , nga “ang hilabihan nga pagkadaku” sa “gamhanan nga gahom” sa Amahan gipasundayag “sa dihang iyang gibanhaw” si Kristo “gikan sa mga patay.” Kon si Kristo tinuod nga nagbanhaw sa Iyang kaugalingon gikan sa mga patay, sama sa gituohan sa ubang mga tawo, nan ang mga pulong ni Pablo dili unta tinuod. Dili unta ang gahum sa Amahan, kondili ang gahum ni Kristo nga mapakita unta.

Si Kristo wala mobanhaw sa Iyang kaugalingon gikan sa mga patay o kon dili Siya mamatay sa sinugdanan, ug ang Iyang mga pulong dili tinuod, “Ako dili makahimo sa akong kaugalingon sa pagbuhat ug bisan

unsa” (Juan 5:30). Sa dihang ang Anak sa Dios natulog sa lubnganan, Siya sama sa uban sa mga patay kinsa “wala mahibalo sa bisan unsa” ug kansang mga hunahuna “nawala” (Ecclesiastes 9:5; Salmo 146:4).

Mahitungod kang Kristo atong mabasa, “Kinsa sa mga adlaw sa iyang unod, sa nakahalad na siya sa mga pag-ampo ug mga pangamuyo uban ang makusog nga paghilak ug mga luha ngadto kaniya nga arang makaluwas kaniya gikan sa kamatayon, ug gipatalinghugan siya tungod sa iyang kahadlok” (Hebreohanon 5: 7). Kinsa ang giampo ni Kristo uban ang kusog nga paghilak ug mga luha? Nag-ampo ba Siya sa Iyang kaugalingon? Dili gayod! Siya nag-ampo sa Iyang Amahan, ang bugtong Usa “nga nakahimo sa pagluwas kaniya gikan sa kamatayon.”

Usa unta ka pagbiaybiay alang kang Kristo ang pagsangpit sa Iyang Amahan aron luwason Siya gikan sa kamatayon, kon sa tanang panahon Siya walay kamatayon ug makahimo sa pagluwas sa Iyang kaugalingon gikan sa kamatayon. Si Kristo namatay sa hingpit, mga higala, ug Siya misalig sa Iyang Amahan sa pagbanhaw Kaniya. Miingon Siya, “Amahan, nganha sa imong mga kamot itugyan ko ang akong espiritu” (Lucas 23:46), nagpakita sa Iyang hingpit nga pagsalig sa Iyang Amahan sa pagluwas Kaniya gikan sa kamatayon, ug sa Iyang kaandam sa pagtugyan sa Iyang kinabuhing dayon ngadto sa mga kamot sa Iyang Amahan.

Daghang mga Kristiyano ang nagtuo nga sa dinhi pa si Jesus sa yuta Siya nahibalo sa tanan (nakahibalo sa tanan), makagagahum sa tanan (tanang makagagahum), anaa sa tanan (adunay abilidad nga mahimong tanan nga mga dapit sa usa ka higayon), ug imortal. Kining sayop nga mga ideya nagpugong sa mga tawo sa pag-apresyar sa kadako sa sakripisyo ug pag-antos ni Kristo alang kanato. Kon si Kristo nagbaton niining balaanong mga hiyas samtang dinhi pa Siya sa yuta, dili unta Siya makasinati og katingala, kalisang, o bisan unsa nga kabalaka alang sa Iyang umaabot nga sangputanan. Kini makapakunhod sa Iyang emosyonal nga kasamok ngadto lamang sa paglitok sa mga pulong sa usa ka dula, nga nagpakaaron-ingnon nga naguol.

Ang uban nalibog sa giingon ni Jesus: “Busa ang akong Amahan nahigugma kanako, tungod kay ako nagtugyan sa akong kinabuhi, aron 2983 bawion ko kini pag-usab. Walay bisan kinsa nga makakuha niini gikan kanako, kondili ihatag ko kini sa akong kaugalingon. Ako adunay

gahum sa pagtugyan niini, ug ako adunay gahum sa pagkuha niini pag-usab. Kini nga sugo nadawat ko gikan sa akong Amahan ug 2983” (Juan 10:17, 18).* [Nota sa ubos: * Ang gamay nga Strong’s number niini nga bersikulo naghawas sa Gregong pulong sa orihinal nga teksto.]

Ang Griego nga pulong nga λαμβανω - lambano nga gihubad nga "mahimo kong kuhaon," (uban sa numero ni Strong 2983), mahimong magpasabot sa pagkuha, apan nagpasabut usab nga "pagdawat (unsay gihatag), pag-angkon, pagkuha, pagkuha, pagbalik" (Greek Lexicon ni Thayer). Palihug timan-i nga kini nga pulong gigamit usab sa bersikulo 18 apan gihubad nga "gidawat." Gihatag ni Kristo ang Iyang kinabuhi aron madawat Niya kini pag-usab. Ang Griego nga pulong εξουσιαν - exousia nga gihubad nga “gahom” mahimong magpasabot ug gahom, apan nagpasabot usab nga “awtoridad, pagtugot” (ibid.) Si Kristo adunay pagtugot sa pagtugyan sa Iyang kinabuhi aron Iya kining madawat pag-usab gikan sa Iyang Amahan.

Ang KJV nga hubad dili hingpit nga tukma niini nga kaso. Matikdi ang ubang mga hubad niini nga pahayag: “Ako adunay awtoridad sa pagtugyan niini, ug ako adunay awtoridad sa pagdawat niini pag-usab. Kini mao ang sugo nga akong nadawat gikan sa akong Amahan” (Twentieth Century NT). “Ako adunay awtoridad, sa paghatag niini, ug, may awtoridad, Ako, pag-usab, sa pagdawat niini: Kini nga sugo, Ako nakadawat, gikan sa akong Amahan” (1902 Rotherham Bible). “Ako gitugutan sa paghatag niini, ug ako gitugutan sa pagdawat niini pag-usab. Mao kini ang sugo nga akong nadawat gikan sa akong Amahan” (1912 Weymouth NT Translation). “Ako adunay awtoridad sa pagtugyan kaniya, ug ako adunay awtoridad pag-usab sa pagdawat kaniya; kini ang sugo nga akong nadawat gikan sa Amahan nako” (1865 Diaglot NT).

Ang mga hubad sa ibabaw husto sa paagi sa paghubad sa mga pulong nga "awtoridad" ug "pagdawat." Si Jesus wala mag-ingon nga Siya makabanhaw sa Iyang kaugalingon gikan sa mga patay. Ang tagna sa Salmo 88:8 tinuod bahin Kaniya, nga nag-ingon, “Ako gitakpan, ug dili na makagula.”

Unsa man ang 1 Pedro 3:18-20?

Si Pedro misulat, “Kay si Kristo usab sa makausa nag-antus alang sa mga sala, ang matarung alang sa mga dili matarung, aron kita iyang madala ngadto sa Dios, nga gipatay diha sa unod, apan gibuhi sa Espiritu: Nga pinaagi niini siya miadto ug nagwali ngadto sa mga mga espiritu sa bilanggoan; Nga kaniadto mga masupilon, sa diha nga ang pagkamapailubon sa Dios naghulat sa mga adlaw ni Noe, samtang ang arka giandam pa, diin pipila lamang, sa ato pa, walo ka kalag ang nangaluwas pinaagi sa tubig” (1 Pedro 3:18-20). Ang ubang mga tawo naghunahuna nga kini nga mga bersikulo nagpamatuod nga si Jesus nahunahuna samtang ang Iyang lawas patay na, ug nga Siya miadto sa impyerno aron sa pagsangyaw sa mga patay nga tawo. Siyempre dili kini posible, kay ang mga patay dili gani makahunahuna, ug siguradong dili sila makadungog ug sermon. Dili lamang kana, kon kining mga patay nga mga tawo nawala na, ingon sa uyon sa kadaghanan, walay bisan unsang gidaghanon sa pagsangyaw nga makabenepisyo kanila. Si Kristo mag-usik unta sa Iyang panahon sa duha ka asoy: dili sila makadungog kaniya, ug dili sila makabenepisyo bisan kon mahimo nila.

Ang kalisud nahaw-as diha sa bersikulo 20. Si Pedro misulat nga si Kristo “nagwali [sa miaging panahon] ngadto sa mga espiritu sa [karon nga panahon] nga bilanggoan.” Dayag nga si Jesus nagwali niini nga mga tawo pinaagi kang Noe (1 Pedro 1:11). Ang pagsangyaw dugay nang gihimo samtang buhi pa si Noe. Walay bisan unsa sa bersikulo nga nagkinahanglan nga kining dautan nga mga tawo nga nabuhi sa wala pa ang baha gisangyawan samtang sila anaa sa bilanggoan, hinoon sila gisangyawan samtang sila buhi pa, ug karon sila anaa sa bilanggoan, o patay.

Dakong Sakripisyo ni Kristo

Usa ka dako nga sakripisyo alang ni Kristo nga limitahan ang Iyang kaugalingon pinaagi sa pagkahimong tawo aron magpuyo uban kanato. Adunay usa ka tinuod nga risgo nga nalangkit. Mahimo unta Siya nga

makasala, nga molaglag unta sa Iyang kaugalingon, uban sa tibuok planeta. Ang tibuok “gobyerno” sa Diyos “naa sa iyang abaga” (Isaias 9:6). Kon napakyas si Kristo, napakyas unta ang gobyerno sa Diyos.

Samtang si Kristo didto sa langit, dili Siya mamatay (Hebreohanon 2:9). Apan sa dihang Iyang gisalikway ang mga aspeto sa pagkadiosnon nga nagpugong Kaniya sa pagsinati sa kamatayon, Siya bukas kaayo alang sa mga pag-atake sa yawa. “Kay kita walay labaw nga sacerdote nga dili matandog sa pagbati sa atong mga kaluyahon; apan sa tanang bahin gitintal sama kanato, apan walay sala” (Hebreohanon 4:15). Ang Bibliya nag-ingon, “Ang Diyos dili matintal sa daotan” (Santiago 1:13). Ang pagtandi niining duha ka mga teksto nagpakita nga samtang ania pa si Kristo wala Niya gihuptan kadtong mga hiyas sa pagka-Dios nga nagpugong sa Dios sa pagtintal, sama sa pagkahibalo sa tanan. Si Satanas nahibalo nga si Kristo huyang, ug iyang gigamit ang tanan niyang kusog aron si Jesus mahulog sa sala, nga walay kalampusan.

Ang Abilidad ni Kristo sa Pagluwas Kanato

Aron matuman ang atong kaluwasan, obligado si Kristo sa pagdala sa Iyang kaugalingon sa atong nahulog nga tawhanon nga unod. “Kay sa pagkatinuod siya wala magdala diha kaniya sa kinaiya sa mga anghel; apan iyang gikuha ang kaliwat ni Abraham. Busa sa tanan nga mga butang kinahanglan nga siya mahisama sa iyang mga igsoon, aron siya mahimo nga usa ka maloloy-on ug matinumanon nga labawng sacerdote sa mga butang nga may kalabotan sa Dios, aron mahimo ang pagpasig-uli alang sa mga sala sa mga tawo. Kay tungod kay siya sa iyang kaugalingon nag-antus nga gitintal, siya makahimo sa pagtabang kanila nga gitintal” (Hebreohanon 2:16-18). Ang Iyang unodnong unod sama sa atoa, apan putli ang Iyang hunahuna. Ang iyang hunahuna dili unta unodnon, kay ang Bibliya nag-ingon, “ang unodnon nga hunahuna maoy pagpakig-away batok sa Dios: kay kini dili magpasakup sa balaod sa Dios, ug dili gayud mahimo” (Mga Taga-Roma 8:7). Si Kristo “nahigugma sa pagkamatarung, ug nagdumot sa kadautan” (Mga Hebreohanon 1:9). Miingon Siya, pinaagi sa Salmista, “Nagakalipay ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Oh Dios ko: oo, ang imong balaod

ania sa sulod sa akong kasingkasing” (Salmo 40:8). Kini ang kasinatian ni Kristo gikan sa sabakan sa iyang inahan. Siya “natawo pag-usab” sukad sa sinugdan sa iyang kinabuhi ingong tawo. Apan, alang sa uban si Kristo mipahayag, “Kinahanglan kamo matawo pag-usab” (Juan 3:7).

Ang uban tingali moingon nga si Kristo adunay bintaha kanato kon Siya natural nga nahigugma sa pagkamatarong sukad pa sa sinugdan, ug ang uban pa natawo nga may hilig sa pagpakasala. Tinuod kini, kini usa ka dako nga bentaha sa dili mahinulsulon nga makasasala, apan si Kristo naghatag niini nga bentaha sa tanan nga midawat Kaniya sa ilang mga kasingkasing. Ang gugma alang sa pagkamatarung ug ang pagdumot sa kadautan dili kinaiyanhon sa nahulog nga tawo. Usa kini ka butang nga kinahanglang isilil kanato sa dihang kita matawo pag-usab. Ang Dios nagsaad sa paghatag kanato ug bag-ong kasingkasing nga magpahinabo kanato sa paglakaw sa Iyang mga dalan (Ezekiel 36:26, 27). Mao kini ang bahin sa bag-ong pakigsaad! Ang Dios misaad, “Apan kini mao ang pakigsaad nga Ako mohimo uban sa balay ni Israel; Human niadto nga mga adlaw, miingon ang Ginoo, akong ibutang ang akong balaod sa ilang sulod nga mga bahin, ug isulat kini sa ilang mga kasingkasing; ug mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawhan” (Jeremias 31:33, gikutlo usab sa Hebreohanon 10:16).

Ang Bibliya nag-ingon, “Ug tungod kay kamo mga anak man, ang Dios nagpadala sa Espiritu sa iyang Anak nganhi sa inyong mga kasingkasing, nga nagasinggit, Abba, Amahan” (Galacia 4:6). Nalipay ko nga si Jesus adunay mas maayo, o kung dili, dili Siya makahatag kanato og bisan unsa nga labaw pa sa naa na kanato. Nahibal-an ko gikan sa kasinatian nga kinahanglan nako ang usa ka butang nga labi ka maayo, ug ang usa ka butang nga labi ka maayo anaa kang Kristo. Akong pag-ampo nga inyong masinati ang panalangin ni “Kristo diha kaninyo, ang paglaom sa himaya” (Colosas 1:27).

Konklusyon

Si Jesus miingon, “Kay gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibutan, nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong nga Anak, aron ang tanan nga mosalig kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon”

(Juan 3:16). Kining dakong gasa sa Diyos nagpakita sa Iyang gugma alang kanato labaw pa sa bisan unsang butang sa uniberso. Ang pagsabut sa bili niini nga gasa mao ang makapahimo kanato sa paghigugma sa Dios sa tibuok natong kasingkasing, nga natural nga moresulta sa atong mga kinabuhi nga mausab.

Ang doktrina sa trinidad giimbento alang sa bugtong katuyoan sa pagtago sa gugma sa Dios. Dili lamang kini nagtago sa kamatuoran nga si Jesukristo mao ang literal nga Anak sa Dios, gianak sa Amahan sa wala pa malalang ang bisan unsa, apan gitabonan usab niini ang katinuod sa sakripisyo ni Kristo alang kanato. Giangkon niini nga si Jesukristo nahibalo sa tanan, imortal ug gamhanan samtang dinhi pa Siya sa yuta, nga hingpit nga nagtangtang sa bisan unsang posibilidad nga Siya mahadlok o masamok samtang dinhi pa Siya sa yuta. Hunahunaa kini. Kon ikaw imortal ug ang tanan gamhanan aduna bay bisan unsa nga makapahadlok kanimo o makapabalaka kanimo sa imong kaayohan? Sigurado nga dili! Sigurado nga makita nimo kung unsa ka peligro ang ingon nga ideya kung kini magamit kang Kristo. Ang tanan nga atong nakita sa Iyang internal nga pakigbisog ug emosyonal nga kasakit dili mahimong tinuod kon Siya imortal ug gamhanan samtang Siya dinhi pa. Apan ang Biblia nag-ingon nga Siya anaa sa “kaguol,” nga ang Iyang kalag “maguol pag-ayo hangtud sa kamatayon,” nga “Siya singot ingon sa dagkung mga tulo sa dugo,” nga Siya gihampak sa kalisang. Kining tanan nahitabo sa wala pa ang usa ka sundalo mitapion sa iyang kamot diha Kaniya. Ang hilabihang kasakit nga giantos ni Kristo alang kanato tinuod. Ang doktrina sa trinidad magpatuo kanato nga kining tanan peke, nga naglitok lang Siya sa mga pulong sa usa ka dula.

Akong mga higala, si Jesukristo tinuod nga nag-antus ug namatay alang sa atong mga sala. Hinaut nga kuhaon sa Dios ang matag babag nga makapugong kanato sa pagtan-aw sa “unsa nga gugma nga gihatag kanato sa Amahan” (1 Juan 3:1).

Si Kristo bug-os nga misalig sa Iyang Amahan alang sa tabang sa matag sitwasyon. Iyang gitugyan ang Iyang kinabuhing dayon ngadto sa mga kamot sa Iyang Amahan. Kini Iyang gibuhat, nasayud nga sa bisan unsa nga gutlo mahimo Siya nga motawag sa Iyang Amahan sa pagluwas Kaniya gikan sa Iyang mga pakigbisog, ug biyaan kitang tanan nga

masupilon nga mga makasasala nga mamatay sa kahangturan. (Tan-awa sa Mateo 26:53.)

Ingon niana ka dako ang Iyang gugma kanimo ug kanako. Sa dihang si Kristo namatay sa krus, Iyang gihatag ang tanan nga Iyang gihatag. Iyang gihalad ang Iyang tibuok nga pagkatawo isip halad alang sa sala. Ang iyang kalag gihimo nga halad alang sa sala aron kita mabuhi.

Akong higala, kung wala pa nimo ihatag ang imong kinabuhi kang Kristo, kung wala ka pa makatitaw sa talagsaong kalipay sa pagkahibalo nga ang imong mga sala gipasaylo na ug nakigdait ka sa Diyos, gidapit ko ikaw sa pagbuhat niini karon, sa dili pa ulahi kini hangtod sa kahangturan. “Tan-awa, karon mao ang panahon nga gidawat; tan-awa, karon na ang adlaw sa kaluwasan.” (2 Corinto 6:2) “O tilawi ug tan-awa nga ang Ginoo maayo: bulahan ang tawo nga mosalig kaniya.” (Salmo 34:8)

Juan 17:3 Ug ang kinabuhing dayon mao kini,
ang ilang pagpakaila kanimo nga mao ang
bugtong tinuod nga Dios, ug kang Jesu-Cristo
nga imong pinadala.

Para sa dugang nga impormasyon, o para makakuha ug libreng
pagtuon sa Bibliya
bahin niini ug uban pang mga hilisgutan, palihug kontaka ang:

Present Truth Ministries

PO Box 315
Kansas, Oklahoma 74347
U. S. A.

Phone: 304-633-5411
Internet: www.presenttruth.info
E-mail: books@presenttruth.info

Gipatik sa Maranatha Media
maranathamedia.com

www.maranathamedia-philippines.com